

Kulturkontaktene i skolene - drivkraft, motkraft eller tilfeldig

En studie av møtet med Den Kulturelle Skolesekken
på skolene i Kristiansand

MARIA LØLAND JACOBSEN

VEILEDER

Are Vegard Haug

Universitetet i Agder, 2023

Fakultet for Samfunnsvitenskap

Institutt for statsvitenskap og ledelsesfag

Grafisk arbeid:
Maria Løland Jacobsen

Bilder, figurer er laget ved bruk av Adode Express 2023. Grafer og diagram fra Excel. InDesign 2023 er brukt til utforming av hele dokumentet.

Til mormor

Gamlelæraren

Gamlelæraren kom grytidleg om morgonen, slik:
på dårlege brøyttte vinterveggar
med sykkel og sykkelklemme
og tente opp
i den varme kakkelomnen

så kunne han pakke opp dagen
og legge den klar
til vi kom

plansjane, karta, den samanrulla
kunnskapen
Bibelens Land og blodårenes
ferdsleveggar, den same
geografien ute og inne

det var dette han stelte med:
forvaltninga av krystallklare
reknestykke, brå innsikt
som fortalde at verden er
systematisk og mogleg å forstå

forvaltninga av pubertet og snøballvåte
votter, uklare draumer
om ein nøkkel som kunne opne
for alle sammenhengar

han tala alltid lågt
også når han freista greie ut
det ugreie:
slagsmåla, skitorda
hatet som brått var der
utan at vi forstod kvifor

helevete høyrde vi lite om
han fekk ikkje dreis på dei skildringane
det vart abstrakt og ikkje særleg glødane
men Bergpreika likte han
slik ville han hjelpe oss
å bygge opp verden:
skikkelig kvar dag
og ein og annan gang ekspedisjonar
inn til gåtenes utkanter

Forord

Iverksettingen av denne masteroppgaven har 10 års jubileum i år. En reise fra Løvebakken til kulturformidlernes arena i skolene ble lengre og mer kompleks enn ventet. Nå har jeg nådd målstreken og takker for all hjelp som har gått med i prosessen. En spesiell takk til veileder Are Vegard Haug, som hadde tro på meg og har gitt meg gode retningslinjer. Jeg har også folk rundt meg som har lyttet på utallige tankespinn, gjennomlesing og evaluering. Familien min; med min ektemann Bjørnar Moum Jacobsen i spissen og mamma Anne Marie Løland ved min side, har gjort hele prosessen mulig å fullføre. Anja Kathleen Vinje Gosling-Lewis, Eirin Gjermundnes, Janne Schaathun Hårtveit og Erich Arne Skram Olsen har gitt meg av sin tid, kunnskap og sosial glede, håper jeg kan hjelpe dere slik dere hjalp meg. Hjertelig takk til alle respondentene, deres blick på kulturformidling i skolen ble spennende lesning.

Kultur er meg, den er oss alle. Den oser av identitet, kunnskap og historie. Kultur kan lyttes til, oppleves, den er taktil og overalt. Sporene som lager, skaper generasjoner som mener noe, som føler noe og gir videre. Vi kan sette kultur inn i kategorier, men aldri holde den fast. Vi kan forske på den, men den vil være i stadig forandring. Den gode borgeren produseres ikke bare i klasserommet, men på vei til skolen og rundt middagsbordet. Kultur er og fortsetter uansett hva vi skaper!

Kristiansand 14. juni 2023

Maria (Mia) Jacobsen

Sammendrag

Min studie i Kulturledelse skal gi et bidrag til forskningen rundt kulturformidling i skolen. Jeg nærmer meg Læreplanverkets overordnet del, der man finne mange ord som kan knyttes til kultur- ord og begrep. Det ble naturlig for meg å se på hvordan Utdanningsdirektoratets føringer rundt kulturformidling skjer på skolene i hjemkommunen Kristiansand. Kultur kan tolkes og forklares gjennom mange fagfelt, personlige meninger, og Læreplanverket nevnte minst 56 ord om kultur som er viktig for skoleelevene. Den Kulturelle Skolesekken er det lovfestede skolesamarbeidet og bidrar til oppfyllelse av overordnet del i Læreplanverket. Kulturkontakter som skal binde Den Kulturelle Skolesekken og egen skole sammen og iverksette Læreplanverket ut til elevene. Disse kontaktpersonene har jeg valgt som mine respondenter og representerer 42 av 59 skoler i Kristiansand (grunn- og videregående opplæringsnivå).

Teoretisk har jeg sett meg ut klassisk iverksettingsteori, med startskudd fra The Oakland project (Wildavsky & Pressman, 1973). "Ovenfra-og-ned, nedenfra-og-opp" er iverksettings-teoretiske perspektiver (Offerdal, 2014) som er sentrale i denne oppgaven. Principal-agent teori er også styresett som er i flittig bruk i offentlig sektor. Kulturpolitikkenes rolle belyses gjennom offentlige papirer og skriv, får å beskrive hvordan iverksettingen av kulturformidlingen gjennomføres i skolene; fra Løvebakken til elevene.

Kulturkontaktens nærhet til kulturformidlingen i skolen, deres rolle i iverksettingsprosessen og kraften i deres meninger ønsker jeg å belyse. Slik også leder for Den Kulturelle Skolesekken i Agder formidler, har de en tydelig effekt på hvordan elevene kan få oppleve det kulturelle programmet som ligger klart for dem. Analysene beskriver møtet mellom kulturbærerne i skolen, andre kulturformidlere på andre offentlige styringsnivå og kulturnæringen.

INNHALDSFORTEGNELSE

Gamlelæraren	I	3.0 Design og metode	s. 27
Forord	II	3.1 Design	s. 27
Sammendrag	III	3.1.1 Variabelsentrerte design	s. 27
Innholdsfortegnelse	IV	3.1.2 Deskriptiv studie	s. 28
1.0 Introduksjon	s. 1	3.2 Metodene	s. 29
1.1 Kulturledelse er tverrsektoriell	s. 1	3.2.1 Forskningsbasert forkunnskap	s. 29
1.1.1 Kultur i grunnskolen og videregående opplæring	s. 1	3.2.2 Dokumentenes betydning	s. 32
1.1.2 Kulturbegrepet	s. 2	3.2.3 Pilotintervju og spørreskjema	s. 32
1.1.3 Kulturformidlingen i kommunene	s. 3	3.3 Respondentene	s. 39
1.1.4 De tre problemstillingene	s. 4	3.3.1 Valg av utvalg	s. 39
1.2 Studiens teoretiske inntak	s. 5	3.4 Innsamling og analyse av data	s. 40
1.2.1 Klassisk iverksettingsteori	s. 5	3.4.1 Validitet og reliabilitet	s. 40
1.2.2 3.4.2 Analyse av data			s. 41
1.3 Studiens design og metode	s. 6	4.0 Implikasjoner	s. 57
1.3.1 Forskningsdesign	s. 6	4.1 Svar på problemstillingene	s. 57
1.3.2 Metode	s. 7	4.1.1 Læreplanverket	s. 57
1.4 Studiens videre struktur	s. 8	4.1.2 Kulturkontaktens opplevelser av kulturformidling	s. 58
1.4.1 Dokumentoversikt	s. 8	4.1.3 Variasjoner	s. 59
2.0 Teoretiske perspektiver	s. 10	5.0 Oppsummering	s.60
2.1 Iverksettingsteori	s. 10	5.1 Konklusjon	s. 60
2.1.1 Klassikerne	s. 10	5.2 Veien videre	s. 61
2.1.2 Ovenfra og ned	s. 11		
2.1.3 Nedenfra og opp	s. 13		
2.2 Læreplanverket	s. 14	6.0 Kilder	s. 63
2.2.1 Kultur i skolen	s. 14	6.1 Alfabetisk litteraturliste	s. 63
2.2.2 Kulturformidlerne	s. 17	6.2 Figurliste	s. 66
2.3 Offentlig styring	s. 19	7.0 Vedlegg	s. 68
2.3.1 Desentraliseringsteoret	s. 19	7.1 Intervjuguide	s. 68
2.3.2 Principal- Agent teori	s. 20	7.2 Transkriberingsnotater	s. 69
2.3.3 Kulturturneringen	s. 21	7.3 Samtykkeerklæring	s. 78
2.3.4 Offentlige dokumnter	s. 23	7.4 Spørreskjema	s. 81
2.4 Antagelser i lys av teorien	s. 26		

1.0 INTRODUKSJON

1.1 Kulturledelse er tverrsektoriell

1.1.1 Kultur i grunnskolen og videregående opplæring

Denne studien innen kulturledelse skal belyse kulturformidling på grunnskole- og videregående opplæringsnivå i Kristiansand kommune. Jeg begir meg altså ut i et digert kulturelt og pedagogisk treffpunkt. Elevenes pedagogiske arena, skolen, besøkes og omfavnes av profesjonelle kunstnere. Denne innblandingens gjøres med det politiske Norge i ryggen og utføres på det nederste iverksettingsnivået av Læreplanverket.

Kultur “rammer” oss alle som mennesker, individer i et samfunn og utvikling av identiteten. I Stortingsmelding nr. 8 Om organisering og finansiering av kulturarbeid gir Kyrkje- og undervisningsdepartementet skolen merkelapp som den største formidlingsarena for nordmenn flest (Meld. St. Nr. 8 (1973-74)). Dette tydeliggjøres gjennom formålet med opplæringen i Opplæringsloven (Opplæringsloven, 1998, Kapittel 1) og da videre i forskriftene som står i Læreplanverket (Utdanningsdirektoratet, 2020). Både lovverket og strukturen i skolesystemet er elementer som preger utdanningen og undervisningen. Lærere skal undervise og istandsette elevene for fremtidige utfordringer. Den kulturelle skolesekken (DKS) tilbyr kulturelle opplevelser inn i skolens lokaler og klasserom. De fungerer som en viktig brikke i kulturformidlingen på skolene. DKS får sine tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) og Kunnskapsdepartementet (KD) gjennom Kulturtanken (Kulturtanken, 2022). Den kulturelle skolesekken drives på fylkeskommunalt nivå, men programmet deres vises også til elever og studenter på kommunalt nivå; altså både på grunnskolene og i de videregående skolene. Kulturundervisning eller kulturformidling, i begge tilfeller har kulturbegrepet et mangfold av perspektiv og mulige forklaringer. De neste delkapitlene skal gi en kortfattet beskrivelse av kultur i ulike sammenhenger, med henvisninger til kulturbegrep i Læreplanverket. Jeg beskriver Kristiansand kommune som iverksetter og formidler av kultur i opplæringen. Så viser jeg til hvilke faktorer som er interessante for implementering av kultur i skolene. Jeg skal lede dere gjennom iverksettingen av kulturformidlingensom foregår på grunn- og videregående skoler i kommunen.

1.1.2 Kulturbegrepet

Kultur er komplisert å beskrive og forklare. Kultur er integrert i alle deler av siviliserte og befolkede områder. En sammenfatning av kultur kan beskrives gjennom Raymond Williams oppslagsverk "Keywords". Han omtaler kultur som kompleks, som videre indikerer at kultur er generell menneskelig utvikling og bestemt levesett i relasjon med arbeid i praksis av kunst og intelligens (Williams, 1976, s. 76-82). I en senere utgivelse forsterker han sine meninger. Williams beskriver et skjæringspunkt mellom kulturelle institusjoner og formasjoner, utforskingen av deres relasjoner og faktiske kulturelle former, der finner vi sosiologi og kultur. Med tanke på denne komplekse kulturelle tilnærmingen til sosiologien, mener Williams at den burde få status som egen disiplin (Williams, 1995, s. 14, 233). Man kan også beskrive et menneskes kultur i Pierre Bourdieus forståelse, ved å fordele oss inn i grupper med bakgrunn av sosiale klasseforskjeller. Han antyder at vår kultur preges gjennom våre valg av "smak" og måten vi bruker tid på egen representasjon, disse distinksjonene deler oss inn i klasser av kulturell dannelse; eliten vs arbeiderklassen (Bourdieu, 2006, s. 75). Geir Vestheim definerer og avgrenser kulturbegrepet på en litt annen måte. Han beveger seg inn i antropologiens fagfelt. Der henter han frem antropologen Arne Martin Klausen. Klausen deler opp kultur i to begrep; beskrivende og verdiorientert. Beskrivende kulturbegrep definerer at kultur er "de ideer, verdier, regler, normer, koder og symboler som et menneske overtar fra den foregående generasjon, og som forsøker å bringe videre - oftest noe forandret - til den neste generasjonen." Snakker man om et verdiorientert kulturbegrep, handler det om smak, meninger, gjerne om kunst, musikk, dans, litteratur. Men her finner man også våre holder til sosiale ritualer og samværsformer (Vestheim, 1995, s.28). Læreplanverket (Kalles også LK20) gir en bred oversikt over kunnskap som skal læres bort til elevene. Ordet kultur nevnes ofte, og bærer nesten preg av at det "forklarer" seg selv. Kulturordene finnes gjennom hele LK20s overordnede del, men de mangler ofte en dypere forklaring (Utdanningsdirektoratet, 2020). Dette medfører at lærere må tolke kulturbegrepene og gi ordene den pedagogiske rammen og innhold som er nødvendig for å kunne lære bort og bygge riktig kulturkompetanse. De ulike kulturbegrepene jeg har plukket med meg fra overordnet del av LK20, er alle listet opp i figuren under. Når ordene kan relateres inn mot flere fagfelt, slik det forklares av både

1.1 Kulturord og begrep i Læreplanverket - Overordnet del

Williams, Bourdieu og Klausen, gjør det formidlingsarbeidet av *kultur* til en enorm oppgave. Overordnet del kommer ikke med et eget fag som kan undervises til elevene, slik at de får med seg all kulturkunnskapen den forteller om. Den Kulturelle Skolesekken knyttes til skolen som den tydeligste formidler av kultur i skolen, og jeg er interessert i å se nærmere på dens bidrag til pedagogenes hverdag som iverksettere av LK20.

1.1.3 Kulturformidlingen i kommunene

Kommunene har ansvar for implementering og gjennomføring av de politiske vedtak som omhandler blant annet grunnskolen. Iverksetting av skolereformer som LK20 krever mange aktører i virksomhet med samme formål og ønsket effekt. Formidling styres ikke under pedagogiske rammer slik som undervisning, og gjør at LK20 ikke har tydelige forklaringer for hvordan formidling skal foregå. Likevel gir LK20 sin Overordnet del en bred føringer rundt prinsipper og begrep som skolehverdagen skal inneholde, for å danne elever til gode borgere. I 2023 er vi allerede over 50 år etter den første skolekonserten med Egil Storbekken. Gjennom tiårene har skolekonserter foregått årlig, med statlig støtte. Enkelte kommuner tilbød sine elever Skolepakka, Kulturnista, men i 1997 kom det etter gjennombrudd for det tilbudet dagens elever kjenner best; Den kulturelle skolesekken. Den kulturelle skolesekken (Forkortes DKS) ble innført i 2001 som en nasjonal satsing av kulturtilbud i skolen (Kulturtanken, 2022). Alle skoler i Norge har besøk av DKS gjennom skoleåret. Programinnhold og mengde kan

varierte fra år til år. Kulturtanken har det nasjonale ansvar for DKS og er underlagt Kultur- og Likestillingsdepartementet, i samarbeid med Kunnskapsdepartementet (Kulturtanken, 2022). For 5 år siden nådde DKS i underkant av 1 million elever i Norge, og gav ca 3 kunst- og kulturopplevelser til hver elev (Kulturtanken, 2022). DKS viser til at de skal bidra til å nå skolens målsettinger om å realisere LK20, ikke bare kompetansemål for de enkelte fag, men også den overordnede delen (Den kulturelle skolesekken, 2020). Her kommer det frem hvor stor denne skolesatsningen har blitt og at alle som går på norske skoler, vil møte på DKS flere ganger gjennom utdanningen. Likevel er det slik at man ikke finner hverken ansatte eller utøvere fra DKS som stab i skolen, de kommer som et supplement. Besøkene fra kulturnæringen foregår altså som et pålagt bidrag til kulturell kunnskap, i en hverdag som ellers styres gjennom pedagogiske prinsipper. Denne kombinasjonen av offentlig styring og kulturnæringens styresett har krefter som vil spire frem, når begge parter har sine perspektiver på hva som er kulturformidling. Formålet med studien er å se etter hvilke faktorer som trer frem, når kulturformidling skal skje i skolen. Gjennom mine tre problemstillinger som portretteres i neste avsnitt, får jeg mulighet til å følge iverksettingen i kraft av ulike vinkler.

1.1.4 De tre problemstillingene

Læreplanverket viser til et bredt felt av kulturtilnærminger som skal overleveres elever på grunnskolen. Dette gjør seg gjeldende i alle norske grunnskoler, hvor enn i landet og uansett skolens forutsetninger for måloppnåelse. Med loven i hånd skal LK20 gi skolene et godt verktøy til å lære elevene det som skal læres i skolen. Men hva står det da i dette viktige planverket? Jeg har lagt fokus på Overordnet del av LK20, den delen hvor DKS skal bidra inn til skolene. DKS er en offentlig institusjon, med ledelse som sitter på fylkeskommunale nivå, og skal levere sitt program inn til skoler på alle skoletrinn; fra første klasse til tredje videregående. Så hvordan gjøres det i Kristiansand kommune? Med 59 skoler på grunnskole, videregående nivå, kan variasjoner oppstå, og iverksetting gjennomføres på ulike måter. Læreplanverket (LK20) legger føringer faglige strukturer, men i overordnet del følger det ikke med retningslinjer til oppfyllelse. DKS skal bidra til kompetanse om tema i overordnet del, men forteller den om formidling av kultur i skolen. Jeg har rettet undersøkelsen min

mot Kristiansand kommune, og lurer på hvordan skolene der realiserer Læreplanverkets overordnet del, og om det finnes variasjon på dette. Finnes det drivkrefter, motkrefter eller tilfeldighet når kulturen skal vises på skolen? Problemstillingen om realiseringen av kulturformidling i skolen har jeg delt opp i tre:

- 1. Hva sier Læreplanverkets overordnede del om formidling av kultur i grunnskolen og den videregående opplæringen?*
- 2. Hvordan realiseres det i Kristiansandsskolene?*
- 3. Hva forklarer variasjonsoppnåelsen?*

1.2 Studiens teoretiske inntak

1.2.1 Klassisk iverksettingsteori

Norsk kulturpolitikk sin fokuserte organisering kan sies å starte i begynnelsen av 1970-årene. Stortinget første kulturelle stortingsmelding (Meld. St.8, 1973-74), ytret ønske om å utvikle kulturelle verdier og produkt, og desentralisere kulturforvaltningen. Kommunene fikk etter hvert kultursjefer, kulturadministrasjon og kulturstyrer, som hadde ansvar for forvaltningen av kultur i regionene og lokalt. I samme stortingsmelding beskrives skolen som største kulturformidler til folk flest, og satte de estetiske fagene musikk, forming, dans og drama inn i kulturell sammenheng. Stortingsmeldingen banet vei for det vi gjenkjenner som dagens kulturpolitikk, med skolesystemet som en av de viktigste kulturformidlerne vi møter gjennom livet i Norge. Utdanningsinstitusjonen er massiv, som strekker seg gjennom flere instanser, har mange fagfelt å samvirke med og har en enorm påvirkning på dem som skal gjennomføre utdanningsreisen. Prosessen fra myndighetenes vedtak og frem til målgruppene kaller vi implementering eller iverksetting. Iverksettingsteori beskriver, evaluerer og belyser disse komplekse prosessene. I sammenheng med teorien, kommer det frem et spekter av modeller og perspektiver som brukes for å forstå hva som gjøres og på hvilke måter i offentlige vedtatte saker. I min studie har jeg valgt tre problemstillinger, som skal analyseres i sammenheng med hverandre. De representerer tre ulike perspektiver av iverksettingsprosessen. LK20 er skrevet i pennen av Utdanningsdirektoratet og kan ansees som starten på iverksettingen og

skolene er stedet hvor realiseringen av kulturformidlingen skal skje. Pressman og Wildavsky (1973) fremmer anbefalinger om at iverksetting alltid bør sees som en del av politikken - alt henger sammen. Dette understøttes av at DKS i skolen drives med midler som kommer fra Norsk Tipping, som igjen eies av Kultur- og Likestillingsdepartementet og fordeles derfra til Kulturtanken. Kulturtanken har sitt mandat fra eierne av Norsk Tipping, samt Kunnskapsdepartementet. I artikkelen “All kulturpolitikk er instrumentell” (Vestheim, 2008) påstår Vestheim at utdanningssystemets formidling av kunst og kultur utvikler egenskaper som fremmer et demokratisk sinnelag. Kunsten og kulturen fremmer yringsfriheten, en

FRA LØVEBAKKEN TIL ELEVENE

1.2 Fra Løvebakken til elevene

lovbestemt frihet i Grunnlovens §100. Geir Vestheim argumenterer for at all kultur er instrumentell og har hovedsakelig verdi i forhold til menneske som publikum og samfunnsborger. Norges kulturpolitikk vedtas i Stortinget og gir seg utslag helt ned til individene som sluttbrukere. Grunnskolen har lang tradisjon i å være vårt samfunns viktigste bidragsyter av kultur, og med Vestheim påstand, formes elevene til å føre nasjonens demokratiske verdier videre gjennom opplæring av kultur. Han mener videre at det ligger til grunn argumenter for den offentlige støtten til kunst og kultur, argumentene settes i system av en figur som vises under kapittel 2.3 *Offentlig styring*. Implementering av LK20 har utspring i politiske vedtak, gjennomføres av skoler og DKS, og søker å danne sluttbrukerne til gode samfunnsborgere. Jeg skal beskrive reisen som skjer fra Løvebakken til elevene (se grafisk fremstilling i figur med samme navn), og trenger riktige metodevalg til besvarelse av problemstillingen. Neste del tar for seg et kort resymè av de design- og metodevalg som tar studien videre mot datainnsamling og analyse.

1.3 Studiens design og metode

1.3.1 Forskningsdesign

Det tok meg en god stund å lande på hvilke problemstillinger jeg skulle rette meg mot. De

skal være konkrete og mulige for empirisk undersøkelse. Teorien bak skulle sende dem mot et operativt nivå (Jacobsen, 2021, s.71). Problemstillingene ble interessante og enkle nok til å vise komplekse prosesser, samt bygget på tidligere forskning (Jacobsen, 2021, s. 77-78). Metodene som skulle ledes av forskningsdesignet mitt var jeg heller ikke sporet inn på umiddelbart. Selvom jeg hadde en viss oversikt på DKS i skolen, fulgte jeg tanken om å bygge meg en god konstruksjon av kunnskap i forkant av datainnsamlingen. Iverksetting

1.3 Forskningsdesign og metode

1.3.2 Metode

Kvantitativ metode søker å styre inn mot standardiserende data, gjennom lukkede spørreskjema og mulighet til å spørre ut et stort utvalg av respondenter (Jacobsen, 2021, s. 251). Mine metoder inneholder både denne lukkede undersøkelsesformen, men først etter å ha innhentet mer informasjon om kulturformidling i skolen, da gjennom et intervju av leder for Den

kan belyses gjennom flere vinkler og perspektiver, men jeg var ute etter å innhente meg kompetanse fra skolens ansatte, dem som har hverdagen på skolene. Kvantitativ design, eller variabelsentrert design, gjorde seg godt som ramme for forskningen, når jeg visste at jeg så frem mot en spørreundersøkelse (Bukve, 2021, s.107). Kvantitativ forskningsdata kan lede mot empiri som enkelt kan systematiseres og kanskje generaliseres (Jacobsen, 2021, s. 251). Studien min er av beskrivende metodekarakter (Jacobsen, 2021, s. 14) (deskriptiv studie) og har som formål å tegne bildet av dagens kulturformidling i Kristiansands 59 grunn- og videregående skoler. I forkant av min undersøkelse har jeg foretatt et pilotintervju, for å tilegne meg mer kunnskap til bruk i formingen av spørreskjemaet. Gjennom positivistisk tilnærming og med deduktiv fremgangsmåte, har jeg gått inn i materien for å samle empiri og sjekke dens forhold til virkeligheten (Jacobsen, 2021, s. 25).

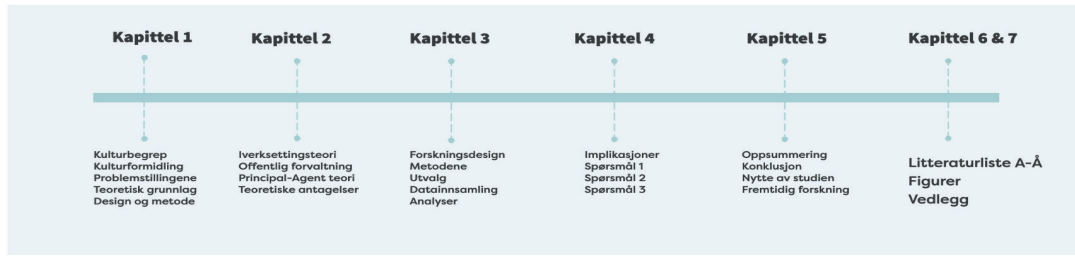
kulturelle skolesekken. I tillegg har jeg foretatt et bredt søk på offentlige dokumenter, som la et godt grunnlag i forståelsen av iverksetting av kulturformidling, og et dypere inntrykk av hvor intrikat og komplekst offentlig iverksetting er. Utvalget til spørreundersøkelsen ble konsentrert mot skolene, nærmere bestemt kulturkontaktene. 59 skoler har fått et spørreskjema til én kulturkontakt, skjemaet var laget i papirformat og ble fysisk levert til skolens administrasjon. Datamaterialet som analyseres blir resultat av en tverrsnittstudie, der jeg studerer øyeblikksbilde av kulturformidling i skolen (Jacobsen, 2021, s. 108). I kapitlene om forskningsdesign og metodevalgene mine, gir jeg mer inngående forklaringer på arbeidsmetodene.

1.4 Studiens videre struktur

1.4.1 Dokumentoversikt

Introduksjonen av denne studien har gått gjennom noen ulike forhold som omkranser tema om formidling i grunnskole- og videregående opplæring, med bakgrunn i Læreplanverket. Faktorer som kan ha påvirkningskraft for iverksetting og variasjonen av kulturformidling. Det er formulert tre problemstillinger. Studiens teoretiske grunnlag er tilknyttet problemstillingenes ulike perspektiver. Det er også gitt en oversikt over metode og forskningsdesign. Kapittel 2 er et teoretisk kapittel, som rammer inn mine tre problemstillinger. Iverksettingsteori settes som en teoretisk hovedretning. Teorikapitlet får også en tredelt struktur. Jeg har inndelt i forhold til perspektiver som har sentral relevans i iverksetting i offentlig sektor; politiske vedtak, forvaltningen og ytre faktorer. Forskningsdesign, metoder, utvalg og analyse av funn har fått sin plass i kapittel 3. Det påfølgende kapitlet besvarer problemstillingens tre spørsmål, i lys av studiens funn, og gir noen implikasjoner. Femte kapittel summerer opp og tanker om fremtidens grunnskole og kulturformidling, hvilken nytte hadde min studie i denne sammenheng. Samt noen tanker rundt fremtidig forskning. Kapittel 6 og 7 er kildelister og aktuelle vedlegg.

DOKUMENTOVERSIKT

1.4 Dokumentoversikt

2.0 TEORETISKE PERSPEKTIVER

I studien av kulturformidling i grunnskolen, med fokus på skolene i Kristiansand kommune, deler jeg opp den teoretiske tilnærmingen i tre hovedområder. Først ser jeg på iverksettingsteorien gjennom teoretiske perspektiver teorien består av. Videre nærmer jeg meg den forvaltningen som er satt til å iverksette vedtakene. Ser på organisasjonsteoretiske sider som påvirker implementeringsprosessen. Til slutt går jeg inn på hvilke faktorer som kan spille inn på måloppnåelse og resultat.

2.1 Iverksettingsteori

Iverksettingsteorien inneholder flere generasjoner av forskere, som har studert reisen et offentlig tiltak har fra start til slutt. Ofte deles generasjonene inn i tre retninger. Første generasjonen portretterer gjerne hvor langt fra det opprinnelige offentlige programmets formål man kan komme. Andre generasjon begav seg ut på et dypdykk i det vi kaller top-down og bottom-up, eller på norsk; ovenfra og ned, og nedenfra og opp. Tredje generasjon holdt sin knapp på å studere iverksetting over lengre tidsrom (Offerdal, 2019, s. 219).

2.1.1 Klassikerne

Jeffrey L. Pressman og Aaron B. Wildavsky satte lupen på et offentlig utviklingsprosjekt fra 1960-årene, og deres bok har siden blitt en klassiker i iverksettingsteorien. Gjennom sin undrende og forklarende boktittel "*Implementation - How great expectations in Washington are dashed in Oakland; or; Why it's amazing how federal programs work at all, This being the saga of the Economic Development Administration as told by two sympathetic observers who seek to build morals on a foundation of ruined hopes*" (Pressman, J. L. og Wildavsky, A. B., 1973), forstår man at iverksetting av offentlige vedtak kan bli en prosess av hindringer og et mål som kanskje aldri blir nådd. Pressman og Wildavsky fant at også flere liknende føderale prosjekt hadde sammenfallende fenomen; føderal storhet, utilstrekkelig lokal støtte og en iverksetting som var ulik de vedtatte målene. Med bakgrunn i disse funnene, mener forfatterne at politikken må aldri skilles fra iverksettingen, og skriver at "There is no point in having good ideas if they can not be carried out" (Pressman, J. L. og Wildavsky, A. B., 1973, s.142-143). Deres forslag om forbedringen av politiske prosesser fra idé til mål, lå i

The Oakland project

Prosjektet startet som mange andre, med røtter i en samfunnsutfordring. Østkysten av California opplevde flere voldsomme opptøyer i årene før 1966, afroamerikanere som gjorde opprør mot politi og myndigheter. I august 1965 fikk Los Angeles det blodigste og dødeligste opprøret, og kan tenkes å være dråpen som fikk pengene til å renne inn til pilotprosjektet. Assistant Secretary of Commerce for Economic Development, Eugene Foley initierte prosjektet, under ett år etter opprøret i 1965. Samfunns- problemet omfattet arbeidsløshet og uroligheter blant minoriteter, og løsningen ble formet av det nyoppførte Economic Development Administration (EDA). "The Oakland project" hadde som formål å skaffe jobber til minoritetene ved å tilby lån og midler til lokale bedrifter og foretak. Tre år etter var 3 millioner dollar, av totalt 23 millioner, brukt opp uten at store samfunnsforandringer var å øyne. Det skulle vise seg at dette størrelatte offentlige prosjektet ble vanskeligere å gjennomføre enn først antatt.

Jeffrey L. Pressman og Aaron B. Wildavsky, 1973

2.0 The Oakland project

tanken om at iverksettingen burde være en naturlig part av politikken i seg selv (Pressman, J. L. og Wildavsky, A. B., 1973, s.160). I Alan Hirshbergs bokanalyse av "Implementation", tar han frem en generell analytisk modell som formuleres gjennom flere kapitler; tre faktorer som opptrer i iverksetting av mislykkede prosjekter. De tre elementene er;

1. Mange involverte aktører for å gjennomføre måloppnåelse. 2. Ulike motiver som kan gjøre at partene velger egne preferanser og ikke er lojale til prosjektet. 3. Komplekse prosjekter krever enighet fra mange involverte når det skal besluttes saker på veien mot målet. (Hirshberg, 1974, s.482). Hirshberg sier at denne modellen har ulike svakheter, men nevner at implementering av større program kan forenkles ved at de blir selvlerende og tilpassede. Professor Emeritus ved Universitetet i Bergen, Audun Jon Offerdal beskriver boken "Implementation" som gjennombruddet for begrepet "Iverksetting" og som del av den første generasjonen av iverksettingsstudier (Offerdal, 2014, s. 219). Offerdal har beskrevet iverksetting gjennom to hovedtilnærminger; top down og bottom up, eller "ovenfra - og - ned" og "nedenfra - og - opp" (Offerdal, 2019). De to neste kapitlene tar for seg disse to perspektivene.

2.1.2 Ovenfra og ned

Iverksetting bærer med seg en intensjon om at verbet er ment til å aktivisere og ansvarliggjøre. Idet styrende myndigheter i Norge har foretatt et vedtak, har de en tanke om at den skal settes ut i live. Grunnskolen i Norge styres gjennom nasjonale lover og forskrifter og eierne (kommunene) er ansvarlige for at disse implementeres og følges. Læreplanverket inneholder lovpålagte læreplaner, fagfornyelser og regelverk, samt annet innhold med

utdanningssystemet som målgruppe (Utdanningsdirektoratet, 2020). Fra et ovenfra-og-ned-utgangspunkt er skoleeierne et instrument for politikerne, til å utføre de oppgaver som de pålegges (Offerdal, 2014, s. 224). Forvaltningen skal få jobben gjort, men uten særlig tanke for hvilken del av organisasjonen som også er involvert i iverksettingen av politikken. Prosessene fra vedtaksutformingen og iverksetting innehar ulike bindinger og vil kunne blitt sett på som to faser og et skifte av politisk arena.

Med utgangspunktet i ovenfra-og-ned perspektivet, vil en vellykket iverksetting vurderes i lyset av tidsfrister, kostnader og ellers oppnådde mål. Målene som skal gjennomføres og bli nådd, har flere fallgruver før målstreken. Paul A. Sabatier og Daniel Mazmanian har forsket på implementering av nytt offentlig lovverk (Sabatier og Mazmanian 1989), og deres funn og analyser er beskrevet i Offerdals kapittel om iverksetting (Offerdal, 2014, s. 219-238). Offerdal nevner Sabatier og Mazmanians funn av iverksettingsproblemene med tre forhold; (1) mangel på klare mål, med bakgrunn i en gyldig teori (2) mangel på klare autoritetsstrukturer, og (3) motstand hos lokale iverksettere og manglende effektivitet lokalt, i tillegg følger han opp med at anbefalinger i møte med problemene sier at mangler må rettes opp (Offerdal, 2014, s. 225). Anbefalingene er forståelige, men med forvaltningens mange kontorer og ansatte, kan retting av mangler kreve mye tid og ressurser. Det vil være

Sammenligning	Ovenfra-og-ned	Nedenfra-og-opp
Avgrensing av iverksettelsesfase	Fasen mellom offentlig vedtak og lokal operasjonalisering	Alle faser er relevante
Evalueringskriterier	Samsvar mellom offisielle mål og utfall	Samsvar mellom ønsket endring i en sosial situasjon og faktiske resultat av tiltaket
Iverksettere	Tilsatte i forvaltningen	Tilsatte i forvaltningen i samspill med andre interessenter
Organisasjonsmodell	Stabile strukturer, formelle autoritetsrelasjoner. Rasjonell organisasjonsteori	Uformelle strukturer, spesielle nettverk mellom likeverdige aktører. Institusjonell organisasjonsteori
Styringselementer	Kontroll, direkte påvirkning, regelbrudd, påbud	Tilpasning gjennom forhandling, kompromiss og interessepolitikk. Nettverksbygging
Ledelsessyn	Lederen som styrer	Lederen som tjener

Kilde: Denne figuren trekker veksler på litt forskjellige oppsummeringstabeller som finnes i Kjellberg og Reitan (1995) og Mazmanian og Sabatier (1989). Audun Offerdal, 2019, s. 229

2.1 Ovenfra-og-ned og nedenfra-og-opp

nødvendig å gjøre prioriteringer, bruke skjønn og delegere, når store offentlige tiltak skal gjennomføres. Offerdal gir et bilde om at mål bør være klare og konsise, men viser også til at enkelte ganger kan for tydelige mål bli mat for konflikt og motstand (Offerdal, 2014, s. 225). Organisasjoner kan være store farkoster å snu retningen på, og endringsarbeidet er nødt til å sees gjennom det store bildet. Organisasjonen er ikke bare et instrument for iverksetting av vedtak, men mennesker som får satt politikken i system og ut til folket.

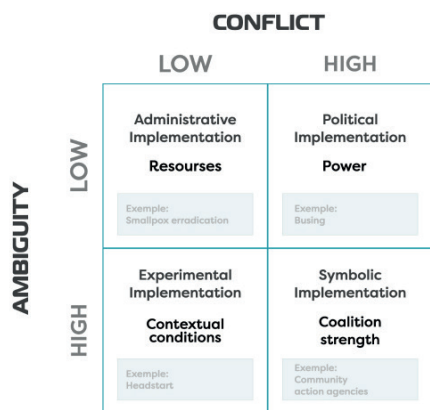
2.1.3 Nedenfra og opp

Altså; nedenfra-og-opp-tilnærmingen et brudd med ovenfra-og-ned-tilnærmingen. I 1980-årene tok flere forskere en liten supplering av faktorer inn i implementeringsteorien. Benny Hjern, David O. Porter og Chris Hull pekte på iverksetting som problemløsning av en samfunnsutfordring. De belyste at prosessene ble gjennomført av spesifikke aktører. Suksessfaktoren kunne ligge i hjelpestrukturene iverksetterne hadde for hånden i det aktuelle tidsrommet (Offerdal, 2014, s. 226-228). De to tilnærmingemetodene har ulike strukturer for gjennomføring, men spriket mellom dem er ikke nødvendigvis massivt. Figuren under sammenligner de to iverksettelsesperspektivene gjennom 6 faktorer. Nedenfra-og-opp-tilnærmingen har en av sine styrker i at den søker svar på politikkenes effekt, samtidig kommer det sjeldent anbefalinger om administrative omstruktureringer eller endringer knyttet til gjennomføringen (Offerdal, 2014, s. 227). Det blir hevdet at nedenfra-og-opp beskriver iverksettelsesens faktiske forhold bedre, enn om den offentlige politikk beskrives ovenfra-og-ned. Harvard-professor Richard Elmore plasserte to tilstøtende tanker inn i iverksettelsesteorien; forward og backward mapping. I sin artikkel “Backward mapping: Implementation research and policy decisions” fronter han at det bør ikke være en kamp om at analysenes rammeverk er “feil” eller “riktig”, men heller bli klar over konsekvensene av de valgte rammene. Forward mapping viser til en tydelige distinksjon av politikkenes intensjon og forventningene knyttet til iverksetterne og heller mot en ovenfra-og-ned-tilnærming. Mens backward mapping gir nedenfra-og-opp-utgangspunktet et løft og kan lettere forutse om den føderale politikkenes intensjon vil komme i mål (Elmore, 1979-1980). Forfatter Paul Berman videreutviklet systemet rundt iverksetting i et “situasjonsperspektiv”. Han la til

grunn en iverksettingsmodell med programmert og tilpasset fordeling. Fem variabler lå som retningsnor mot hvilken del av modellen som passet best. Variablene i modellen er:

- Endringsomfanget som politikken legger opp til
- Den tekniske teoris gyldighet
- Grad av enighet i den iverksettende organisasjonen om politikken
- Organisasjonskulturen i den iverksettende organisasjonen
- Hvor stabil omverdenen er

Tilpasset iverksetting kan passe bedre der det vil bli større endringer, ukjente mål og midler, uoversiktlig enighet, ustabile forhold i omverdenen, samt fragmentert organisasjonsstruktur. Er det meste forutsigbart og skaper små endringer i arbeidshverdagen, vil programmert implementering være å foretrekke (Offerdal, 2019, s. 231). Med samme fortegn i situasjonsbetinget iverksetting, formulerte Richard Matland “Ambiguity-Conflict-Model” (Bukve, 2021, s.178). Øverst-venstre: Driverne ligger i administrative rutiner og rasjonelle beslutninger, kommunenes ressurstilgang kan forklare utfallet av iverksettingen Nederst-

Bukve, 2021, s. 178

venstre: “Prøve-og-feile-prosess”. Tilfeldigheter rår, ofte er det kommunene som bestemmer utfallet. Øverst-høyre: Politiske reformer blir tvunget igjennom, tross motstand. Maktforhold er faktoren som bedømmer utfallet. Nederst-høyre: Evnen til koalisjonsbygging er viktig i forhold til utfall og situasjonsbildet. Iverksetting av politiske vedtak som er ment til å endre og reformere,

kan gi en effekt av at det ene vedtaket slår det andre ihjel. Eller at det er så mange pålagte oppgaver, at iverksetterne kan velge satsingsområdet. I disse sammenhengene nevner Offerdal både Østtveiten (1999) og Thorsvik (1985, s. 224) (Offerdal, 2019, s. 231).

2.2 Læreplanverket

2.2.1 Kultur i skolen

Kristiansand kommune representere én av 356 norske kommuner. Som kommune har man ansvar for ulike implementeringsprosesser som er satt i gang fra sentrale myndigheter, og har et bredt knippe aktører som skal delta i prosessene fra “overrekkelse” til “målstrekk”.

2. Prinsipper for læring, utvikling og danning

Skolen har både et dannelsesoppdrag og et utdanningsoppdrag. De henger sammen og er gjensidig avhengig av hverandre.

...

Opplæringen skal danne hele mennesket og gi hver og en mulighet til å utvikle sine evner. Danning skjer når elevene får kunnskap om og innsikt i natur og miljø, språk og historie, samfunn og arbeidsliv, kunst og kultur, og religion og livssyn. Danning skjer også gjennom opplevelser og praktiske utfordringer i undervisningen og skolehverdagen.

Et bredt spekter av aktiviteter, fra strukturert og målrettet arbeid til spontan lek, gir elevene en erfaringsrikdom. Elevene dannes i møte med andre og gjennom fysisk og estetisk utfoldelse som fremmer bevegelsesglede og mestring. Danning skjer når de arbeider på egen hånd, og når de samarbeider med andre. De dannes når de bryner seg på teoretiske utfordringer ved hjelp av formler og fagstoff, og når de tar i bruk redskaper for å mestre en praktisk oppgave. Danning skjer når elevene lærer hvordan de kommer fram til riktig svar, men også når de forstår at det ikke alltid finnes enkle fasitsvar.

Læreplanverket <https://www.udir.no>

2.3 Prinsipper for læring i Læreplanverket - overordnet del

Det er den kommunale organisasjonen som er ansvarlig for iverksetting av Læreplanverket og innholdet om kulturformidling. Kristiansand er en offentlig formell organisasjon, og er dermed satt til å forvalte og ivaretar kollektive interesser (Christensen et al, 2021, s.21).

Kristiansand teller 43 ordinære grunnskolen, samt Kongsgård skolesenter som driver voksenopplæring, mottaksskole og internasjonal skole. Skolene eies av kommunen, styres av rektor, lærerne er ofte siste forvalterne av iverksetting av LK20 og skal formidle innholdet klassebasert og timebasert til elevene sine. Videregående skoler i kommunen eies og drives på fylkesnivå og har egne føringer i forhold til forvaltning av LK20. Iverksettingen Læreplanverk og lovgivningen skal gjennomføres uansett demografi, administrasjonsnivå eller politisk ledelse. Den pedagogiske lærerstaben sitter på nederste iverksettingsarena, og har ansvar for læring i skolen, i praksis. Prinsippene om at elever skal læres, utvikles og dannes på skolen, gir lærerne et stort lerret å bleke. Det faglige har de kunnskap fra utdanningen de selv har gjennomført, men kultur har et variert og bredt forklaringsrom. Overordnet plan i Læreplanverket utdyper opplæringen blant annet slik figuren på øverst på siden beskriver.

Leder for Kultur, språk og medier, ved lærerutdanningen i Malmø, Lena Aulin- Gråhamn, sirklet inn ni ulike kompetanser for kulturformidling i skolen. Denne tankegangen finner man gehør for i boken *Krefter i mangfoldet - nye lærings- og undervisningsformer* Prashnig, 2003, s. 129-176). Der hun forespeiler at vi alle har ulike lærestiler og at dette kan være avgjørende for undervisere i skolen å ha kunnskap om. Kapittel 6 heter *Ikke undervis meg - la meg lære!*, og viser hvordan hjernens sansesenter er sentral når informasjon skal kartlegges og lagres. Tall fra undersøkelser i USA viser at kun 30 % av barn i skolepliktig alder lærer

best gjennom å lytte. Andre sanser som hjelper i lagring av informasjon er å se (lese), taktil (berøre, bearbeide) og kinestetisk (erfare, oppleve, intuisjon, føle) (Prashnig, 2003, s. 130-131). Både Aulin- Gråhamn og Prashnig forteller oss at undervisning på skolen bør inneholde stor variasjon, for å kunne bidra til læring, utvikling og danning av elevene. Figuren

9 kompetanser

1. Kompetansen om å samtale med en åpen, nysgjerrig og prøvende tilnærming - Ikke tro at man selv sitter med sannheten
2. Kompetansen å kunne utvikle et språk for sine kunnskaper - Ikke bruk "svevende" begreper, gjør dem anvendbare
3. Kompetansen å kunne dokumentere, beskrive og gestalte, slik at man kan reflektere - Bruk virkemidler som kan supplere og skape tolkninger for så mange mennesketyper som mulig, ikke bruk bare tekster og bøker
4. Kunnskap og forståelse for historiske og sosiale sammenheng
5. Kunnskap om egne motiv - kulturformidlers egen selvinnsikt
6. Kunnskap om barn og barns livsverdener - Har barn 100 språk, også mister de 99 av dem i skolen?
7. Kunnskapen å kunne iscenesette rom og rytme for læring - beste sløydetimen med dramaklassen
8. Kompetansen å kunne anvende det som finnes, planlegge mindre og tenke mer - Lag en grunnstruktur, men gjør rom for variasjon
9. Kompetansen om å både ha distanse og engasjement "Uten tvil er man ikke riktig klok" (Skuespiller Tage Danielsson)

Aulin- Gråhamn, 2004, s.57-63

2.4 9 kompetanser for kultur i skolen

kulturbegrep, som omhandler kultur sett i kontekstsammenheng. Videre nevnes kulturelle mønstre og sosiale strukturer, med spørsmål om kultur oppleves gyldig for alle?

Dette dobbelte kulturbegrep handler også om kultur som ekspressive og konsensuelle; uttrykk og meninger/ holdninger. Så har vi det synlige og usynlige, altså det dokumenterte og det tause i kulturen. De kulturuttrykkene vi har vanskelige å ta stilling til eller beskrive. Disse to siste begrepsparene bærer med seg vansker i å synliggjøre, men kan være dem som har med seg størst påvirkningskraft? Det dobbelte kulturbegrep favner en syntese av alle disse ovenforstående kulturbegrep. (Halvorsen, 2001, s. 30-31). For elever i skolen blir forestillingen om det dobbelte kulturbegrep en tanke om kultur som vi "har" og kultur som vi "er i". "Har" kulturen tillegges skolens innhold, som formidles gjennom tekst, ting, lyder og konstruksjoner. Kulturen man "Er i" handler om den kultur eleven allerede lever i og forteller noe om hvem de er. Interaksjonen mellom det vi er i oss selv og det som blir lært oss i skolen, beskrives som den dobbelte didaktikk (Halvorsen, 2017, s. 18-19). Halvorsen trekker

9 kompetanser for kultur i

skolen er laget i punktform og

viser Aulin-Gråhamns forslag

til undervisningskompetanser i

kulturundervisning. Professor Else

Marie Halvorsen omtaler det dobbelte

kulturbegrep med følgende innhold;

det snever og det vide kulturbegrep,

der omfanget av kulturområder møtes

(kultur tilknyttet den estetiske og

kunstneriske verden), eller omfatter

det universalistiske og det relativistiske

frem Utdannings sosiolog Donald Broady beskrivelser om danningsinnholdet må ikke være statisk, men midlertidig. Han har påpekt at danningsinnholdet kan sees å være en kulturell kapital, som egentlig tilhører den kultiverte borger, men skolen har demokratisk formidlingsansvar å videreføre til alle elever. (Halvorsen, 2001, s.46-47). Halvorsen sin bok *Kulturarven i skolen - Felleskultur og mangfold* (Halvorsen, 2017) oppholder at skolen har i oppgave å føre kulturarv videre til nye generasjoner med elever og studenter. Institusjonen læringsmetoder brukes for å bygge på den kunnskap som allerede innehas og bruker den til videre opplæring. Utgangspunkt i elevenes kulturelle erfaringer, skaper grunnlag for den gode formidlingen og grunnlag for all læring (Halvorsen, 2017, s. 19). Samlet portretter et bilde av skolen og lærerne som privilegerte muligheten til å formidle kultur til elevene, på daglig basis. På samme måte som Gamlelæreren i starten av oppgaven min, kan lærerne i skolen bygge og danne elever til borgere og utviklede mennesker. I 20 år har kulturformidling også skjedd gjennom lovpålagte samarbeid. Der skole møter profesjonell kunst og kultur; Den kulturelle skolesekken (DKS). Den kulturelle skolesekken skal visstnok være et av verdens største programmer der målsetningen er å gi barn tilgang til profesjonelle kunst- og kulturopplevelser (Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen (KKS), 2011). DKS er en strukturell innovasjon i norsk offentlig sektor. Implementeringen er spredt over flere nivå og sektorer. Kulturtanken har det nasjonale ansvaret for Den kulturelle skolesekken (DKS), som er kjernen i regjeringens politikk for kulturformidling til barn og unge. DKS' 10 prinsipper har til hensikt å sette en standard for organisasjonen gjennomføring av tilbudet (Breivik & Christophersen, 2013). Denne offentlige sekken av skal iverksette formidling med flere sektorer i samarbeid og tilby skolene et tilbud som også har pedagogisk relevans. Beskrivelsen av DKS kulturformidlere i skolen fremmes på de neste sidene.

2.2.2 Kulturformidlerne

Begrepet kultur sammenfaller med mange andre faglige tema i grunnskolen som har bestemte ferdighets- og kompetansemål. I Overordnet del i Læreplanverket finner man ikke et eget avsnitt om kulturformidling. Det må forstås gjennom hele dokumentet. Det er

DKS prinsipper

1. Varig ordning
2. For alle elever
3. Realisere målene i Læreplanverket
4. Høy kvalitet
5. Kulturelt mangfold
6. Brekke og variasjon
7. Regelmessighet
8. Samarbeid mellom kultur og skole
9. Rollefordeling mellom kultur og skole
10. Lokalt forankret

J-K, Breivik og C. Christophersen, 2013, s.18

2.5 DKS prinsipper

over 15 år siden den omfattende skolereformen Kunnskapsløftet - Kultur for læring (LK06) (Utdannings- og forskningsdepartementet, 2006) ble virkelighet. Målet om at alle elever i grunnskolen og videregående opplæring skulle sikres tilpasset opplæring, og på slik måte tilegne seg grunnleggende ferdigheter og kompetanse til livet videre. Kunnskapsløftet fungerer som en forskrift til Opplæringsloven, og gjennom fagfornyelsene i de ulike fagene, har lærerne et lovpålagt verktøy i produksjonen av timeplaner og læringsmål. Læreplanverket er dagens web-baserte oppslagsverk, hvor man kan lese seg opp på alle Utdanningsdirektoratets føringer om tjenestens verdigrunnlag, prinsipper, kunnskapsløftet, fagfornyelser m.m (Utdanningsdirektoratet, 2020). Læreplanene brukes kontinuerlig av lærere i opplæringen i Norge, og her står retningslinjene for kulturformidling. Jeg har Opplæringsloven og Læreplanverket som oppslagsverk for hvordan lovverket legger føringer for kulturformidlingen i grunnskoleopplæringen. Gjennom DKS-ordningen skal Kulturtanken sikre at barn og unge får oppleve profesjonell kunst og kultur i skolen. Den kulturelle skolesekken kan bidra som en ressurs for å nå skolens målsettinger, både innenfor den overordnede delen av lærerplanen og i kompetansemål for de enkelte fag (se figur om *DKS prinsipper*). I 2019 gikk det 823 245 elever i den norske skole. Hver elev fikk gjennomsnittlig 3,1 kunst- og kulturmøter gjennom Den kulturelle skolesekken. Ordningen besøkte alle landets skoler. Til sammen hadde DKS-forestillinger over 2,5 millioner deltakere. Tallene er hentet fra DKS Årsrapport 2019. DKS som systematisk og langvarig koalisjon mellom ulikt motiverte parter, gir grunn til å tro at det kan fremkomme flere komplekse situasjoner frem mot målet om kulturformidling. Sett gjennom kulturpolitisk blick har vi tre kulturområder; kunstnerisk produksjon, kulturproduksjon i det frivillige og kulturindustriell/ rent markedsorientert kulturproduksjon. Hvis kulturproduksjoner mottar betydelig offentlig støtte, blir behovet for kulturpolitisk legitimering mer påtrengende.

Henviser til (Mangset & Hylland, 2017, s.70). Teorien i de videre kapitlene knytter politisk og offentlig styringsverktøy og prinsipper opp mot kulturnæringen.

2.3 Offentlig styring

2.3.1 Desentraliseringsteoremet

Den kulturelle skolesekken tilbys over hele landet. Kulturtanken fordeler midler ut til fylkeskommunale administrasjoner, som da har sin oppgave å forvalte disse ut til kommuner, kunst- og kulturprodusenter og se til at kulturkontaktene får et program å velge seg produksjoner fra. Slike offentlige tjenester faller inn under begrepet *desentraliseringsteoremet*. Dette begrepet brukes i de tjenestetilfellene der de lokale myndighetene kan utføre arbeidet med minst like god effekt som sentrale myndigheter, og at et rollebytte i utførelsen kan føre til velferdstap (Opstad, 2013, s. 170-171). Fra et iverksettingsperspektiv kan desentraliseringen av DKS administrering gi en god effekt på nyttig kunnskap om lokale forhold. Lokale brukere, herav skoler og elever, kan få oppleve nærhet mellom principal og agent (Denne teorien forklares i neste kapittel), og styrer kan gi større frihet til å velge en løsning som passer de aktuelle brukerne. Et komplekst tjenestetilbud kan være enklere å styre lokalt enn nasjonalt. Den lokale kunnskapen lokal eller regional myndighet besitter har altså en positiv effekt på et desentralisert tjenestetilbud (Opstad, 2013, s. 171-172). Dette kan beskrives ved at DKS Agder administrer ut kulturelt tilbud til fylkets 25 kommuner. DKS Agder korter ned iverksettingsløypa med noen nivå og forenkler denne prosessen inn mot skolene. For videregående skoler er dette fylkesnivå den nærmeste ledernivået, mens grunnskolene eies og styres av kommunene og får da ikke nærmeste ledelse som styrer. Likevel har alle kommuner en representant som jobber med DKS på kommunalt nivå, som har direkte ansvar for de midler som gis av potten som Kulturtanken leverer til DKS. Principalene i DKS finner man både på fylkes- og kommunalt nivå, samme gjelder for agentene. Som nevnt, gis det en mer inngående informasjon rundt denne teorien i neste avsnitt.

2.3.2 Principal-agent teori

Møtet mellom DKS og skolene forgår som en konsekvens av offentlig politikk, både utdannings- og kulturpolitisk. Læreplanverkets overordnet del finner sin relevans og formidlingsansvar i den pedagogiske hverdagen for skolene, men kulturelt og kreativt næringsliv er også delaktig i implementeringen. Slik Leiv Opstad formulerer teorien om principaler og agenter, handler den om det kontraktbaserte forholdet mellom den som

delegerer oppgaver og dem som skal utføre dem (Opstad, 2013, s. 255). Figuren til venstre inneholder en forenkling av de elementene som beskrives av Opstad om Principal-Agent teori. Hans liste over forhold som tilhører teori innebærer flere faktorer. En principal fokuserer på overordnede mål og administrasjon. Den oppfatter virkeligheten, eksempelvis holdninger til risiko og hvilke målsettinger som skal kontrolleres, på annen måte enn agentene. Agentene har en større nærhet til brukere og ser ikke på samme

2.6 Agent-Principal teori

måte hvordan eksempelvis egeninteresser kan skape konsekvenser for principalen. Figuren jeg har laget, gir kun bildet av at principalen delegerer og agenten utfører oppgavene, men også at alle involverte handler rundt egne interesser. Med tanken om at det bestilles et offentlig kulturtilbud til skolene, finner man også DKS sin relasjon til kulturnæringen og den store mengden av profesjonelle kunstnere og aktører. Mange har interesser og ønsker om deltagelse i utføring av kulturpolitiske vedtak, kanskje spesielt når bestillinger er av slik kompleks art som Læreplanverket er. Nedslagsfeltet er massivt og kan romme meget og mangt. Egeninteressene har ulike fortegn og mekanismer. Iverksettingen ber om at alle parter vet hva som skal gjennomføres og at det skal gjennomføres på en slik måte at det offentlig og velferdsstaten Norge kan gå god for resultatet. I Marit Bakkes fremstilling av involverte og engasjerte parter (figur på neste side) i statlig kulturpolitisk sans, hvor politikken går ut til offentlig administrasjon, kulturnæring og publikumet.

2.7 Statlig kulturpolitikk

Kapittelet om kulturnæringen, er kunst og kulturarbeideren sentrale.

2.3.3 Kulturnæringen

Sektorbasert kulturpolitikk er ulik ut ifra hvilket sted og periode i historien. I noen land er kulturpolitiske saker kun rettet mot den profesjonelle kunsten. Kultursektoren er en offentlig forvaltning, skapt gjennom en byråkratisk

tradisjon. Denne offentlige sektoren må da settes inn i et historisk lys. (Vestheim, 1995, s.30) Historisk sett har kunst vært det sentrale innhold i den politiske kultursektoren, men slik vi kan lese i tidligere nevnte stortingsmeldinger (St.Meld 1973-74) ser vi tydelig det “utvidede” kulturbegrepet.

Bovaird og Klijn fronter principal og agentene gjennom en typologisk PPP struktur (Public-private-partnership), eller offentlig-privat-samarbeid (OPS) på norsk). Den offentlige part (DKS) og den private (kulturnæringen) legges under en organisatorisk form som de kaller *loosly coupled*. Formen en av fire organisatoriske strukturer, men denne fastholder forholdet principal og agent, og fører med seg en relasjon der principalen har et ønske om innovasjon (Bovaird & Klijn, 2003, s. 237-238). Tjenesteyting for velferdsstaten kan man kalle samproduksjonen av kulturformidlingen i skolen. Offentlig og privat skapes det en blandet organisasjonsform, en *hybrid*. Slik samarbeid er ikke alltid enkle å avklare hvor den offentlige virksomheten slutter og den private starter (Christensen et al, 2021, s.16). Det store paradokset sier oss om motsetningene som forekommer i rommet mellom eksempelvis kunst og næring. Wennes peker mot et “verktøybytte” i dette møtet, der det ser ut til at kunstens estetikk føres inn i foretakene og styringen av mål og økonomi spres inn til kunstlivet (Wennes, 2007, s. 77, 167). Samhandlingen skaper krefter og energi til å drive kunstvirksomheten videre, gjennom motsetningsforholdene. (Wennes, 2007, s. 167)(Wennes, 2007, s. 171-172). I en rapport fra Kulturrådets årskonferanse 1998 finnes uttalelsen:

“Økonomi og kultur smelter sammen ved at den vestlige økonomien har skiftet karakter fra å

2.8 Kulturproduksjon

være et varebytte basert på bruksverdier til å bli et varebytte basert på symbolverdier.” Svein Bjørkås sier at våre handlingsrom omstruktureres og gis betydelige konsekvenser i det den økonomiske og kulturelle kapital flyter sammen. Likledes kommer det politiske virke inn og formes til å bli en egen aktør med egne interesser i samfunnslivet (Bjørkås, 1999, s.23). Offentlig sektor med sine faste strukturer og nedfelte rutiner som skiller seg

fra næringslivets mer fleksible former. Ansatte i offentlige virksomheter får utdelt oppgaver som ofte har opprinnelse i lover og andre sentralstyrte føringer. Det kan være lite rom for kreativitet og utvikling. I krysningen der Kultursektoren møter Utdanningsinstitusjonen finner man kultur som formidles i grunnskolen. Altså offentlig sektor blander seg sektorielt med hverandre og drar inn næringslivet i prosessen. Dette kan føre til floker som skaper forvirring i ledelsen, hos lærerne og da kan også elevenes utdanningspotensiale forringes.

Velferdstilbudet som er opprettet i skolen, Den kulturelle skolesekken, har jo sin tydelige plass i skole- såvel som kulturpolitikken. En gjennomgang av velferdsbegrepet og utviklingen velferdsordningene har hatt siden 1920 årene kan leses om i Marit Bakkes bok Kultur som kollektivt gode (del av bokserien Norsk Kulturpolitikk 1814-2014). Hun henviser til den finske sosiologen Erik Allardt sin oppdeling av dimensjonene levekår og livskvalitet. Dimensjoner som skulle betegne “det gode liv”. Levekår og livskvalitet omfattet behov som måles gjennom subjektive opplevelser av lykke. Levekår inneholdt behov som dekkes av tilgang og mestring av materielle ressurser. Mens livskvalitet dekkes gjennom relasjoner, natur og samfunn. I den subjektive vurdering av hvorvidt behovene blir dekket, ligger opplevelsen av lykke. Allardt deling inn i tre typer behov (Å ha, å elske og å være) som må ligge til rette før opplevelsen inntreffer. Bakke viser til indikatorene som retningsssnor for å vinkle inn kultur i et velferdsperspektiv. Hun tilføyer kulturell kompetanse, deltagelse i kulturelle nettverk, tilgang på kultur og anerkjennelse. Disse kulturelle velferdsbehovene forutsetter lokale og samfunnsmessige rammerbetingelser (Bakke, 2005, s. 13-15). Vestheims

modell av kulturproduksjonens faste elementer; Produsent, produkt og publikum gir tydelig tegn på motivasjonsgrunnlag og drivere i den delen av DKS som skaper innholdet og leveres sitt produkt til elevene. Politisk er kulturformidling, i lys av kultur til barn og unge, svært relevante tema. Stortingsmeldinger, planer og andre dokument som evaluerer og lager føringer for oss samfunnsborgere og de samfunn vi er del av, bygger rammene som bidrar med kultur til folket. Jeg viser til de dokument som er vesentlige for denne studien, som har gitt meg bredere begrep rundt kulturformidlingen og hva jeg fikk ut av den til min forskning. Les om dette i neste bolk, en bred grafisk fremstilling av dokumenter og deres relevans.

2.3.4 Offentlige dokumenter

Denne delen vier jeg til offentlig internasjonal, nasjonal, regional og lokal politikk. Gjennom føringer som formes i lange tekster og vektlegger kulturpolitikk, så vel som utdanningspolitiske vedtak. Jeg har laget korte resymè av hver Stortingsmelding. Tabellene etterpå viser de lokale planene og evalueringene, deres bakgrunn, visjon og tiltak. Jeg har hatt stor bruk for denne kunnskapen når jeg skulle forme et godt spørreskjema. I tillegg har jeg lagt ved en oversikt fra Geir Vestheim, om argumenter for instrumentell kulturpolitikk.

Stortingsmeldinger

Meldingsnavn	Korte oppsummeringer
St.Meld. nr. 8 (1973-1974) Om organisering og finansiering av kulturarbeid Kirke- og undervisningsdepartementet	Setter skolen som den aller støste arenaen for (kultur)formidling.
St.Meld. nr. 38 (2002-2003) Den kulturelle skulesekken Kultur og kirke departementet	Første stortingsmelding som omhandler DKS Tar for seg utføring, ansvarsfordelinger og styring fra fylkes- og kommunalnivå.
St. Meld. nr. 48 (2002-2003) Kulturpolitikk frem mot 2014	Hovedbudskap om satsing på profesjonell kunst og kvalitet som prioritert kulturpolitisk holdpunkt. DKS DKS nevnes i forhold til økning av ressurser.
St.Meld. nr. 8 (2007-2008) Kulturell skulesekk for framtida	DKS skal gi sitt bidrag slik at alle elever i Norge opplever kunst- og kulturtilbud. Kulturopplevelser som instrument i læringsprosesser

1. Stortingsmeldinger

Offentlige planer og evalueringer på Agder og i Kristiansand kommune

Dokument	Målsetting Visjon	Vesentlig for kulturformidling i skolen
Regionplan Agder 2020 (Videreføring av strategiplan "Felles mål for Sørlandet 2003-2010")	"Agder skal være en foregangsregion på utvikling av menneskelige ressurser" (s.12)	Kultur: Opplevelser for livet Utdanning: Verdiskapning bygd på kunnskap (s.17). Lærelyst er grunnleggende for læring. Hovedtiltak: Kunstnere og kulturaktører gis gode arbeids- og utviklingsmuligheter, og engasjeres i stedsutforming og undervisning. Hovedtiltak: Kvalitet skal være den gjennomgående tråden i hele utdanningsløpet. Lærelyst skal være den viktigste
Regionplan Agder 2030 Attraktiv, samskapende og bærekraftig (Videreføring av strategiplan "Felles mål for Sørlandet 2003-2010" og Regionplan Agder 2020)	Det er fokus på å gi barn og unge lærelyst og kompetanse som fremmer demokrati, medborgerskap, internasjonal forståelse, god folkehelse, livsmestring og bærekraft (s. 27).	Legge til rette for at skolebygg og områdene rundt kan brukes som arena for fritids- og kulturtilbud for alle, for både organisert og egenorganisert aktivitet Legge til rette for økt leseglede og leseengasjement for barn og unge (s. 20)
Strategidokument for idrett- og friluftsliv 2020-2022	Et krav fra Kulturdepartementet for å ha mulighet til å søke støtte fra statlige spillemidler til anlegg.	Sosialt areal vektlegges ved nyetableringer av idrettsanlegg i lokalmiljøene.
Kvalitets- og utviklingsmeldingen 2017. Oppsummering av status i oppvekstsektoren.	Overordnet formål at barn og unge skal føle seg inkludert og oppleve å være meningsfulle deltagere i sine læringsfellesskap (s. 5)	FLIK - prosjektet Forskningsbasert Læringsmiljøutvikling i Kristiansand kommune

2. Offentlige dokumenter fra Kristiansand kommune

Forskning på internasjonale, nasjonale og lokale nivå

Dokument	Målsetting Visjon	Vesentlig for kulturformidling i skolen
A. Bamford: The WOW factor KKS: Arts and cultural education in Norway 2010/2011 KKS: Kunst og kultur i opplæringen 2010/2011	Disse tre dokumentene har som formål å kartlegge kunst og kulturundervisning i skolen (også formidling)	The WOW- factor har funnet at over 70 % av elever øker sine akademiske prestasjoner ved kulturundervisning Bamford for KKS har funnet at DKS lykkes godt med sitt tilbud. Praktisk og estetiske fag må gjeninnføres i skolen. Generell positiv holdning til kunst og kultur i Norge, lærere melder om mindre fokus på fagene i skolen. Kunsthøgskolen og lærere oppleves svært positivt av elevene.
Norsk Kulturråd: Den kulturelle skolesekken (2013)	Forskningsinnsats etter anbuds konkurranse utlyst av Kulturdepartementet i 2010.	DKS kulturaktiviteter gir vesentlig bidrag til elevene faglige og sosiale påfyll. Lærere medler om liten grad av innflytelse i utforming av DKS program DKS i oppstartfasen favner stor begeistring, undres om dette forblir eller ikke.
NIFU STEP: Ekstraordinært eller selvfølgelig? (2006)	Forskningsinnsats etter anbuds konkurranse utlyst av Kultur- og kirke departementet i 2005.	10 prinsipper som kontekst for DKS (figur 2.5 i mitt dokument) Utfordringer rundt skolen som bygg Principal-agent forhold kan hindre nødvendig tillit og rom for samhandling
Oxford Research: DKS og Kulturtanken (2023)	Utredning av DKS og Kulturtanken. På oppdrag fra Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet 2022	Da denne utredningen var ferdig, var jeg ferdig med mitt teoretiske arbeid, og den hadde da ikke betydning for min studie. Jeg har kun brukt det til refleksjoner i etterkant av min oppgave, og til kapittelet om veien videre.

3. Forskning og rapporter

Type av argument, målgruppe og instrumentalitet for offentlig støtte til kunst og kultur

Type av argument	Argumentets gruppe	Type av instrumentalitet
Støtte den "gode" kunsten p.g.a. kunstens "indre verdi"	Enkeltmennesket som privatperson	Estetisk og dannende instrumentalitet
Støtte kunst og kultur for å skapa økonomisk utvikling	Enkeltmennesket som økonomisk vesen	Økonomisk instrumentalt
Støtte kunst og kultur for å skapa sosial utvikling og integrasjon	Enkeltmennesket som sosialt vesen	Sosial instrumentalt
Støtte kunst og kultur for å bidra til opplysning og samfunnsengasjement	Enkeltmennesket som samfunnsborgar (citizen)	Politisk mobiliserande instrumentitet

Vestheim, 2008, s. 57

4. Argumenter for offentlig støtte til kunst

2.4 Antagelser i lys av teorien

Principalene ønsker bestillingen utført, og har maktebalansen på sin side. DKS blir da en agent som må tilføre skolene relevant kulturell formidling, i tråd med Læreplanverkets overordnet plan. Iverksettingen skjer gjennom offentlig-private samarbeid og partene er fordelt på flere offentlige styringsnivå. Teorien er klar på at det kan foreligge mange fallgruver, ulik motivasjon hos partene, men likevel kan det også skapes krefter som kommer prosjektene og sluttbrukerne til gode. Undersøkelsen min tar høyde for at det er komplekse strukturer og sterke fagfelt som møtes.

Den kulturelle skolesekken og kulturformidling i skolen er tydelig frontet i flere politiske sammenhenger. Det er langt fra bare skole- og kulturpolitisk man finner henvisninger til barn og unges kulturbehov. Dokumentene som vises i oversiktsmodellene i forrige kapittel kan gi asosieres inn til kulturformidlingen. Slik Vestheim beskriver all kultur som instrumentell, kan man spekulere i hvordan kunstens ”indre” vesen bevares. Men kulturformidling skaper engasjement og glede, til og med lykke, så jeg antar at elevene nyter godt av all kunst og kultur som kommer deres vei. Også kulturkontaktene.

Gjennom intervju og spørreskjema søker jeg å få et enda tydeligere inntrykk, direkte fra enkelte individer som kjenner utfordringene på kroppen, og kan tegne opp et kart av hvordan

kulturformidling iverksettes i 2022. Jeg har delt opp spørreundersøkelsen i deler som omhandler kulturformidling i skolen, skolen som organisasjon og offentlig styring.

3.0 DESIGN OG METODE

3.1 Design

3.1.1 Variabelsentrert design

Mitt dypdykk retter seg inn et fenomen som drives av sterke fagfelt, der utdanningen blant annet mottar kunsten og kulturens indre vesen; kulturformidling i skolen. LK20s lovgivende retningslinjer lager utgangspunkt for et variert kulturavtrykk. Lærerne, som fungerende forvaltere, har et større knippe av samarbeid og føringer som farger denne kulturelle formidlingen. Prosessen fra Utdanningsdirektoratet til elevene er kompleks og istandsettes ulikt på skolene. Innholdet av hva som er kulturformidling i skolen leses med et nytt sett øyne på ethvert nivå. For å utføre et godt studie av dette komplekse fenomenet, har jeg valgt meg et variabelsentrert, eller kvantitativt design, og brukt tversnittdesign som retning (Bukve, 2021, s.107) (Figur under: Bukve, 2021, s. 119). Jeg har ført min studie inn mot

Varianter av variabelsentrert design

Type design	Sentrale spørsmål	Formål
Ekte eksperiment	Samsvarer resultatet på effektvariabelen med påstanden i teorien?	Prøving av hypoteser og teoretiske modeller
Kvasiekksperiment	Er observasjonene våre i samsvar med påstandene i teorien? Kan vi finne ei teoretisk forklaring som samsvarer med observasjonene? Kan vi generalisere fra utvalet til populasjonen?	Prøving og utvikling av teorier og teoretiske modeller
Tversnittdesign	Er det variasjonar mellom einingar eller grupper? Korleis samsvarar fenomenet? Kan samvariasjonen tolkast som resultat av ein årsakssamanheng?	Beskrive variasjon og samvariasjon Prøve teori
Langsgående design	Er eit fenomen stabilt, eller varierer det over tid? Korleis samsvarar eit fenomen? Kan samvariasjonen tolkast som resultat av ein årsakssamanheng?	Beskrive stabilitet og endring Analysere årsaks-samanhengar-prøve teori

Bukve, 2021, s. 119

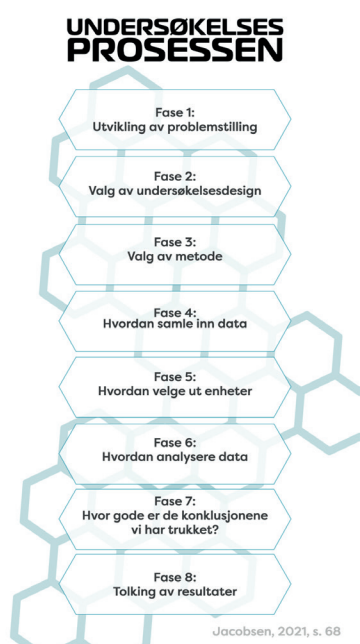
en tilnærming som vil kunne etablere sammenhenger mellom årsaker og virkninger. Varianstilnærming beskrives med krav som må være tilstede for å oppnå tilfredstillende funn av sammenheng (Jacobsen, 2021, s.93). Av de tre kravene som må finnes, er at fenomenene må samvariere. Samvariasjon, eller korrelasjon, er tilstede om mine variabler fører med seg funn som kan forklares gjennom sine ulikheter. Eksempelvis kan variabelen om skolens størrelse ha en

3.0 Varianter av variabelsentrert design

effekt på om kulturkontakten sier seg fornøyd med DKS sitt tilbud til elevene. Annet krav henviser til at den uavhengige variabelen leder til en endring i den avhengige variabelen. For eksempel når størrelsen på skolen endrer graden av hvor fornøyd man er med DKS sitt tilbud. Tredje, og siste krav ligger i andre forhold som man ikke har direkte oversikt over. Kontroll for at samvariasjonen skapes av andre faktorer. Kulturformidling i skolen har dype røtter, men har fått fornyet sin innpakning de siste tiårene. DKS er godt implementert på skolene i Kristiansand, men variasjonen i kulturformidlingen er ikke lik på alle skolene. Jeg ønsker å formidle noen av disse variasjonene gjennom godt bearbejdede kartlegginger og vurderinger, hvor det formidles status rundt dagens kulturformidling. Implikasjonene skal antyde utviklingsmuligheter rundt kulturformidlingen i Kristiansandsskolene.

3.1.2 Deskriptiv studie

Gjennomføringen av LK20 omfatter flere politiske prosesser, det føres gjennom flere nivå som skal munne ut i en hverdag, en pedagogisk praksis, som presser frem avgrensning og definering. Men som likevel formes av de øvrige iverksetterne på skalaen. Jeg sikter meg inn mot dem som regnes for å være agentene som mottar en arbeidsinstruks, og skal levere en arbeidsutførelse til sin principal (Jf. Principal-Agent teori fra teorikapittel). Gjennom kvantitativ metode får enhetene spørreskjema som skal besvares. Øyeblikksbilde dere får

3.1 Undersøkellesprosessen

bekrevet i denne studien er av skoler i Kristiansand, hva slags kulturformidling som gis der og hvilke faktorer som trer frem som påvirkere i prosessen. Slike kvantitative studier søker å kategorisere og presentere sentrale begreper *før* den empiriske undersøkelsen leveres ut (Jacobsen, 2021, s.251). Slik Jacobsen beskriver kvantitativ metode, legger man vekt på forhåndkategorisering av begreper og gjør det mulig å standardisere disse gjennom tall, i etterkant utføres en statistisk analyse (Jacobsen, 2021, s.251). De neste stegene jeg må foreta i forskingen, er å planlegge hvilke metoder som skulle brukes før jeg kunne samle inn data. I Jacobsens bok

på side 68, har jeg en god oppskrift å etterfølge mot analyser og tolkning av datamaterialet, se figur til venstre. Metodekapittelet tar en gjennomgang av prosessene jeg måtte gjennom for å forme et spørreskjema, i forkant av utsendelsen til respondentene.

3.2 METODENE

3.2.1 Forskningsbasert forkunnskap

Tanken på å forske på et så komplekst fenomen og begrep som kulturformidling i skolen kan være, ble verktøyene fra metodekunnskapen en vennskaplig retningsbygger. Metodene har gjort mange byks og snuoperasjoner før jeg landet i det beskrivende og kvantitative landskap. Inngangen til metodikken handler om å samle empiri som viser seg å være valid og reliabel, gyldig og pålitelig. Iverksettingsteorien, blant andre skulle brukes til å lede inn mot en virkelighetsbeskrivelse som er gyldig både internt, som eksternt (Jacobsen, 2021, s.16-17). Min oppfatning på virkelighetsbildet som forsker spiller en rolle og har en virkning på metodevalgene som gjøres (Jacobsen, 2021, s.21). Dette er gjenkjennbart idet jeg selv har hoppet mellom metodevalgene en stund. Likevel har grunnlaget for studien ligget i ønsket om å fremstille virkeligheten ”slik den faktisk er”, slik ontologien forklarer læren om virkeligheten (Jacobsen, 2021, s.22). Fra et positivistisk syn på LK20 måtte jeg fulgt disse metodiske trekkene: deduktiv, individualisme, avstand og tall. Tesene som spilles ut i positivistisk tilnærming handler om at samfunnet kan studeres på en nøytral måte, sosiale systemer kan måle med sansedata (det som kan sees, høres og føles), og da gjøres det mulig å kartlegge en objektiv virkelighet ved bruk av objektive teknikker (Jacobsen, 2021, s. 25). Den deduktive metoden, i den kvantitative undersøkelsesopplegget, snevrer og lukker spørsmål og skaper forventning av empiriske funn og tidligere forskning (Jacobsen, 2021, s. 25)

Fremtredende idè om hvem jeg ville levere et spørsmålsskjema til, ble til gjennom min interesse for temaet kulturformidling i skolene. Jeg var mer nysgjerrig på kontekst, eller den kontekst individet jobbet i, enn det å være fokusert på det enkelte individ. Dette gir seg også utslag i problemstillingene mine, der individene er en del av variasjonene mellom skolene, og representerer den konteksten skolehverdagen skapes. Denne metoden forsterkes ved

at den ofte brukes i antropologisk og sosiologisk forskningssammenheng, ved at jeg også studerer kulturformidlingen som fagfelt (Jacobsen, 2021, s. 37). Spørreskjema vil gi en bruk av distanse når dataen samles inn. Jeg foretok et intervju med lederen for DKS Agder, for å innhente kontekst fra en agent i skolens kulturformidling. Slike intervju gir en mye større nærhet og vil ha en annen effekt på intervjuobjektet enn gjennom en skjematisk fremlegging av spørsmål og påstander. Pål Repstad (1993) nevnes i møte med nærhet og distanse, at nærheten brukes til å forstå virkeligheten den undersøkte lever i, og avstanden gir grobunn for å se dens oppfatninger i videre perspektiv (Jacobsen, 2021, s. 38). Jeg har brukt både kvalitative data og kvantitative data, slik at jeg kan ha en bredere forståelse og mulighet til å beskrive min funn på en pålitelig måte. Disse intervju og bevarelsene innhenter forskjellig informasjon, og gjør at jeg får se temaet fra flere hold. De gir ikke uforbeholdne objektive svar og jeg må utdype funnene mine på en måte, slik at styrke og svakheter kommer frem der det gir seg utslag. Sannhet blir altså et fenomen som er relativt. Reflesivitet som forsker er en viktig trekk å foredle i undersøkelsesøyemed. Reflesjonen som systematisk bør diskuteres, har følgende spørsmål (Jacobsen, 2021, s. 38-39):

- Hvorfor er jeg involvert i denne forskningen?
- Hvordan er jeg involvert i denne forskningen?
- Hva har jeg valgt vekk i denne forskningen?
- Hvordan kan det at jeg foretar en undersøkelse, påvirke dem eller det jeg undersøker?
- Hvordan kan min fremstilling av forskning påvirke hvordan den blir forstått av dem som leser den?

Evalueringen av seg selv som undersøker og former av prosjektet mitt får følger av ulik art. Etisk sett har jeg måtte sette meg inn i den aktuelle påvirkningen akkurat min studie kan få. Ringvirkningene opptrer ulikt i en intervjusituasjon, enn gjennom et spørreskjema. Informert samtykke er grunnleggende for å foreta gode studier, et samtykke blir underbygget av frivillighet. Mine respondenter var alle voksne og er selv i stand til å velge sin deltagelse, men jeg måtte likevel ha i tankene det presset som kan føre med deltagelse. Egenvalgt tilhørighet, sammen med en tydelig forståelse av informasjon om undersøkelsen, legger tilrette for god etisk holdning (Jacobsen, 2021, 47- 48). Selv om jeg sirklet meg inn på skoler og kulturkontakter, var det naturlig å fronte anonymitet, da besvarelsene skulle gjennomføres

av én kulturkontakt på hver skole. Kulturkontaktene vises med navn, e-post og mobil, i tilknytning til skolene, så det var relativt enkelt å vite hvem som befant seg i utvalget. Koder for svar, i møte for koding av skolene (altså kulturkontaktene) var viktig fokus for meg. Før utsendelse av spørreskjemaet, ble skjema og samtykkeerklæring sendt til Norsk samfunnsvitenskapelige datatjeneste (NSD). Det er trygghet i dialog rundt egne dokumenter og prosjekt, som behandles av et organ som har kompetanse om lovpålagt vurdering om personopplysninger. Respondentene kan da oppleve effekten av de retningslinjer som skal følges og jeg kan vise til etterfølgelse. Som tidligere nevnt, så kom problemstillingene til meg etter en tid. Jeg ble drevet mot å undersøke iverksettingen knyttet til kultur i skolen. Man har et rammeverk i LK20, som skaper grunnlag for alt som skal formidles i skolen. Fra vedtak ned til elevene er veien sammensatt og ulik fra fag til fag. Kultur er et begrep og lar seg ikke falle under én paraply. I det at jeg selv har jobbet på styringsnivå med lærere, var jeg interessert i deres opplevelser av iverksettingen. Hver skole styres med flere av de samme prinsipper og målsettinger, men skoleledelse og organisasjonens kultur har sin del av hverdagen. Enhver av oss besitter et sett av kompetanser og kunnskap som kommer til syne i jobben vi gjør. Det trigget min nysgjerrighet etter å se på variasjonene som oppstår på de ulike skolene, i forhold til formidlingen av kultur. Problemstillingene søker å forklare en helhet, men gi en beskrivelse av faktorer som viser hvordan undersøkelsesenheter opplever denne helheten. Oppdelingen av spørsmål former en trapp ned stigen av iverksetting. Første spørsmål belyser Læreplanverket som leveres ut fra toppen av styringskjeden, og skal tolkes og formidles. Videre er skoleledelse, lærere, DKS og kulturnæringen siste instans før kulturformidlingen treffer elevene. Enkelte elementer av iverksettingsløpet oppleves av kulturkontaktene, og siste spørsmål skal måle opp variasjonene i mine funn. Dag Ingvar Jacobsens figur på venstre side viser til en handlingsplan for undersøkelsesprosessen. Etter man har valgt problemstilling, kommer videre valgene som definerer metodene som skal brukes og analysene av dataen som innhentes fra respondentene. I tillegg til kvantitative metode, har forundersøkelser inkludert

en stor mengde forskning og offentlige dokumenter. Disse ble byggesteinene som styrket min kunnskap rundt den offentlig utdanning som møter kultursektoren gjennom kulturformidling. Mer om dette i kapittel *3.2.2 Dokumentenes betydning*.

3.2.2 Dokumentenes betydning

Den kulturelle skolesekken har blitt evaluert og forsket på gjennom to tiår allerede, det gav meg et godt utgangspunkt i søken etter relevant forkunnskap. Siden jeg ikke hadde bestemt meg direkte for å forske på DKS, men på kulturformidlingen i skolen, ble dokumentsøket mitt større. Kulturformidling handler både om selve DKS, men vel så mye er det kun en bit av skolehverdagen. DKS og skolene styres begge sentralt gjennom nasjonale politiske vedtak og lovverk. Prosessen handler om det store bildet, hvor iverksetting og styringsverktøy spiller ut sine roller. Når jeg bestemte meg for å sirkle meg inn på iverksettingen av kulturformidling, ble jobben enklere i valg av hvilke dokumenter som kunne hjelpe min prosess. Offentlig dokumenter og planer som skriver føringer for Kristiansands befolkning ble interessante. Alle disse dokumentene bygget min grunnmur, før jeg tok til å forme en undersøkelse. I samme vending som disse kildene gjorde seg gjeldende for oppgaven, foretok jeg et intervju av leder for Den kulturelle skolesekken i Agder; Barb Lamprecht Wang. Det skriver jeg om i neste kapittel. Jeg henviser også til hvilke funn fra dokumentene og forskningen som har relevans i spørreundersøkelsens tema eller påstander. Den grafiske modellen viser en inndeling av dokumentene i navn, formål og tiltak. Øverst i oversiktsmodellen vises Stortingsmeldinger som nevner og trekker frem DKS og kulturens betydning i skolen. Det er også et knippe planer og evalueringer som bygget opp under relevante fremtidstanker Kristiansand kommune har lagt, og hvordan disse har betydning for aktørene som iverksetter kulturformidling i skolen. Grafisk figur på neste side.

3.2.3 Pilotintervju og spørreskjema

Intervjuet av leder for Den kulturelle skolesekken i Agder ble foretatt for å øke min kompetanse på DKS sitt bidrag i skolen. Hovedmetoden var utlevering av spørreundersøkelse til 59 kulturkontakter innen Kristiansand kommune (arealmessig). På bakgrunn av

Oversiktskart av aktuelle offentlige dokumenter og forskning

<p>Nasjonale lover, planer og meldinger</p>	<p>Norsk grunnlov; Opplæringsloven Læreplanverket (LK20) Overordnet del St.Meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring St.Meld. nr. 16 (2004-2005) Leve med kulturminner St.Meld. nr. 61 (1991-1992) Kultur i tiden St.Meld. nr. 38 (2002-2003) Den kulturelle skolesekken St.Meld. nr. 48 (2002-2003) Kulturpolitikk frem mot 2014 St.Meld. nr. 8 (2007-2008) Kulturell skolesekke for framtida St.Meld. nr. 39 (2002-2003) "Et blot til lyst": Om kunst og kultur i tilknytning til grunnskolen</p>
<p>Offentlige planer og evalueringer fra Kristiansand kommune</p>	<p>Kvalitets- og utviklingsmeldingen 2017 Regionplan Agder 2020: Med overskudd til å skape Regionplan Agder 2030: Attraktiv, samskapende og bærekraftig Strategidokument for idrett og friluftsliv 2020-2022</p>
<p>Forskning på internasjonale, nasjonale og lokale nivå</p>	<p>A. Bamford: The WOW factor KKS: Arts and cultural education in Norway 2010/2011 KKS: Kunst og kultur i opplæringen 2010/2011 KKS: Årsrapport 2019 Norsk Kulturråd: Den kulturelle skolesekken (2015) NIFU STEP: Ekstremordinært eller selvfølgelig? (2006) Oxford Research: DKS og Kulturtanke (2023)</p>

3.2 Offentlige dokumenter og forskning

teori, offentlige dokumenter, intervju og spørreskjema har jeg bygget min kunnskap om kulturformidling i skolen. Dette kapittelet tar kun utgangspunkt i pilotintervjuet og spørreundersøkelsen.

Når man tar i bruk intervju kan dette bli en krevende jobb for forskeren. Jeg har valgt å kun intervjuer én person, men ønsket et møte med DKS leder for Agder. Barb Lamprecht Wang var svært imøtekommende og gav meg mulighet for en times prat. Slik metoden oppfører seg, så er ansikt-til-ansikt en form som kan føre med seg dyp kunnskap om et fenomen. Og jeg ville svært gjerne hører hennes beskrivelser og tolkninger av DKS i skolen og iverksettingen av den. Metoden knytter seg til et fortolkende vitenskapssyn, og gir en innsikt i den enkeltes forståelse av fenomenets ulike forhold. (Jacobsen, 2021, s.147). Intervjuet ligger vedlagt og er transkribert av Eirin Gjermundnes. Vi ble enige om at transkriberingen skulle gjennomføres med bakgrunn i samme rammeverk som er listet opp av et byrå som driver med transkribering, men med noen forenklinger (Transkriber, 2023). Opptakene er lagt inn kronologisk i deler og gitt titlene *Lydopptak 1-8*. Intervjuets varighet ble i underkant av en time.

Intervjuguiden (finnes blant vedleggene i slutten av dokumentet) jeg laget før møtet med leder i DKS, inneholdt punktlistor som kunne brukes i spørsmålsstillinger. Man kan se på den vedlagte intervjuguiden at jeg har delt inn i tre segmenter jeg vil formulere spørsmål fra men i transkriberingsnotatene føres det en mer åpen tilnærming til spørsmålene. Hun hadde en inngående kunnskap om temaene og gav lengre svar, hvilket gjorde jobben som intervjuer enklere. Samtalen gikk lett og hun gav meg svar på flere spørsmål i slengen. Jeg måtte holde styr på tidsskjema, ha kontroll på lydopptakene og se til at jeg fikk nok svar på det jeg undret meg over. Intervjuet kan sies å være gjort gjennom en pre-stukturering der Wang fikk fortalt hovedformålet med oppgaven, iverksetting av kulturformidling i skolen, selvom dette ledet en åpen intervjutilnærming mot en lukket variant (Jacobsen, 2021, s. 149). For meg som kun ønsket en bredere kunnskap rundt DKS i Kristiansand, hadde dette en positiv effekt på dataen som oppstod etter møtet.

Møtet startet lett med en introduksjon av meg og min studie. Jeg forklarte at jeg skulle

fokusere meg inn på møtet mellom DKS og skolene i Kristiansand, men uten en tydelig formening om hvem spørreskjemaene skulle besvares av. Hensikten med intervjuet var å gi meg en bedre innsikt i DKS sin rolle i de tre ulike delene av iverksetting, samt å høre hvor lederen opplevde at DKS lå i dette landskapet. Slik Jacobsen ber intervjuere om å høre om ønsket knyttet til anonymitet, gav jeg henne beskjed om at dette var mulig (Jacobsen, 2021, s. 156). Hun sa at hun ikke hadde behov for det, hvilket gjorde jobben lettere med hensyn til etterarbeid. Hun er øverste leder for DKS Agder, og det kunne gjort anonymitet litt komplisert. Hun er en sterk personlighet og kunne snakke godt for seg, det var derfor ikke vanskelig å innta en mer dialogbasert rolle gjennom intervjuet og med det skape et møte med god informasjonsflyt (Jacobsen, 2021, s.159). Informasjonen som kom gjennom dette intervjuet, velger jeg å vise gjennom en punktliste. Deler av denne informasjonen ble brukt som bakgrunn når jeg formet mitt spørreskjema til kulturkontaktene. Alle opplistede utsagn er bakgrunnsmaterial til spørreundersøkelsen, jeg satt inn hvilken del og nummer på spørsmål som uttalelsene kan knyttes opp til.

Informasjon om DKS Agder, iverksettelselementer og organisering:

Ny veileder til kulturkontakter kommer. (Del 1, nr. 1, Del 3, nr. 2 og 4)

Fortsatt et element av ”Kommer dere nå?”. (Del 2, nr. 5)

Rektor er viktig for at kulturkontaktene får tiden som trengs til forberedelser. (Del 2, nr. 2 og 6, Del 3, Spørsmålsboks; *Faktorer som skaper utfordringer i kulturformidlingen*)

Ledelsen må bry seg. (Del 2, nr. 2+6)

Skolene er så fornøyde at de synes det er greit at DKS velger programmet deres, dette hentyder nok til grunnskolenivå. (Del 2, nr. 7)

Produksjoner knyttes opp til læreplanmål i videregående skole, men på grunnskolenivå gjelder ikke dette. (Spørsmålsboks første side; *Litt om kulturkontakten & skolen; Jeg jobber på*)

Midler fra Norsk Tipping: 21-22 millioner hvert år, fordeles 2/3 deler til DKS Agder, 1/3 del til Kristiansand kommune. Kommunal del forvaltes av kulturskolens administrasjon.

Fordeling av midler til kommunene utregnes utifra elevtall og areal. Minimum 40.000,-

skal gå til hver kommune. (Spørsmålsboks første side; *Litt om kulturkontakten & skolen; Antall elever på skolen min*, Del 3, nr. 3)

Elevmedvirkning økes inn mot litteratur (DKS lab).

DKS forstås både som top down, bottom-up, fra iversettingsteorien (jf. Principal-Agent teori, som tidligere nevnt i kapittel 2). (Del 2, nr. 4)

Frist for innsending av aktørproduksjoner er 1. oktober, som skal gjelder for skoleåret som starter i august året etter. Oppmot 1200 søker hvert år før 1. oktober. (Del 2, nr. 4)

9. februar må videregående skoler melde sin interesse for program, som skal vises til høsten samme år. (Del 2, nr. 4)

Videregående skole hadde 27 produksjonsbesøk i 2021/2022. (Del 1, nr.7)

Kristiansand deles inn i 9 distrikter. Alle får musikkproduksjoner, videre roteres musikk, film, litteratur, visuell kunst, scenekunst og kulturarv på ulike distrikt, til ulike år.

(Spørsmålsboks: *Kulturrelaterte ord og begrep*, Del 3, nr. 1)

Skoleledelse og lærerne har liten oversikt over hvordan DKS organiseres produksjonene ut til skolene. (Del 2, nr. 4)

Kulturkontaktene skal innhente interesse fra lærerne og melde inn oppsamlede ønsker til DKS. (Del 2, nr. 1)

Elevene lærer på forskjellige måter, elever får andre perspektiver og blir sett annerledes gjennom DKS. (Del 3, nr. 5 og 6)

Elevene skal trives på skolen. (Del 1, nr.2)

Jobbes med å få opplæring rundt DKS, som en del av lærerutdanningen. (Spørsmålsboks første side; *Litt om kulturkontakten & skolen* og Del 2, nr. 3)

Gjennom spørsmål, påstander og avkrysningsbokser, har jeg tatt i betraktning retningslinjer fra metodelitteraturen, iverksettelseslitteratur, offentlige dokumenter og tidligere forskning. All litteratur og henvisninger er satt i system av et fyldig skjema som portretteres i delkapittelet om offentlige dokumenter i teorikapittelet tidligere i teksten.

Mitt valg av fysiske spørreskjema har gitt meg større tilknytning til respondentene enn først

antatt. Siden jeg ikke postla disse, men fikk dem levert direkte på ”døren” til kulturkontaktens kontor, kan dette ha skapt en større nærhet enn den som beskrives i metodelitteraturen (Jacobsen, 2021, s. 277). Samtidig har jeg kunne besvare innkomne anrop på spørsmål om skjemaets innhold. En svakhet ved utleveringen lå i tidspunktet skjemaet ble levert ut på (her er det en feil i skjemaet). Spørreundersøkelsen gikk ut i slutten av november (før 1. desember), en melding per mobil ble sendt ut i forkant og en mail med informasjon om at undersøkelsen nå skulle vært levert. Denne metodebruken strider mot det som legges til grunn for postutsendte spørreskjema (Jacobsen, 2021, s. 282). Da min forkunnskap hadde en tanke om at kulturkontaktens rolle forholder seg ”nomadisk” internt i skolens stab, valgte jeg å kontakte per sms og mail. Fra start oktober 2022, til medio november 2022, hadde 15 av kulturkontaktene skiftet rolle (Kontaktinfo ble hentet fra DKS sin produksjonsoversikt), og jeg startet da et arbeid med å spore opp den aktuelle kontaktpersonen, for å høre om de hadde blitt overlevert konvolutte med spørreundersøkelsen. I seg selv ble dette en metodisk tilnærming til å spore opp mitt faktiske utvalg av respondenter. Dette utdyper jeg i neste kapittel.

SMS: ”Kjære kulturkontakt. Jeg skriver min master om kulturformidling i skolen. I den sammenheng ønsker jeg å sende et spørreskjema til alle kulturkontaktene i Kristiansand. Spørreskjemaet er planlagt levert til ditt kontor innen 1. desember. Det kan enten hentes av meg eller sendes i ferdig frankert konvolutt. Håper på muligheten til å få din besvarelse med i min undersøkelse. Skulle noen andre inneha rolle som kulturkontakt på din skole, er det flott om jeg kunne få den/deres kontaktinfo. Med vennlig hilsen Maria Løland Jacobsen, Masterstudent, Kulturledelse, Universitetet i Agder.”

Mail sendt 2. desember 2022:

Hei. Da har alle 59 Kristiansandskolene fått ett eksemplar av undersøkelsen “Kultur i skolesekken & implementering i penalet”. Det ene eksemplaret er ønsket besvart av en kulturkontakt per skole. Alle konvoluttene med undersøkelsen har kulturkontaktene navngitt slik det stod på websiden for en liten tid tilbake. Den kulturelle skolesekken (DKS): (<https://www.denkulturelleskolesekken.no/agder/utforsk-produksjoner-i-dks/>). Siden noen navn

ikke er oppdatert, kan det være lurt å sjekke dette opp med DKS, slik at det oppdateres. Der jeg har fått informasjon om annet navn på kulturkontakten, har jeg notert dette til kommunikasjonen gjennom mail og sms som knyttes til min masteroppgave. Når dere har besvart, kan dere skrive mitt navn på konvolutten, kanskje sende meg en sms eller mail, så kommer jeg og henter den i resepsjonen eller der du henvises meg. Besvarelsen trenger at samtykkeerklæringen også er signert for å kunne brukes inn i oppgaven. Dere står selvsagt fritt til å svare på undersøkelsen, da trenger dere ikke foreta dere noen ting. Har dere spørsmål, så ta gjerne kontakt. Bekreft gjerne at dere har fått spørreundersøkelsen og denne mailen. Gledelig adventstid!

Med vennlig hilsen

Maria Jacobsen

Masterstudent Kulturledelse

Universitet i Agder

E-post: maria.mia.jacobsen@gmail.com

Mobil: 99226299

Selve skjemaet har flere metodiske grep. Likert-skala (se figur fra spørreskjema) lukker og lader spørsmålene med en påstand (Jacobsen, 2021, s. 268). 5 svaralternativer; fra Svært enig til Svært uenig, og en Både og i midten. På påstand 1 og 3 i del 2, og 3 i del 3 er ”ladet” med et negativt ord, for å skape en dynamikk i spørsmålene. Spørsmålene/ påstandene mine veksler mellom intensitet i vurdering (Jacobsen, 2021, s. 259), metriske svaralternativer (Jacobsen, 2021, s. 263) og åpne svaralternativer (Jacobsen, 2021, s. 264). Jeg har da forsøkt på variasjon gjennom undersøkelsen. Likevel har dette bært med seg svakheter. ”Både og” er en formulering som kan forvirre, men jeg valgte å ha dette som alternativ svarmulighet. Jeg har laget undersøkelsen i tre deler og disse handler både om selve kulturformidlingen, men også overordnede iverksettingsaspekter. Dette er noe jeg antok at ikke alle kulturkontaktene hadde full oversikt på (Jacobsen, 2021, s. 272). Slik det beskrives i dataanalysene, har de metriske og åpne spørsmålene gitt flest varierte svar, og påfølgende kommentarer. Spørsmål om faktiske forhold og egenvurderinger. Svakheter er at de svarer basert på ”dagens” opplevelse

(Jacobsen, 2021, s. 266-267). De neste avsnittene beskriver DKS leder og kulturkontaktene som respondenter, men også litt om skolenes rolle opp mot utvalget.

3.3 Respondentene

3.3.1 Valg av utvalg

Den gruppen av respondenter jeg har sendt min undersøkelse til, er et tilfeldig utvalg av den fullstendige (teoretiske populasjonen (Jacobsen, 2021, s. 289) (Jacobsen, 2021, s.294). Kartleggingen av alle skolene innenfor Kristiansands kommunale areal, endte på 59 grunn-, videregående- og opplæring for voksne (med kommunalt eierskap) (Kristiansand kommune, 2022 og Agder Fylkeskommune, 2022). De 59 skolene inneholder; 43 ordinære og 7 private grunnskoler, resterende er videregående og annen opplæring, Alle disse skolene hadde minst én kulturkontakt hver, noen hadde opptil 4 kontaktpersoner. Mitt tilfeldige utvalgs kriterie ble at ett skjema skulle deles ut per skole. Jeg fikk forståelsen av at antallet kulturkontakter har svært stor variasjon, men det er noen retningslinjer jeg ble kjent med etterhvert som jeg skulle hente skjemaene på skolene. Grunnskolene delte gjerne oppgaven mellom flere i klasstrinn; 1-4 trinn, 5-7 trinn og ungdomstrinnene. Videregående skoler hadde gjerne flere, mens de private skolene hadde kun én person i rollen. 59 kontakter er et lite utvalg i antall, men det er et tydelig utvalg innen egen populasjon. Jeg har fått inn 42 besvarelser, og det representerer 71, 18 % av mitt utvalg. Så små utvalg fører med seg stor feilmargin, og kan vanskelig analyseres og generaliseres (Jacobsen, 2021, s.301). Jeg går nærmere inn på feilmarginen mine og frafallet ved innsamling av data. Les om dette etter *3.4.1 Validitet og reliabilitet*. Studien retter seg inn et fenomen som drives av sterke fagfelt, der utdanningen blant annet mottar kunsten og kulture gjennom profesjonell formidling. Med et blikk på Læreplanverkets lovgivende retningslinjer i overordnet del, lager de utgangspunkt for varierte kulturavtrykk. Respondentene skal svare rundt sine vurderinger av, blant annet, DKS tilbudet i skolen. Et formålsstyrt utvalgt av intervjuobjektet mitt førte mot informasjon. Jeg ønsket mer kunnskap om DKS (Jacobsen, 2021, s.181). Derfor valgte jeg å fokusere på et pilotintervju av øverste fyllkeleder av DKS Agder (Jacobsen, 2021, s. 139).

3.4 INNSAMLING OG ANALYSE AV DATA

3.4.1 Validitet og reliabilitet

Beskrivelse av iverksettingsprosess og realisering av Læreplanverkets overordnede del, gjøres gjennom analyser som gjøres av meg, som har tatt på meg en forskerrolle. Denne rollen kan både styrkes og skades av mine valg av metoder og egne tanker. I det at jeg har initiert dette prosjektets retning selv, uten en tydelig oppdragsgiver, har jeg ikke blitt styrt inn mot tema som er forhåndsvalgt av en bestilling. Oppdragsgivere ville betydd at jeg måtte evaluere integritet og eventuelt andre dilemma som kan oppstå (Bukve, 2021, s. 191).

Kulturformidling i skolen er store lerret som blekes av mange, og det oppstår vansker når jeg skal spesifisere hva det handler om. DKS er så tydelige inn i skolen at det kan tenkes at det er kun DKS som assosieres når begrepet nevnes. Den begrepsmessige gyldigheten lener seg inn til *konvergerende validitet* (Jacobsen, 2021, s. 355). Der mine spørsmål ikke alltid vil kunne svare for det som etterspørres. Eksempelvis at jeg etterspør både om DKS direkte, men også om kulturell formidling og undervisning. Samvariasjon kan skape en effekt i analysene av dataen, når jeg ikke kan ha kontroll over alle andre faktorer/ variabler. Eksempelvis at jeg nå vet at enkelte kulturkontakter har lederroller, at skoler er i flyttemodus eller at det har kommet en ny veileder til kulturkontaktene. Dette er elementer jeg ikke hadde god oversikt på i fjor, ved utdeling av undersøkelsen. Jeg har beskrevet mine dataanalyser gjennom en univariat analyse, og tar ikke tak i den informasjonen jeg ikke visste om (Jacobsen, 2021, s. 313). Men den ”nye” informasjonen jeg har fått siden ifjor, tar jeg med i oppsummeringen.

Min studie har funn som beskrives i kapitlene som finnes i kapitlene om pilotintervjuet og i neste kapittel rundt analyse av data (altså fra spørreundersøkelsen). Flere steder ønsker jeg åpenhet rundt den intern og eksterne gyldigheten, samt at jeg vil at funnene skal presenteres med troverdighet, så langt jeg kan få til. Min opplevelse av egen forskning, er at jeg har et utvalg som fører med seg en svært positiv holdning til temaet kulturformidling, med bakgrunn som DKS kulturkontakter. Dette er et bias jeg ikke går svært bestemt inn på, men nevner eventuelle tanker rundt beskrivelsene av funn. Den eksterne gyldigheten er for såvidt god,

da respondentene representerer en betydelig størrelse innen teoretisk utvalg. Jeg har funn som understøttes av teoriene jeg har undersøkt og da øker intern gyldighet (Jacobsen, 2021, s. 17). Mine tanker rundt validitet og reliabilitet formuleres videre i oppsummering og konklusjon.

3.4.1 Analyse av data

Slik jeg forklarte i forrige kapittel, fikk jeg ikke svar fra alle skolene, likevel ble svarprosenten på 71,18 %. I casestudier som kan sammenlignes med min i antall svarte case, vil man kunne anta at funnene er representative. Svarene for hvert enkelt spørsmål varierer i svarprosent, noen spørsmål er ikke besvart eller tillagt kommentarer i stedet. Jeg vil nevne disse avvikene ettersom de dukker opp i analysene. I dette kapittelet går jeg kronologisk igjennom de innsamlede data, gjennom tekst og visuelle fremstillinger. Siden spørreskjemaet ble sendt ut i fysisk format, la dette grunnlag for at respondentene kunne komme med skriftlige kommentarer, samt å utelate å svare på spørsmål.

Om kulturkontakten og skolen

Kulturkontaktens ”personalia” ble plassert som en svarboks i starten av skjemaet. De ble bedt om å svare på

- kjønn
- alder
- utdanningsnivå
- type skole (grunnskole/ vgs)
- antall år med kulturell utdanning
- antall elever på skolen.

Fordelingen av kjønn blant kulturkontaktene hadde en overvekt av kvinner. Det var 25 kvinner, 14 menn og 3 ikke besvart. Alderen gav inntrykk at kulturkontakter generelt er voksne over 30 år, gjennomsnittlig alder lå på 46,66 år. Laveste alder var 23 år og høyeste 64 år. Tre respondenter fylte ikke inn alder i skjema. Innsamlet data om utdanningsnivå viser til høy utdanning hos majoritetene av kulturkontaktene. 20 personer svarte at de hadde bachelorgrad, 8 hadde mastergrad og 4 hadde høyere. 6 kulturkontakter krysset av på lavere utdanning. 4 skjemaer hadde ikke utfyllt i forhold til utdanning. Under spørsmål om hvilke

type skole de jobbet på, var det overvekt av grunnskoler som var representert. 37 personer jobbet på grunnskolenivå, herav 4 i privat regi. En besvarelse kom fra voksenopplæring, 3 videregående skoler og 1 respondent utelot å svare. Undersøkelsen under ett viser at kulturkontaktene representerer en elvemasse på samlet 15.393 elever fra grunnskole til videregående nivå. Fordelingen er 11.243 elever i grunnskole og 4150 i videregående opplæring. Likevel er disse tallene ikke nøyaktige. Kulturkontaktene har i 5 tilfeller, skrevet ”ca”, ”+” eller ”750-800”, der har jeg enten strøket prefiksene, tatt bort adderingstegn eller byttet ut til ”775”. Videre ble de spurt om de hadde kulturell utdanning og fylle inn antall år i svarboksen. Her kom det tydelig til uttrykk at merparten av kulturkontaktene ikke mener å innha kulturell utdanning. 22 personer satt inn at de ikke hadde noen kulturell utdanning (0 år). 9 personer svarte at de hadde utdanning, men over et spenn på 0,5 år til 5 år. 4 personer skrev inn 4 års utdanning, ellers tallene 0,5 år, 1,5 år, 2 år, 4 år og 5 år. 8 av respondentene fylte ikke ut dette spørsmålet. Det var også tre personer som skrev inn ord og tegn i stedet for år. En person skrev inn ”Realkompetanse”, en annen sa at den hadde jobbet 7 år som kulturkontakt og sistemann besvarte med et ”?”.

DEL 1 - Om formidling i skolen

Påstandene og spørsmålene i del 1 blir oppdelt i to typer fremstillinger. De fem første påstandene har svaralternativer som samsvarer med en likert skala (Jacobsen, 2021, s. 268). Mine data er lastet inn i excel og alle grafer er laget der. For å kunne lese disse radardiagrammene på en forståelig måte, har jeg kun tatt med de fem påstandene fordelt rundt nettet. Aksene er delt opp til å kunne vise fordeling av verdier fra 1-5, også desimaler 0,5. Den litt tykke lyseblå linjen viser relasjonen mellom de fem uttalelsene og kan vise om figuren som formes av linjen hentyder til at det er enighet i svarene eller om de stiller i flere svarkategorier. Mitt valg av spørsmålformulering endte med likert skala og jeg har da lagt frem påstander og ikke direkte spørsmål. Påstandene hadde 5 svaralternativer; Svært enig - enig - Både og - Uenig - Svært uenig. Når jeg da skulle kode svarene, valgte jeg å bruke ”1” for Svært enig, ”2” for Enig, ”3” for Både og, ”4” for Uenig og ”5” for Svært uenig. Tallene som man ser i diagrammet viser så gjennomsnittet av data som er registrert. Avvik

som mangelfull besvarelse eller kommentarer er ikke med i grafisk fremstilling, men vil nevnes gjennom tekst i de aktuelle kapitlene. Denne beskrivelsen av grafene og tilhørende informasjon gjelder for alle redardiagram i dokumentet, annen vesentlig informasjon beskrives i tilknytning til den aktuelle grafen.

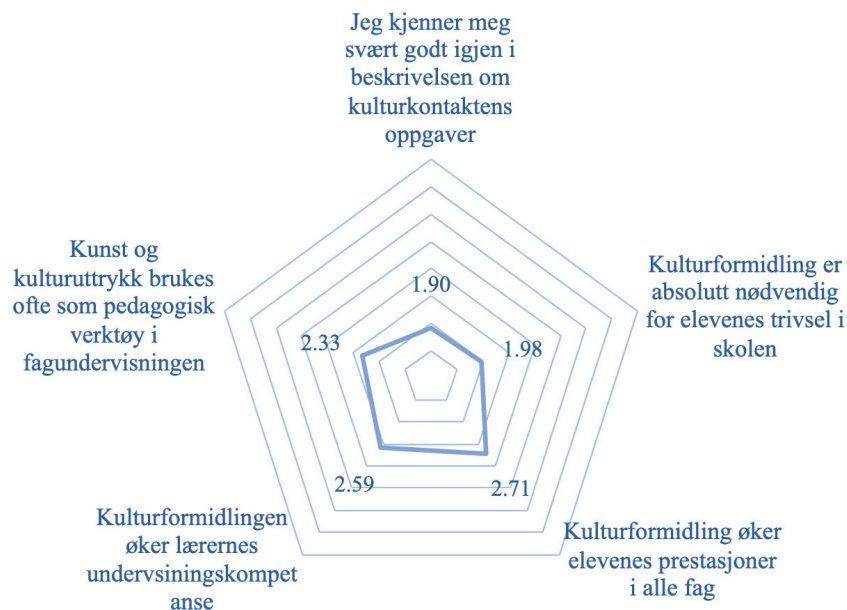
”

Kulturkontakten er eit viktig bindeledd mellom skulen og DKS. Oppgåva til kulturkontakten er å sørje for tilrettelegging i forkant av, under og i etterkant av kunstbesøket på skulen. Ein viktig del av kulturkontaktrolla er å koordinere DKS-tilbod med andre planar skulen har, men oppgåvene kan variere frå skule til skule. Langsiktig planlegging kan gjere det enklare for lærarane å setje DKS-opplevinga i kontekst med dei faglege måla i skulen. Slik kan opplevinga samspele med læreplanane, og den skulefaglege relevansen blir tydelegare for både lærarar og elevar.”

DKS- portalen beskriver ”Kulturkontaktens oppgaver”

Gjennomsnittsverdien på alle svarene (alle 42 enhetene) ligger på 1,90 i grafen, hvilket betyr at de fremmer en tanke om at de er godt enig om gjenkjennelsen av hva forventninger som ligger i en rolle som kulturkontakt. Gjennomsnittsverdiene fra disse fem spørsmålene varierer ikke særlig, men spenner seg over 1,90 til 2,71. Fra en tydelig enig profil til en svak både og, men det er kun påstanden om at elevene øker sin prestasjon i alle fag som viser en tilnærmet ”Både og” verdi. Skal man se litt på denne vinklingen om elevenes økte prestasjoner i undervisningen, kan man lese svarene til å bety at kulturformidling har en viss påvirkning på deres prestasjoner. Men det er også en tilbøyelighet til å tenke at kulturkontaktene har brukt ”Både og” som en ”Vet ikke” kategori. Her må man da ikke trække for hardt i landskapet av analyser, siden svarkategorien bærer med seg muligheten til å velge ”Både og”, for man ikke har grunnlag til å si annet. Bak gjennomsnittsverdien finner vi halvparten som mener ”Både og”. 12 sier seg enig, med 3 som er svært enig i denne bestemte uttalelsen. 6 kulturkontakter sier at de er uenig i kulturformidlingens påvirkningskraft på prestasjoner i alle fag. Derimot ser de annerledes på at kraften av kulturformidling på lærerne. 2,59 foreslår at respondentene ligger på en mellomting mellom ”Enig” og ”Både og”. Hvis jeg ser på alle svarene til spørsmålet er ”Både og” svar gitt av 16 respondenter. 15 har svart seg ”Enig” i at kulturformidling øker undervisningskompetansen til læreren. 4 er ”Svært enig” og 6 er ”Uenig”. Det er i hovedsak kulturkontakter fra ungdomsskolene som har uttrykt uenighet til denne påstanden.

Svært enig: 1
 Enig: 2
 Både og: 3
 Uenig: 4
 Svært uenig: 5

Om kulturformidling i skolen

Spørsmålene som knyttes til elevenes trivsel henviser til at kultur som formidles i skolen har en påvirkning. 33 av 42 respondenter har krysset av på ”Enig” eller ”svært enig”. Ideen om at kunst- og kultur får et pedagogisk fortegn i undervisningen ligger også nært opp til enighet. Datamaterialet viser at ca halvparten av kulturkontaktene er mer enn enig om dette. Den første delen av skjemaet er altså ca enige i de påstander som jeg har fremmet her, et positivt uttrykk for at kulturformidling i skolen er noe som kan ha god effekt på flere elementer av skolehverdagen. Det virker i alle fall som ta ingen tar et tydelig standpunkt om uenighet, da ingen har sagt seg ”Svært uenig” på noen av disse påstandene.

Spørsmål 6 og 7 har jeg valgt bort fra diagrammet, da de ble stilt uten likertskala.

Spørsmål 6: Anslå ukentlig antall timer med kulturell undervisning på min skole. Dette spørsmålet er interessant som en kartlegging av kulturkontaktens tanker om kultur inn i en pedagogisk hverdag. Slik jeg hadde klart å lese meg opp på Læreplanverket sin overordnede del, gav den tydelig uttrykk for at kultur ikke er del av hva som regnes inn under de grunnleggende ferdighetene elevene skal læres. Samtidig oppleves begrepet formidling i en bredere læringskategori enn den pedagogiske undervisningen. Kulturkontaktene hadde mange ulike svar her og jeg velger å liste opp alle 12 kommentarene og beskrive alle de 14 ulike

timeantallene som er svart. 8 respondenter har ikke besvart dette spørsmålet.

Kommentarer fra spørsmål 6:

- *35 timer (1 time per trinn)*
- *Definer kulturundervisning*
- *Vanskelig spørsmål*
- *LK20, vanskelig å anslå*
- *Usikker*
- *Det varierer*
- *Mye kulturformidling i uka*
- *Dette er vanskelig å svare på*
- *Enkelte studieretninger har opp mot 20*
- *3 personer har skrevet ”?”*

Spørsmålet har fått inn 27 ulike typer svar, fra 42 respondenter. Det rangerer øverst på pallen over spørsmål med flest forskjellige svar. Ettersom LK20 ikke legger tydelige føringer på kulturell undervisning, blir svarene kun relevante i forhold til hvordan stiller seg til dette. Resultatene er ikke fullstendig mulig å gi en tallverdi. Likevel har de 22 som har svart timeantall, en gjennomsnittsverdi på 5,17. Noe som ikke blir representativt for enhetene. Kun to personer svarte 5, resten ligger fra 0-30 timer (Svar timeantall: 0-0,5-0,5-0,5-1-1-1-1-1-1-1,5-1,9-2-3-4-5-5-8-12-14-20-30). 0,5 - 1- 5 er eneste verdier som har flere like svar enn ett.

Spørsmål 7: DKS utfører årlig kulturformidling på min skole. Skriv inn antall prosentandel per skoleår.

I likhet med forrige spørsmål i del 1, var dette også besvart med et overtall av kommentarer og utelatte svar. 11 har ikke svart dette spørsmålet, av alle 42 repondenter. 7 personer svarte med ”?”. 13 kommentarer og 11 respondenter har avgitt en prosentandel per skoleår. De som har valgt å sette inn ett prosenttall spenner mellom 0,5 % og helt opp til 27 % (Alle prosenandel svar: 0,5%-0,5%-0,75%-1%-2%-5%-5%-5%-8%-20%-27%). Dette gir en gjennomsnittsprosent på 6,79 %. Det gir heller ingen god representasjon av hele utvalget som har svart på spørreskjemaet. Kommentarene som er kommet frem her, viser en betydelig større usikkerhet enn i spørsmålet om timeantallet på kulturundervisningen.

Kommentarer fra spørsmål 7

- 2 til 5 timer per år, per trinn
- Vanskelig å anslå
- Usikker
- Vet ikke
- Vanskelig å svare på, men ca. 15 timer inneværende skoleår. Utfra årsrammen på 741 timer, ulikt på trinn.
- Usikker
- ca 1,5 % pr mnd
- Dette er vanskelig å svare på
- ? 5-10 (ca 1,5 per forestilling pr trinn)
- Vet ikke
- 2 til 3 tilbud hver mnd
- ca 5-6 ganger pr skoleår
- Vet ikke hva jeg skal svare her

Her synes jeg også det kommer frem hvor vanskelig spørsmålet er for dem å svare på. De viser at det hadde blitt mye enklere å forholde seg til timeantall eller antall besøk fra DKS. Og kanskje viser dette også noe om at DKS besøkene ikke kommer med krav om resulater og måling. Denne delen har gitt noen funn som viser det komplekse bildet kulturkontaktene har rundt kultuformidlingens påvirkning på ansatte og elever. Målenheter som timeantall og prosentutregning av kulturell formidling og undervisning kommer også frem som vanskelig å anslå. Neste delen i skjemaet flytter fokuset nærmere organisasjonen som skolen representerer, der viser funnene en annen bredde i den felles opplevelsen respondentene sitter med. Det beskrives avsnittene etter hovedfunn fra del 1.

Hovedfunn fra del 1:

Kulturkontaktene kjenner seg igjen i beskrivelsen om kulturkontaktens rolle

Kultur er nødvendig for elevenes trivsel på skolen

Vanskelig å anslå størrelse i timeantall på kulturundervisning

Vanskelig å gi en prosentandel på dks besøk i løpet av ett skoleår og stor variasjon i antall besøk årlig.

DEL 2 - Skolen som organisasjon

I denne delen av spørreskjemaet ønsket jeg mer innblikk i skolen som arbeidsplass, finnes det dynamikker som kan forstås inn mot iverksettingen og hvordan ledelsen har sin plass i kultuformidlingen. Vi snakker både om ledelsen på skolen, men også i DKS.

Her spriker det adskillig mer enn i forrige del. Det varierer mellom 1,88 til 3,79, altså fra en tydelige enighet til den uenige siden av skalaen.

Et utsagn kulturkontaktene kunne godt enes om, var tanken om at skoleledelsen er en god tilrettelegger for den kulturelle formidlingen. Med en gjennomsnittsverdi på 1,88, uten noen frafall i svar, gir en tydelig enighet. Bak tallet ligger det 14 svar med ”Svært enig” og 22 ”Enig”, og generelt er kommet skolene veldig godt ut med hensyn til iverksettingens arbeid med tilrettelegging. I del 3 kan vi se at dette funnet understøttes ytterligere. Kun på to steder opplever kulturkontakten seg ”Uenig” og ”Svært uenig”. Videre er det en enighet rundt opplevelsen om ansattes ønsker om ytterligere økning av kulturell undervisningskompetanse. 2,33 heller fortsatt nærmere i enighet enn en bådeog beskrivelse. Tallenes tale spiller på flere verdier bakom gjennomsnittet. Der er cirka halvparten på den positive siden og 20 svar strekker seg fra ”Bådeog” til ”Svært uenig”. Det er 6 personer som er uenige i påstanden og 5 som er svært enige. 17 kulturkontakter sier seg enige, mens 11 viser en ”Bådeog” besvarelse. De to siste er ”Svært uenig” og opplever at ansatte ønsker kompetanseheving i forhold til kulturundervisningen. Jeg har påstått at DKS ledelsen uttrykker god oversikt over utfordringene som kan knyttes til kulturformidlingen. 2,95 er kun få hundredeler fra å gi et fullverdig og felles ”Både og” svar. Noe man kunne analysert til å bety at DKS både forstår og ikke har oversikt over alle utfordringene skolene har når de får besøk. 16 reponderer at de

mener svaret er ”Både og”. 20 personer fordeler seg ganske jevnt med 9 ”Enig” og 11 ”Uenig”. To kulturkontakter er svært enige at DKS besitter oversikt over skolens utfordringer. Ellers hadde 3 ikke svart og sistemann gav et ”?”. Dette spørsmålet har også en faktor i den delen av undersøkelsens del 3, som kan bidra til en utdypning, der jeg etterspør eventuelle faktorer som kan ha påvirkning på kulturformidlingen. Det ble også portrettert at skoleledelsen har en inngående forståelse av formålet med kulturformidlingen i skolen. Det landet på en nærliggende enighet, skal man lese gjennomsnittsverdien på 2,23. En kulturkontakt har krysset av på ”Svært uenig” og ble da den eneste som har svart med et negativt fortegn. Det får meg litt på tanken om svaret egentlig skulle endt opp sammen med de 26 som responderer på den positive delen av svaralternativene. Med 19 enige og 7 svært enige at skolen har dyp forståelse av kulturformidlingens formål i skolen. Men denne oppfattelsen hos denne ene kulturkontaktens om at skolen kunne trengt en bedre holdning til kulturformidling i skolen, har en videre effekt på svaret om elevene kommer forberedt til DKS sine besøk på skolen. Før jeg tar analysen over til denne påstanden, kan jeg avslutte med at 13 gave et ”Både og” svar og 3 svarte ikke. Ettersom at den ”Enige” verdien på 2,23 også var en god representasjon av flesteparten av kulturkontaktene, så jeg høy grad av verdier som fulgte hverandre i disse to uttalelsene. Om elevene kommer forberedt til DKS sine besøk fikk majoriteten til å svare ”Både og”, hvilket gav et gjennomsnitt på 2,86 som vitnet om denne fellestanken. 25 av 42 svar krysset i midterste kategori på likertskalaen. Resten av svarene fordeler seg så nesten likt på den enige og uenige holdningen om elevenes grad av godt forberedt. 1 ”Svært uenig” og dobling til 2 svar på ”Svært enig”, 5 er bare ”Uenig” og 9 er ”Enig”. Svarene på denne påstanden hadde en sterk korrelasjon med forrige beskrivelse om formålet med kulturformidlingen. Jeg så nærmere på svarene og de viste at 14 kulturkontakter hadde svart likt på begge påstandene. Der de opplevde seg enige om at skolene har god forståelse av kulturformidlingens formål, og samtidig formidlet enstemmig enighet om at elevenes grad av å komme forberedt til DKS besøk er ”Både og”. Videre var 4 av dem som var enige på vegne av skolens forståelsesgrad, gav samme enige respons på elevenes forberedelsesgrad. Samlet utgjør denne grupperingen 18 av 19 personer med en tilnærmet mønster i besvarelser på to spørsmål. Som avslutning på denne analysen, hadde 13

respondenter gitt lik verdi på begge påstandene. Altså svart med ”Enig” eller ”Både og”. Den eneste personen som var svært uenig på begge steder, representere bare én skole. Resultatene som har fremkommet flyttet min analyse inn mot skalaen som skulle fylles ut i slutfasen av del 2; Hvor godt fornøyde er de med DKS sitt program?

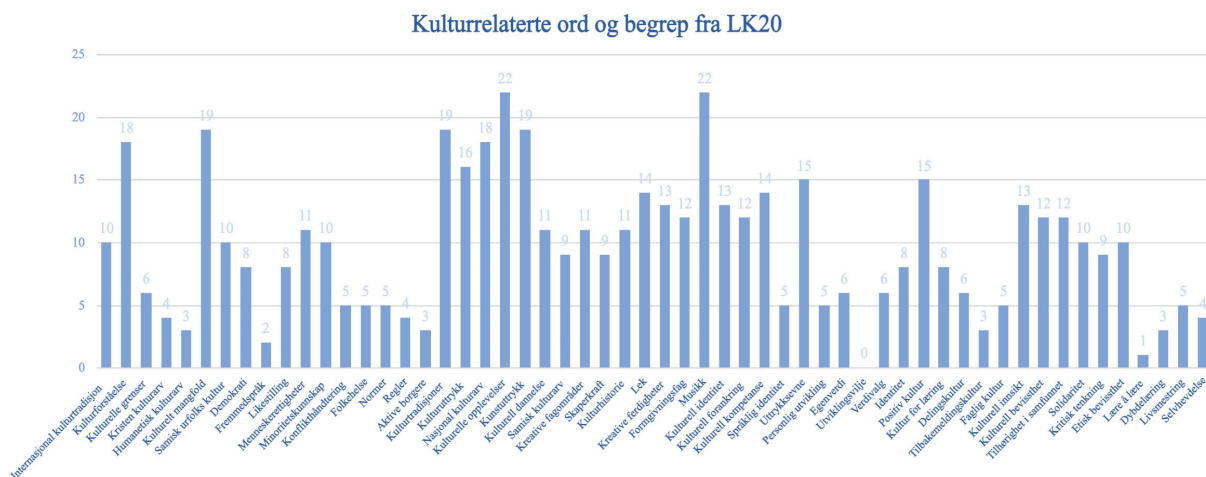
DEL 2 - På en skala fra 1-10, hvor godt fornøyd er du med dks sitt program på din skole?

Av 42 svar, valgte to personer å svare med en kommentar. To personer satt opp ”7 til 8”, hvilket jeg har regnet om til ”7,5”.

Kommentarer fra spørsmål ”På en skala fra 1-10, hvor godt fornøyd er du med DKS sitt program på din skole”:

- *35 timer (1 time per trinn)*
- *Det varierer fra år til år*

Gjennomsnittsutregningen satte en nummerert verdi på 7,03. Hvilket gir DKS en god karakter på skalaen. Her må det nevnes at jeg da antar at alle har vurdert skalaen til å gjelde 1-10, der 10 er aller beste score. Tallene som opptrådte flest ganger var 7 - 7,5 - 8, som oppsamlet 22 stemmer. ”8” lå øverst på pallen med 14, ”7” på andreplass med 5 og ”7,5” hadde 3. Tallverdiene fra 1-3 var det ingen som svarte. ”4” og ”5” fikk 4 respondenter hver, ”6” fikk også 5 stemmer. To kulturkontakter satte opp høyeste tallmulighet ”10”, men ingen av disse var skoler på grunnskole- eller ungdomskolenivå. 3 svar endte på ”9”. Jeg undret meg om den tidligere nevnte gruppen fra foregående spørsmål hadde samme gjennomsnittlig score som den samlede scoren. Det viste seg at den kun varierte med ”0,15”, fra fellesscore på ”7,03”, var gruppens gjennomsnittverdi ”7,18”. Det sa meg at gruppen opplever DKS sitt programtilbud på skolen tilnærmet likt. DKS kan si seg fornøyd med responsen, og se fremover og håpe at resultatene holder seg høye. Samtidig kan det kanskje gi en dytt til å ønske enda høyere score, de gjør i alle fall en dugelig innsats for kulturformidlingen i skolene, skal man lese fra dette resultatet.

DEL 2 - Kulturord og begrep som realiseres gjennom dks

De 56 ordene og begrepene som jeg har plassert under paraplyen til kultur, og da i tilknytning til DKS sitt tilbud i skolen. Slik jeg har nevnt i innføringskapittelet om kulturbegrepene i overordnet del av LK20, har jeg delt inn ordene i fire underkategorier som omhandler flere fagfelt. Disse ordene fletter seg altså inn i antropologisk, estetisk, psykologisk og sosiologisk fagtradisjoner. Resultatet viser antall avmerkede ord fra *kun* 26 respondenter. Figuren som jeg hadde lagt inn i spørreskjemaet, hvor det oppfordres til å merke av de ordene som realiseres gjennom DKS, kan ha blitt opplevd som en opprømsing av ord til informasjon og ikke til besvarelse. Dette kan jeg spekulere over, men har ikke gjort undersøkelser for å bekrefte dette. 26 skjema fant veien til 537 ord som antas å bli realisert av DKS og den kulturformidlingen som gjøres gjennom dem. Fordeling på de 56 ulike kulturbegrepene viser en størrelse mellom null svar til en maks på 22. Kulturkontaktene fikk fritt spillerom til å merke så mange ord de følte var riktig, det fikk en stor variasjon i antall valgte ord. 5 personer valgte mindre enn 10 ord, der to hadde kun 4 svar. 4 er også det laveste antall ord som ble visualisert, av de som svarte på dette spørsmålet. Figuren over viser tydelig at det er to ord som rager på pallen; ”Kulturelle opplevelser” og ”Musikk”. ”Kunstuttrykk”, ”Kulturtradisjoner” og ”Kulturelt mangfold” deler andreplassen med 19 enige respondenter. Tredjeplass rommer ”Kulturforståelse” og ”Nasjonal kulturarv”. På helt andre side av skalaen, finner vi de ordene som nesten ingen hadde særlig tanke om at DKS realiserte gjennom kulturformidlingen. ”Utviklingsvilje” befinner seg nederst med null poeng, deretter ligger ”Lære å lære” med 2 i tallverdi. Interessant at disse i er trukket frem av flere. Begrepene finner man under

kapittelet 2.4 ”Å lære å lære”, som er eget kapittel i overordnet del, under overskriften ”Prinsipper for læring, utvikling og danning” (Utdanningsdirektoratet, 2020). Denne føringen fra Utdanningsdirektoratet oppfylles gjennom den prinsipielle danningstanken der skolen skal bidra med utvikling og læringsstrategier til den enkelte elev. Topplassering står en respons på 47 ord fra LK20 som realiseres av DKS program, her er kulturelle uttrykk som inneholder ”språk”, ”utvikling” og ”verdi” ikke representert. Samme person kan også fronte med høyest kulturell utdannelse på 5 år. 7 kulturkontakter skrev inn flere enn 30 ord, og gir så et uttrykk om at DKS favner over et større antall kulturbegrep. Mellom seg, har disse 7 svart alle ord, foruten ”Utviklingsvilje”. Denne variasjonen av kulturelle begrep, som realiseres gjennom DKS styrker DKS sin posisjon i skolen. Slik det beskrives hos Kulturtanken om DKS som en bidragsyter for skolene til å realisere overordnet plan i LK20, vil da nærmest være fullverdig. Videre i analysearbeidet kommer jeg tilbake til disse begrepene og svarene. Men jeg vil bemerke at den stor gruppen av kulturkontakter som ikke har svart på denne delen av del 2, gjør at funnene ikke sees på som representative i studien. Likevel blir noen av respondentene interessante å dra frem, når de knyttes til helhetlig analyse, eller i korrelasjon med andre spørsmål og svar. Del 3 av spørreundersøkelsen foregår som en videreføring av del 2, idet den tar for seg flere vinkler på LK20. Analysen drives videre etter en ganske positiv presentasjon av DKS sine besøk i skolen, hvorpå del 3 tar et annet perspektiv på iverksettingen av den overordnede delen.

Kulturkontaktene er svært jevne i svarene på spørsmålene, i følge diagrammet, likevel er det interessante momenter som nå skal beskrives.

Hovedfunn fra del 2:

Skoleledelsen forstår formålet med kulturformidling i skolen

Ledelsen på skolen er gode tilretteleggere for kulturformidling

Kulturkontaktene er fornøyde med dks sitt tilbud til skolen

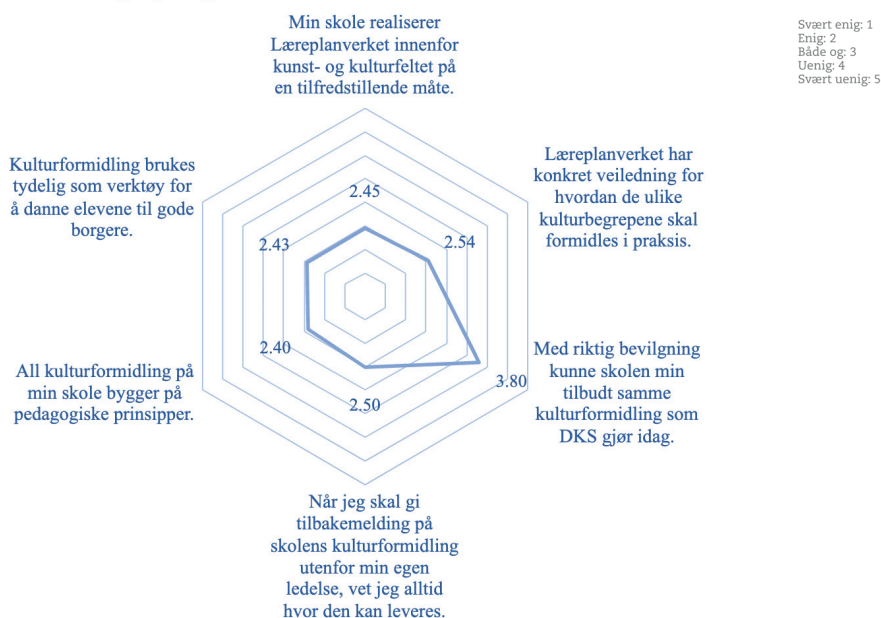
Det er opplevelse av handlingsrom som kulturkontakt

Det kan virke som dks gir et godt bidrag til å realisere læreplanverkets overordnede del

DEL 3 - Offentlig styring

Læreplanverkets funksjon er som et kartverk for skoleledelsen og lærerne, til å forme skolehverdagen til elevenes beste. Hverdagen planlegges med bakgrunn i fagfornyelser og føringer, som er lovpålagte og må gi resultater i klasserommene. I denne delen er jeg på sporet av om LK20 realiseres på skolene til kulturkontaktene og om de opplever DKS som en nyttig leverandør av kulturformidende tjenester. Som en siste påstand, forhører jeg meg om selve spørreundersøkelsen de har besvart oppleves som relevant for dem som kulturkontakter.

Offentlig styring

Under denne delen er det kun én påstand som besvares av alle respondentene. Felles for fire spørsmål er at det er liten tallverdi som skiller dem. De ligger mellom 2,40 til 2,54. Altså kun 0,14 i forskjell. Det kan vitne om at denne delen oppleves ganske likt og at spørsmålene muligens korrelere med hverandre. Del 3 kalles "Offentlig styring" og henviser til tanken om overordnede forhold, som Utdanningsdirektoratet er for skolene. Skolene er en agent som skal levere inn en tjeneste til sin arbeidsgiver. Alle delene i undersøkelsen henger sammen og besvares fra arbeidere på et iverksettingsnivå som ligger nærmere en bottom-up posisjon, enn en top-down. Skolen føres frem som en arena hvor elevene skal dannes til gode borgere. Om påstanden som spør kulturformidling er tydelig pedagogisk verktøy for å nå dette målet, er ingen svar med et uenig fortegn. Det er en tilnærmet 50% fordelig mellom "Både og" og de to

enighetsgradene i svarmulighetene. 21 "Både og", 15 "Enig" og 4 "Svært enig". Èn person svarte ikke her og èn svarte med "?". Gjennomsnittsverdien på 2,43 er nesten identisk med verdien 2,40, som ytrer at "All kulturformidling på min skole bygger på pedagogiske prinsipper". Her valgte alle å besvare med en avkrysning på likertskalaen. Begge resultatene har en bestemt positiv holdning til at kulturformidling blander seg godt med pedagogikken og at egne skoler tar i bruk kulturformidling til å danne gode mennesker til samfunnet. Kun fire respondenter svarte "Uenig" på den siste påstanden om pedagogiske prinsipper, ellers var det enda større enighet på den andre siden. 17 var enige og 6 var svært enige. Det kunne nesten se ut til at det var 4 stemmer som ble flyttet til uenig-gruppen fra både-og-gruppen i det forrige spørsmålet. Videre forteller resultatet om realiseringen av LK20. En gjennomsnittsscore på 2,45 ser ut til å gi en grei grad av enighet om dette temaet. Tallene bak er ganske tydelig fordelt mellom "Enig" og "Både og". De enige stemmene har like mange stemmer like tungt som 18 "Både og" 1 "Uenig". Igjen er èn respondent uten svar, mens èn har fylt inn en kommentar.

Kommentarer til "Min skole realiserer Læreplanverket innenfor kunst- og kultur på en tilfredstillende måte":

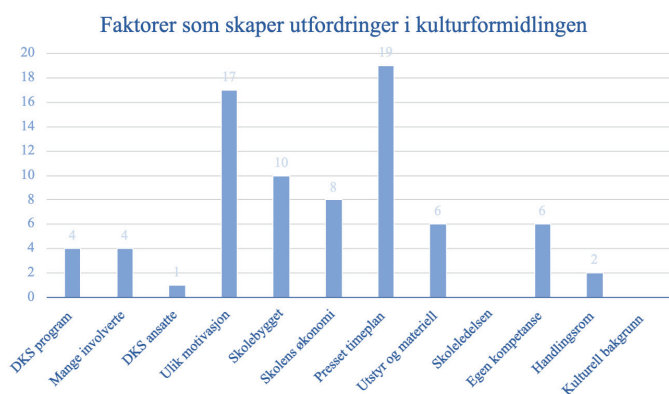
- *Har bare generell del! I tillegg stiller denne skolen seg usikker til om Del 3 i skjemaet er relevant*

I følge neste vurdering sier gruppen om Læreplanverkets konkrete veiledning for kulturformidlingen lignende svar som de foregående stilte spørsmål på skjemaet. De lander på 2,54 enighet. Verdien 2 ville vært fullstendig enighet, men her er det to uten svar, èn kommentar og 19 "Både og". To stykker er "Svært enig" og to stykk uenige. Resterende 16 kulturkontakter er enige i at Læreplanverket er gode på veiledning av kulturformidling i skolen. Når man spør om skolen kan tilby samme kulturformidling som DKS, om den hadde fått riktig bevilgning, svarer de fleste et nei med 27 tilbakemeldinger med uenighetsgrad. Gjennomsnittet er regnet til 3,80 og bekrefter disse 27 kulturkontaktene. 9 svarer "Svært uenig" og 18 "Uenig". 12 følger på med en "Både og" holdning, hvilket ikke utdypes i hvilke tilbud de kunne gitt og hvilke de ikke hadde kunne fremdrive. To skoler har kulturkontakter

som mener at de kunne gitt samme tilbudet. Den ene skolen er en videregående skole, den andre representerer en grunnskole. I forhold til å gi tilbakemelding på skolens kulturformidling, men da utenfor egen ledelse, er vi tilbake på den positive delen av skalaen. 2,50 er midtstilt mellom ”Enig” og ”Både og”. To skjemaer var uten svar, to ”?” og jeg har tatt bort ”+” som stod sammen med et ”Svært enig” svar, og beholdt deretter kodeverdien 1 på det svaret. 22 visste godt eller veldig godt hvor tilbakemeldingene skulle, hvorav 16 var enige, resten svært enige. 7 kulturkontakter meldte inn ”Både og” og de siste 9 var uenige i denne påstanden. Inn i dette resultatet kan det ligge en henvisning til at informasjon om tilbakemelding kunne bedres. Siste svarboks i undersøkelsen forholder seg til de utfordrende faktorene som kan oppstå i iverksetting, og da nærmer iverksetting av kulturformidling. Den neste grafen knytter seg til noen andre spørsmålstillinger tidligere i skjemaet. Resultatet viser svar fra 36 svar.

Del 3 - Faktorer som skaper utfordringer i kulturformidlingen

Iverksettingsteorien visualiserer flere typer utfordringer som kan oppstå på ferden, når offentlige planer skal implementeres og leveres til sluttbruker. Kulturkontaktene har gitt sin respons, der 10 av 36 svar har kommentarer. Presset tidstabell i en skolehverdag er en vinner av utfordringene. 19 personer bekrefter at ”Presset timeplan” er en absolutt vinner av de 12 utfordringene. Nummer 2 i utfordringsbildet er ”Ulik motivasjon”, med 17 stemmer, og viser til ulike drivkrefter mellom partene som er involvert i skolens kulturformidling.

Slik grafen viser, er det ingen som har krysset av på figuren på tre utsagn; ”Skoleledelsen” og ”Kulturell bakgrunn”. Tidligere har resultatene gitt utslag på at kulturkontaktene opplever at skoleledelsen er gode tilretteleggere for kulturformidling, i samme

spørreskjema bekreftes dette i delen. De eksterne utfordringene som knyttes til DKS samarbeidet er ”DKS program”, ”Mange involverte” og ”DKS ansatte”, her er det kun én som

setter fingeren på ansatte, mens fire svar tyder på at program og mengden involverte kan bli problematisk. Utdelte ressurser, her kalles de "Skolens økonomi", har 8 kulturkontakter påpekt i skjemaet. Jeg har ikke presisert hva slags økonomi det skal være snakk om, og ingen av disse 8 har utdypet med en kommentar. Men her er det én kommentar som øker resultatet her til 9 kontakter. En indirekte post under ressurser ligger "Skolebygget" og "Utstyr og materiell". Resterende svar fra grafen er fra to personer om "Handlingsrom", dette bekreftes gjennom deres svar på påstanden fra del 2, om kulturkontaktens handlingsrom.

Kommentarer til "Faktorer som skaper utfordringer i kulturformidlingen":

- *Behov for ressurser*
- *I forhold til gjennomføring har vi ingen utfordringer*
- *Tilfeldig tildeling av produksjoner*
- *Ofte vanskelig å organisere på en god måte*
- *Buss er et problem, når det er involvert. Kulturverter, hvordan skal det egentlig gjøres?*
- *Mangel på kreativitet*
- *Hjemmesiden + pålogging DKS fylke og kommunen bør slås sammen*
- *Få rettet tilbud mot voksne innvandrere*
- *Visma i møte med påmelding januar/februar - timeplan fastsettes senere*
- *Alt er godt*

To av respondentenes kommentarer har sier at ting er bra og at gjennomføringen ikke bærer med seg problemer. Én påberoper seg manglende kreativitet, men utdyper ikke innenfor hvilken del av kulturformidlingen denne opplevelsen kommer. Her styrkes kommentarer gjennom 6 innmeldte svar om "Egen kompetanse", men likevel bare denne ene tilknyttede kommentaren. Ellers handler det mye om planlegging av program, programinnhold og organiseringen rundt gjennomføring. Kommentarene gir litt bedre bilde av hva som har ruvet med 19 og 17 svarpoeng, denne ulike motivasjonen og tiden som ikke strekker til er potesielt gjeldende her. 8 av kulturkontaktene har beskrevet begge disse elementene som utfordring, og to har føyet til kommentar om tilfeldige produksjoner og vanskelig organisering. Svarene representerer grunnskoletrinnene. Antall besvarelser, som omfatter dette spørsmålet rundt utfordrende faktorer, har et frafall på 6, men representerer fortsatt over 60 % av hele utvalget på 59 skoler.

Hovedfunn fra del 3:

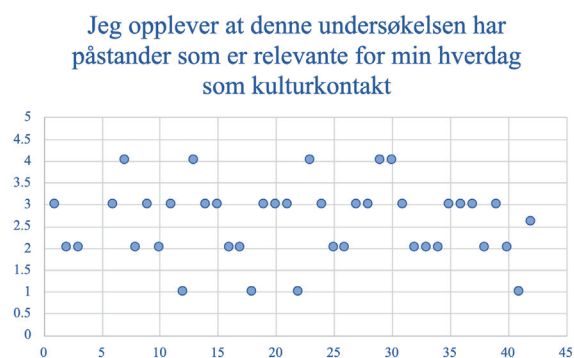
De fleste kulturkontaktene ser på skolen som en arena der kulturformidling praktiseres gjennom pedagogiske prinsipper

De fleste kulturkontaktene mener at skolene ikke kun tilbudt samme kulturformidling som dks, selv om de hadde hatt ressursene til det

Kulturkontaktene formoder at skolene realiserer LK20 innenfor kunst- og kulturfeltet på en tilfredstillende måte

Hovedsaklig er tidspress og ulike drivkrefter elementer som skaper utfordring i kultuformidling

Kontrollspørsmål

Spørreundersøkelsen baserer spørsmålene fra tidligere forskning, uttalelser i intervju og teoretiske perspektiver, som kanskje kan få sin presisering av svarene som forekommer i de 42 skjemaene. Det er fint for meg og min tilbakemelding på om resultatene er relevant for å besvare problemstillingene mine.

Gjennomsnittsverdien på 2,50 legger seg jevnt plassert mellom "Enig" og "Både og". Grafen viser alle svarene fordelt med punktmerkinger. 5 har markert at de er uenige om at denne undersøkelsen har relevante stilte spørsmål. 4 er "Svært enig" og støtter undersøkelsens verdi som tydelig relevant. Enighetsvekten styrkes når 13 uttrykker enighet på spørsmålspåstanden. Det er like mange enige som stiller seg i en "Både og" gruppe, med 17 stemmer. Av de 42 respondentene, er det to som ikke svart på dette siste spørsmålet.

De siste kapitlene er om implikasjoner som etterfølger analysene, så summerer jeg opp og gir mine konklusjoner på problemstillingene og veien videre.

4.0 IMPLIKASJONER

4.1 Svar på problemstillingene

4.1.1 Læreplanverket

Problemstillingene:

1. Hva sier Læreplanverket overordnet del om formidling av kultur i grunnskolen og den videregående opplæringen?

Læreplanverket har en fyldig overordnet plan, som gir uttrykk for at elever i utdanning skal lære å lære, dannes og de forklarer hvordan dannelse skal skje i skolen. Den kulturelle skolesekken har ikke tilknytning til skolene utover at de skal bidra med kulturell formidling, og gi skolene bedre forhold til å oppfylle de retningslinjer som er ført opp i overordnet plan. Kulturtanken er DKS sin øverste ledelse og styrer ressursene som går ut hvert år, fra midlene til Norsk Tipping. Kulturtanken er tydelige i sin beretning om DKS sin plikt til overordnet plan i Læreplanverket (Utdanningsdirektoratet, 2020).

2. Hvordan realiseres det i Kristiansandsskolene?

DKS skal gi kunst- og kulturtilbud til alle skoler i hele landet. Når det kommer frem at DKS er et av verdens største skoletiltak innen kultur, forstår man at kulturformidling i skolen sendes en naturlig assosiasjon mot dette store samarbeidsprosjektet. Kristiansand er ikke annerledes stilt enn andre kommuner og får en god porsjon spillemidler til bruk i kulturformidlingen. 21-22 millioner (dette er 2/3 deler av potten som går til Agder kommuner) fordeles til DKS Agder, som igjen går ut kommunene gjennom programposter. , DKS varier sine tilbud fra år til år og temaene roterer mellom kommunens distrikt (DKS sin egen oppdelingsform). Hver kommune får sin del av resterende 1/3 av midlene, som fordeles gjennom areal og elevtall. Kristiansand sin tredjedel styres av kulturskolens administrasjon og foredles til tilbud som skal komme elevene til gode. Disse spesifikke detaljene rundt ressurser ble fortalt av leder for DKS Agder, Barb Lamprecht Wang.

3. Hva forklarer variasjonen?

Variasjonene finnes i funn fra undersøkelsen min, den går jeg mer utfyllende inn på i neste kapitlet hvor kulturkontaktens opplevelser rundt iverksettingen av Læreplanverkets overordnede del skjer.

4.1.2 Kulturkontaktens opplevelser

Først tar jeg et tilbakeblikk på hovedfunnene fra de tre delene i spørreundersøkelsen:

Hovedfunn fra del 1:

Kulturkontaktene kjenner seg igjen i beskrivelsen om kulturkontaktens rolle

Kultur er nødvendig for elevenes trivsel på skolen

Vanskelig å anslå størrelse i timeantall på kulturundervisning

Vanskelig å gi en prosentandel på dks besøk i løpet av ett skoleår og stor variasjon i antall besøk årlig.

Hovedfunn fra del 2:

Skoleledelsen forstår formålet med kulturformidling i skolen

Ledelsen på skolen er gode tilretteleggere for kulturformidling

Kulturkontaktene er fornøyde med DKS sitt tilbud til skolen

Det er opplevelse av handlingsrom som kulturkontakt

Det kan virke som DKS gir et godt bidrag til å realisere læreplanverkets overordnede del

Hovedfunn fra del 3:

De fleste kulturkontaktene ser på skolen som en arena der kulturformidling praktiseres gjennom pedagogiske prinsipper

De fleste kulturkontaktene mener at skolene ikke kun tilbuds samme kulturformidling som dks, selv om de hadde hatt ressursene til det

Kulturkontaktene formoder at skolene realiserer Læreplanverket innenfor kunst- og kulturfeltet på en tilfredstillende måte

Hovedsaklig er tidspress og ulike drivkrefter elementer som skaper utfordring i kulturformidling

Et helhetlig førsteinntrykk gir DKS et vinnerlodd som et flott tilbud for kulturformidling i skolen og er stort sett fornøyde. De forteller om god ledelse som tilrettelegger og det er opplevelse av handlingsrom til kulturkontaktene. Bak disse jevnt fornøyde resultatene fant jeg ofte større variasjoner i svarene, men samlet gav resultatene en grei karakter. Kommentarer var det mange av, spesielt der de måtte regne på svaret. Det viste seg vanskelig å regne ut DKS bidrag i prosent, samt å estimere hvor frekvent kulturundervisning gjennomføres i timer per uke. Når de skulle gi tilbakemelding på hvor mange av Overordnet plan sine ”kulturord- og begrep” DKS var aktiv realiserer av, så var det nesten ingen begrep DKS ikke ble merket

inn på. De utfordrende faktorene i kulturformidlingen handlet om ulik motivasjon og presset timeplan.

Det var overtall av damer, snittalder på 46 år indikerer et svært voksent utvalg. Overtall av grunnskoler og respondentene representerte over 11.000 elever samlet, for Kristiansand by. Nesten ingen hadde ett eller flere års kulturell utdanning. Jeg beskriver noen funn av variasjon og de faktorer som ikke kommer til uttrykk i undersøkelsen.

4.1.3 Variasjoner

En oppsummering av de variasjonene som ligger bak gjennomsnittsverdiene handler om flere elementer enn rollen som kulturkontakt. Noen av svarene har så store variasjoner at de spriker fra svært enig til svært uenig. Her er det faktorer jeg ikke vet om. Noen har problemer med skolebygget, eller mener de klart kunne tilbuds samme kulturformidling som DKS. Personer med høy kulturell utdanning stusser på egen kompetanse. Andre mener kulturformidling ikke har betydning for hverken lærere eller elevers bragder i undervisningen. Utvalget har flere ganger gitt uttrykk for store forskjeller i oppfattelser av kulturformidling i skolen.

Mot slutten blir det en oppsummering som konkludere og gir innspill til potensiell videre forskning.

5.0 OPPSUMMERING

5.1 Konklusjon

“Det å være kulturbærer er ikke å ta på seg en kulturekk som en reiser rundt med og setter fra seg her og der, og åpner når det passer. En slik atferd kan være del av et større mønster. Kulturbæreren formidler kulturen videre først og fremst gjennom det han gjør og er. Derfor er vi alle kulturbærere, både elever og lærere.” Sitat (Halvorsen, 2001, s.231). Lite visste hun at kulturekken som varig innslag i skolen var i kommingen. Dette sitatet kan være godt å ta i bruk i møtet med elevene på skolene, hver dag. Kulturformidling gjennom å være, ikke bare tilby estetisk og profesjonell kunst.

Funnene fra mitt datamaterial tyder på er jevnt over godt fornøyd utvalg av kulturkontakter. Fornøyd med DKS sitt program, skolens realisering av Læreplanverket og de kjenner på handlingsrom. De kjenner seg godt igjen i beskrivelse av kulturkontaktrollen. De har ikke opplevelse at skolen skal kunne tilby like bra kulturformidling som DKS. Og gir uttrykk for at DKS oppfyller Læreplanverkets overordnet del.

Iverksetting av LK20 er komplekst og har mange involverte, det kan fort skape kluss i gjennomføringen av kulturformidling i skolen. Men øverst troner en presset timeplan og de involvertes mange ulike drivere. Principalen og agenten i harmoni er nesten en utopi, men det meldes om at skoleledelse er i medvind. ”Ingen” opplever store utfordringer i forhold til tilretteleggelse eller ledelsens evne til å se kulturformidlingens formål i skolen.

Med tanke på at en kulturkontakts oppgaver viser seg å forflyttes mellom skolestaben, vil jeg konkludert med at oppgavene spiser mer tid enn man kanskje ser for seg. Denne observasjonen underbygges av Oxford Research sin utredning i 2023 (Oxford, 2023, s.75). Den heftige timeplanen som skal gjennomføres i tillegg til en ekstra rolle, kan bli for mye for mange. Kanskje ressursbruk burde bli satt på dagsorden. I henhold til min tittel, om kulturkontaktene er drivkrefter, motkrefter eller tilfeldige, lander jeg på en holdning om at de motiveres i sin rolle. Men i det åndedrag de opplever rollen sin for mye, blir kanskje videreføring mer tilfeldig enn en motkraft.

5.2 Veien videre

Siden starten av studien, våren 2022, så har mye skjedd for DKS og veiledning ut til kulturkontaktene. Ny veileder, som ikke er formulert gjennom få setning, men et verktøy for hverdagen som kulturkontakt. Jeg tok et stort jafs inn på mot undersøkelse av kulturformidling, men det ville være interessant å se nærmere på hvordan ny veileder fungerer. Hjelper den kun til forståelse av rollen eller gir den gode tips til bruk til en timeplan som krever mange prioriteringer og valg.

6.0 KILDER

6.1 Alfabetisk litteraturliste

A

- Agder fylkeskommune. (2019). *Regionplan Agder 2030 Attraktiv, samskapende og bærekraftig*. Agder fylkeskommune.
- Asdal, K. & Reinertsen, H. (2020). *Hvordan gjøre dokumentanalyse - En praksisorientert metode*. Cappelen Damm Akademisk.
- Aulin- Gråhamn, L. (2004). Nya deltagare, nya möjligheter. I L. Aulin- Gråhamn, M. Persson & J. Thavenius. *Skolan och den radikala estetiken* (s.35-63). Studentlitteratur.
- Aust-Agder fylkeskommune/Vest-Agder fylkeskommune. (2020). *Regionsplan Agder 2020 med overskudd til å skape*. Regionplan Agder 2020.

B

- Bakke, M. (2005). *Kultur som kollektivt gode: Velferdspolitik og distriktshensyn i kulturpolitikken fra 1920-årene og til i dag [Norsk kulturpolitikk 1814-2014]*. H. F. Dahl og T. Helseth.
- Bamford, A. (2009). *The Wowfactor: Global research compendium on the impact of the arts in education* (Second edition). Waxmann.
- Bamford, A. (2012). *Arts and cultural education in Norway 2010-11*. Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen.
- Bjørkås, S. (1999). Strukturenes etterslep:Utviklingstrekk på kunstfeltet fra 1970-tallet til 1990-tallet. I J. Langdalen, C. Lund og P. Mangset (Red.), *Institusjon eller prosjekt - organisering av kunstnerisk virksomhet* (s. 18-32) (Rapport nr. 14). Norsk Kulturråd.
- Borgen, J. S & Brandt, S. S. (2006). *Ekstraordinært eller selvfølgelig: Evaluering av Den Kulturelle Skolesekken i grunnskolen* (Rapport nr. 5). NIFU STEP.
- Bovaird, T. & Klijn, H. E. (2016). *Public management and governance*. Bovaird, T., Loeffler, E. (Red.), *Public management and governance*. (3. utg., s. 237-238). Routledg.
- Bourdieu, P. (2006). *Habitus og livsstilenes rom*. Agora (nr.1-2), s. 74-111.
- Brevik, J-K & Christophersen, C. (Red.). (2013). *Den kulturelle skolesekken*. Norsk Kulturråd i kommisjon hos Fagbokforlaget.
- Bukve, O. (2021). *Forstå Forklare Forandre* (2.utgave). Universitetsforlaget

C

- Cameron, K. S. & Quinn, R. E. (2013). *Identifisering og endring av organisasjonskultur - De konkurrerende verdiene*. Cappelen Damm Akademisk.
- Christensen, T., Lægreid, P. & Rørvik, K. A. (2021). *Organisasjonsteori for offentlig sektor* (4.utgave). Universitetsforlaget

D

- Den kulturelle skolesekken. (2020, 3. september). *Lyst til å vite mer om koblingen mellom skolen og DKS?*. Nettstedets navn. Hentet dag måned år fra <https://url>

E

- Elmore, R. F. *Backward mapping: Implementations research and policy decisions*. Oxford university press, 1979-1980 (Vol. 94, No. 4), s. 601-616. <https://www.jstor.org/stable/pdf/2149628.pdf>
- Elstad, B. & De Paoli, D. (2008). *Organisering og ledelse av kunst og kultur*. Cappelen Damm akademiske forlag.

F

- Fullan, M. & Quinn, J (2017). *Koherens i skoleutviklingen. De riktige lokale, regionale og nasjonale driverne*. Kommuneforlaget.

G

- Grunnlagsnotat (2005). *Bedre statlig styring. Styring og styringsformer i offentlig virksomhet*. Moderniseringsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/styring-og-styringsreformer-i-offentlig-/id106421/>
- Kongerike Noregs grunnlov. (1814). Grunnlova (LOV-1814-05-17). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1814-05-17-nn>

H

- Halvorsen, E. M. (2001). *Læreren som kulturbærer og kulturbygger*. Høyskoleforlaget.
- Halvorsen, E. M. (2017). *Kulturarven i skolen: Felleskultur og elevmangfold*. Universitetsforlaget.

Hauge, P.H. (1979). *Steingjerdet*. Samlaget.

Hirshberg, A. *Implementation: How Great Expectations in Washington Are Dashed in Oakland; Or, Why It's Amazing That Federal Programs Work at All, This Being a Saga of the Economic Development Administration as Told by Two Sympathetic Observers Who Seek to Build Morals on a Foundation of Ruined Hopes* by Jeffrey Pressman and Aron Wildavsky. Policy Sciences, 1974 (Vol. 5, No. 4), s. 481-484. https://www.jstor.org/stable/pdf/4531581.pdf?refreqid=excelsior%3Ade-5bfc7f0dc7f7ce1d210c5220837a07&ab_segments=&origin=

J

Jacobsen, Dag I. (2021). *Hvordan gjennomføre undersøkelser?: Innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (3. utgave). Cappelen Damm Akademiske.

K

Kunnskapsdepartementet/Utdanningsdirektoratet. (2006): Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Midlertidig utg. juni 2006. Oslo: Utdanningsdirektoratet.

Kunnskapsdepartementet (2007): *Skapende læring – strategiplan for kunst og kultur i opplæringen*. Kunnskapsdepartementet https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/grunnskole/strategiplaner/strategi_kunstogkultur.pdf

St.meld. nr. 38 (2002-2003): *Den kulturelle skulesekken*. Kultur- og kyrkjedepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-38-2002-2003-/id197053/>

St.meld. nr. 48 (2002-2003): *Kulturpolitikk fram mot 2014*. Kultur- og kyrkjedepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-48-2002-2003-/id432632/>

St.meld. nr. 8 (2007-2008): *Kulturell skulesekk for framtida*. Kultur- og kyrkjedepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Stmeld-nr-8-2007-2008-/id492761/>

Kristiansand kommune oppvekst. (2017). *Kvalitets- og utviklingsmelding 2017*. Kristiansand kommune. <https://www.kristiansand.kommune.no/globalassets/innhold/politikk-og-organisasjon/planer-rapporter-og-meldinger/meldinger/kvalitets-og-utviklingsmelding-2017-oppvekstsektoren.pdf>

Kristiansand Kommune. (2020). *Strategidokument for idrett og friluftsliv 2020-2022*. Kristiansand kommune. <https://www.kristiansand.kommune.no/contentassets/9fcab9e36c2146b6ae02172fa3db5a3f/strategidokument-for-idrett-og-friluftsliv-2020---2022.pdf>

Kulturtanken (2022, 2.juni). *Mandatet vårt*. <https://www.kulturtanken.no/om-oss/mandat/>

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen*. Fastsatt som forskrift ved kongelig resolusjon. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/verdier-og-prinsipper-for-grunnopplaringen/id2570003/>

St.meld. nr. 8 (1973-1974). *Om organisering og finansiering av kulturarbeid*. Kyrkje- og undervisningsdepartementet.

M

Mangset, P. & Hylland, OM. (2017). *Kulturpolitikk - Organisering, legitimering og praksis*. Universitetsforlaget.

Mulgan, G. (2009). *The art of public strategy. Mobilizing power and knowledge for the common good*. Oxford university press.

N

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen. (2019). *Årsrapport Nord* Universitetet. <https://kunstkultursenteret.no/wp-content/uploads/2020/05/%C3%85rsrapport-KKS-2019.pdf>

O

Offerdal, A. (2014). *Iverksettingsteori - resultatene blir sjeldent som planlagt*. Baldersheim, H. & Rose, L. E. (Red.) *Det kommunale laboratorium* (3. utgave). Fagbokforlaget.

Opplæringslova (1998). *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa* (LOV-1998-07-17-61). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>

Opstad, L. (2013). *Økonomistyring i offentlig sektor* (2. utgave). Gyldendal Akademisk.

Oxford Research. (2023). *DKS og Kulturtanken. En utredning bestående av en kartlegging av DKS og en evaluering av Kulturtanken* (2023/3). Oxford Research. <https://www.denkulturelleskulesekken.no/2023/03/31/utredningen-om-dks-og-evalueringen-av-kulturtanken-er-klar/>

P

Pedersen, C., Vika, K. S & Samuelsen, Ø. A. (2022). *Deltakerundersøkelsen for yrkesfaglærere 2022. Resultater fra en spørreundersøkelse blant lærere som har tatt videreutdanning innenfor strategien «Yrkesfaglærerløftet»*. NIFU. <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/deltakerundersokelse-for-yrkesfaglarere-2022/>

Persson, M. (2004). *Gemensam kultur*. I L. Aulin- Gråhamn, M. Persson & J. Thavenius. *Skolan och den radikala estetiken* (s.183-214). Studentlitteratur.

Prashnig, B. (2003). *Kreftene i mangfoldet: Nye lærings- og undervisningsformer*. Kommuneforlaget.
Pressman, J. L. & Wildasvsky, A. B. (1973). *Implementation: How Great Expectations in Washington Are Dashed in Oakland; Or, Why It's Amazing That Federal Programs Work at All, This Being a Saga of the Economic Development Administration as Told by Two Sympathetic Observers Who Seek to Build Morals on a Foundation of Ruined Hopes*. University of California Press.

S

Sandemose, I. (2007). *Kommer dere nå?*. Den kulturelle Skolesekken/ABM Utvikling.
Skarpnes, O. (2007). Den ” legitime kulturens” moralske forankring. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 48 (4), s. 531-557.

T

Transkriber (2023, 1. mai). *Sikker og nøyaktig transkribering*. <https://transkriber.no/hvordan-vi-jobber/>

V

Vestheim, G. (1995). *Kulturpolitikk i det moderne Noreg*. Samlaget.
Vestheim, G. (2008). *All kulturpolitikk er instrumentell*. Kultur Sverige. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:220418/FULLTEXT01.pdf>.

W

Wennes, G. (2006). *Kunstledelse - Om ledelse av og i kunstneriske virksomheter*. Abstrakt forlag.
Williams, R. (1976). *Keywords - A vocabulary of Culture and Society*. Fontana/ Croom Helm.

6.2 Figurliste

I. Gamlelæraren	s. I
1.1 Kulturord og begrep i Læreplanverket - Overordnet del	s. 3
1.2 Fra Løvebakken til elevene	s. 6
1.3 Forskningsdesign og metode	s. 7
1.4 Dokumentoversikt	s. 9
2.0 The Oakland project	s.11
2.1 Ovenfra-og-ned og nedenfra-og-opp	s.12
2.2 Ambiguity-Conflict model	s.14
2.3 Prinsipper for læring i Læreplanverket - overordnet del	s.15
2.4 9 kompetanser for kultur i skolen	s.16
2.5 DKS prinsipper	s.18
2.6 Agent-Principal teori	s. 20
2.7 Statlig kulturpolitikk	s. 21
2.8 Kulturproduksjon	s. 22
1. Stortingsmeldinger	s. 23
2. Offentlige dokumenter fra Kristiansand kommune	s. 24
3. Forskning og rapporter	s. 24
4. Argumenter for offentlig støtte til kunst	s. 25
3.0 Varianter av variabelsentrert design	s. 27
3.1 Undersøkellesprosessen	s. 28
3.2 Offentlige dokumenter	s. 33
DKS beskrivelse av kulturkontaktens rolle	s. 43
Del 1 - Om kulturformidling i skolen med likertskala	s. 44
Del 2 - Skolen som organisasjon med likertskala	s. 47
Del 2 - Kulturord og begrep som realiseres av DKS	s. 50
Del 3 - Offentlig styring med likertskala	s. 52
Del 3 - Utfordrende faktorer i kulturformidlingen	s. 54
Kontrollspørsmål	s. 56

7.0 VEDLEGG

7.1 Intervjuguide

INTERVJUGUIDE

For intervju med leder for DKS Agder

22.juni 2022

Kulturinnhold og formidlingen:

- Hvordan kommer aktørene seg inn på DKS sitt tilbud til Agder/ Kristiansands grunnskoler?
- Hvilke kriterier må aktørene og kulturformidlerne i DKS oppfylle? Er DKS hovedformidler av kultur på grunnskolen?
- Hvilke aktører har fått støtte og plass i timeplanen, finnes det en oversikt jeg kan få med meg? Eventuelt når kommer programmet ut?
- Hvordan ser iverksettelsesløpet ut fra DKS til kommunene og skolene?

Organisasjonskultur:

- Har arbeidsrutiner, behov, teamroller etc betydning for utfallet av tilbudet som elevene får?
- Hvilke faktorer av iverksettingen fra Læreplanverket og frem til elevene er fremtredende? Tid, ansatte, aktører, rektor, penger....
- Nedenfra og opp vs ovenfra og ned. Hvor ser du at DKS ligger ift denne tilnærmingen?

Ressurser:

- Er det stor forskjell på kommunenes muligheter for å tilby DKS på Kristiansands grunnskoler, mht økonomi?
- Hvilket statlig støtte, støtteordninger o.l. finnes i DKS for kommunene, aktørene, skolene, lærerne og elevene?
- Har dere samarbeid med Kulturskoler, Fritidstilbud (kommunale/ ideelle) og bedrifter? Hvilke?

Sammenligning	Ovenfra-og-ned	Nedenfra-og-opp
Avgrensning av iverksettelsesfase	Fasen mellom offentlig vedtak og lokal operasjonalisering	Alle faser er relevante
Evalueringskriterier	Samsvar mellom offisielle mål og utfall	Samsvar mellom ønsket endring i en sosial situasjon og faktiske resultat av tiltaket
Iverksettere	Tilsatte i forvaltningen	Tilsatte i forvaltningen i samspill med andre interessenter
Organisasjonsmodell	Stabile strukturer, formelle autoritetsrelasjoner. Rasjonell organisasjonsteori	Uformelle strukturer, spesielle nettverk mellom likeverdige aktører. Institusjonell organisasjonsteori
Styringselementer	Kontroll, direkte påvirkning, regelbrudd, påbud	Tilpasning gjennom forhandling, kompromiss og interessepolitikk. Nettverksbygging
Ledelsessyn	Lederen som styrer	Lederen som tjener

7.2 TRANSKRIPSJONER

I - **Intervjuer; Maria Løland Jacobsen**

IO - **Intervjuobjekt; Barb Lamprecht Wang**

Transkribert av Eirin Gjermundnes

LYDOPPTAK 1:

IO: Men da lager vi en veileder som er veldig generell, for når du er ny kulturkontakt på en skole, så er det ikke alltid like lett. Av og til har skolen hatt en kulturkontakt som har vært veldig flink, som har involvert lærerne, som har hatt en gruppe elever som kulturverter eller arrangører på skolen.. Men av og til slutter den kulturkontakten, og plutselig er det noen som får det i fanget, og som ikke aner hva de skal gjøre. Det skjer.

I: Men da er du faktisk inne på et av de spørsmålene, så da kan jeg kanskje ta akkurat..for det handler jo litt om organisasjonen og teamet og de ansatte rundt iverksettingen. Har for eksempel arbeidsrutiner eller behov eller teamroller eller..hvilken betydning har det for prosessen?

IO: For at det skal bli et vellykket DKS besøk på skolen, så er vi jo avhengige av å ha en kulturkontakt som fungerer og forstår rollen sin. Og som involverer skolen og elevene og rydder plass og sørger for at alt er på stell. En sånn enkel ting som at utøverne vet hvor da skal parkere, at de får en kopp kaffe når de kommer. Det er sånne små ting som gjør at det blir litt mer vellykket. Det er jo et hefte som heter «Kommer dere nå?», og det er..en som har vært utøver...For nå er jo DKS mer kjent, men det er fremdeles ganske mange som aldri har hørt om det, så vi bør jo bli flinkere. Men det hender jo det at de kommer til skolen, utøverne, og så.. «Kommer dere nå? Men i dag skal det være...Tror du at dere kan ta det i storefri? For i den timen kommer det to fotballspillere fra Start og skal fortelle.» Eller den «Nei, men de er på tur. Men vi har noen elever her på voksenopplæringen som ikke er så gode i norsk, men kan dere ta de heller?» Det er sånne ting som skjer.

I: .. For der nevner du jo at en ikke helt har forstått begrepet av hva er det som skal gjøres liksom.

IO: Det skjer jo veldig mye på skolen, det gjør jo det. Og det er veldig avhengig av skoleledelsen

I: Så skoleledelse, er det rektor, eller er det over?

IO: Nei, det er rektor som regel. Altså, det hjelper jo alltid at kommunen er positiv selvfølgelig. Men på selve skolen så er rektor veldig viktig, fordi det er litt arbeid for kulturkontakten. Og den læreren som har den rollen må få tid nok. Avsatt tid til å gjøre den jobben. Altså, det er ikke så mye, men det må gjøres. Og mange skoler har jo elevarrangører, at de har ei gruppe elever. Noen har sånn at elevene søker på det for eksempel, og så er de ansvarlige på skolen. Det vil si at de tar imot når utøverne kommer, de viser hvilket rom de skal være i, ofte presenterer de for de andre elevene at «i dag så kommer...» Sånn at det er ganske stilig. Og det er jo gøy for elevene, for de får jo møtt disse, og de lærer jo masse av det. Og nå er det kommet noen små, fine filmer for...som går rett inn..sånn kursfilmer for elevarrangør.

I: Ligger de da på DKS?

IO: Ja, de skal jeg finne..

LYDOPPTAK 2:

I: Ja, for jeg tenker liksom at det er veldig motiverende for elevene å få en sjekkliste. Men når man også, som elev da, ser at læreren har ikke klart å sjekkliste den selv.

IO: Men det ene fører ofte til det andre. Hvis det er... Men det er avhengig av å ha en ledelse som bryr seg. Vi ser forskjell på skolen, vi. Noen, dessverre, synes det er mer en plage. Det er fremdeles noen som.. «ja, men vi kan ikke. Det går en halvtime inn i norsken, det går inn i mattetimen, nei det..da må vi..Det blir vanskelig»

I: Etter å ha lest på kulturuttrykk og kulturord. Jeg har gått gjennom hele overordnet plan i læreplanverket. Og der har jeg funnet.. altså, jeg har på en måte dratt ut at det finnes iallfall fire fagfelt som alt går under. Så alt ifra demokrati til at en skal danse, og lære det.

IO: Ja, de der overordnede...demokrati og medborgerskap og..

I: Ja, så i den sammenheng så tenker jeg jo at skolene hadde hatt kjempegodt av å se bilde hva dette kan

- gi.
- IO: Ja, ja..og altså..elevene blir jo..en mestringsopplevelse på et annet felt. Og..sånn som han ene sa her at det var helt fantastisk, og et lite avbrekk fra skolehverdagen.
- I: Og så kanskje er det skolehverdagen hvis man klarer å linke det riktig til overordnet plan.
- IO: Ja. Altså, vi gjør ikke det på grunnskolen, men på videregående skole, så knytter vi alle produksjonene våre til læreplanmål.
- I: Så da er du inne på et annet spørsmål som jeg skal inn på. Men i forkant av det, så har jeg lyst til å spørre..

LYDOPPTAK 3:

- I: I forhold til iverksettingsteori, så er liksom den nedenfra og opp prosessen, og ovenfra og ned. Dere ligger jo i begge leirer.
- IO: I begge leirer og midt på.
- I: Ja. Noen tanker rundt det?
- IO: Altså, vi jobber jo med elevmedvirkning. Og et av mine.. i tillegg til at jeg er leder for skolesekken her, så har jeg ansvar for litteratur og kulturarv. På litteratur har vi nå en såkalt DKS lab. Det begynte de med i visuell kunst for å få inn flere nye produksjoner, i hvert fylke. Samarbeid... her er det samarbeid med Agder kunstsenter blant annet. Slik at du får inn folk som ikke har vært i skolesekken før som har en ide eller en tanke eller noe som kan bli et fint DKS prosjekt. DKS lab litteratur er litt i startgropa, men en av de tingene vi har sett på der, det er elevmedvirkning og hvor det kan komme inn. Og nå den siste...det siste arbeidsmøtet vi hadde, det var om elevmedvirkning i selve produksjonsprosessen. Og da hadde vi to forfattere som hadde et nesten ferdig opplegg, og som skal på Appelsinia, litteraturfestival i Skien. Der skal de jobbe med en gruppe elever i noen dager for å gå gjennom opplegget sitt, og så kan elevene justere et par av feltene. Altså, de kan jo..elever trenger ikke være med i hele prosessen. Her er det jo kunstnere som skal komme med sitt, og de skal jo og være... de skal være profesjonelle kunstnere, men de skal være veldig gode på formidling. Og vi her har jo erfaring med formidling til barn og unge, så vi kan dytte de litt i en retning. Mens elevene kan hjelpe med hva som er relevant for de. Men det vi kom frem til, og det som det viser seg, at det er lurt å ha et begrenset område der elevene har noe å si, og aldri slippe kvaliteten av syne. For den er viktig. Det skal være profesjonelt. Men at elever kan være med i mye av den prosessen, men som elevarrangører. Der er de jo med mye på skolen, men da er de med på selve arrangementet, og det som foregår litt før, å forberede skolen. En skole i Oslo vet jeg, de har en kulturkontakt som er ekstremt aktiv. Hun har... hun vil involvere hele skolen. Alle skal vite at nå kommer...hvis det er en musiker som kommer, så spiller hun musikk over høyttaleren, sånn at da skal de vite at «Oi, der kommer jo den..den har vi jo hørt en del nå.» De som vasker, vaktmesteren, alle får beskjed at «Nå får vi faktisk besøk av...gled dere!».
- I: Det høres jo helt perfekt ut, og jeg tenker jo selv, liksom...jeg elsker å kunne være kreativ med alle disse feltene som blander seg inn..Og med tanke på de stakkars lærerne som til slutt skal sy sammen et opplegg...ja.. Men er dere lovpålagt inn i skolen?
- IO: Ja, det skal være en del av skolen.
- I: Det skal være en del. Er dere eneste? Kulturformidler inn i skolen som er lovpålagt.
- IO: Ja, og som kommer utenfra..ja, det tror jeg. For det hender jo at andre ting kommer inn...men vi skal jo...det er jo stortingsvedtak.

LYDOPPTAK 4:

- IO: Her står alt..
- I: Er tildelingen..?
- IO: Tildelingen av penger
- I: Av penger
- IO: Tildelingen av penger. En gang i året. For dette går jo på spillemidler og overskudd fra Norsk Tipping. Rett og slett. Så (hører ikke hva hun sier..) kultur for barn og unge. Det er jo fint. Og da får vi en god slump med penger, men så følger det jo med en del mål og kriterier som skal oppfylles. En del av de midlene tar vi selv, ca 2/3, og bruker de til den skolesekken som går til alle elevene i hele Agder. Hele grunnskolen og videregående skole. Og 1/3 ca fordeler vi videre til kommunene. For hver kommune har sin egen kulturelle skolesekk med litt mer lokalt tilsnitt.
- I: Ja, så dere får midler som da går ned i en trakt, som er 2/3 til alle
- IO: Og 1/3 til kommunene. Og kommunene, de bruker de litt forskjellig, men de skal jo ned til kommunens

- elever. Det er ikke lov å bruke de til administrasjon disse midlene, de skal rett til..
- I: Til bruk
- IO: Ja
- I: Så det betyr..de 2/3, hvem er det de består av, sånn helt konkret. Hvem slags tilbud..hvem er aktørene i det?
- IO: Vårt tilbud, det vil si Agder DKS som er fylkeskommunalt.
- I: Ja, så dere får potten, og så lages det sånn..
- IO: Så lager vi et program ut ifra det. Og det som står her..jeg kan jo sende deg kopi av det som står der. «Regjeringen har lagt frem nasjonale mål for den kulturelle skolesekken. Stortingsmelding nummer 18. Oppleve, skape, dele kunst og kultur for, med og av barn og unge.» Jeg kan bare ta kopi av det og sende til deg.
- I: Du, det er helt genialt
- IO: «I tråd med dette skal den kulturelle skolesekken gi gratis tilbud for alle barn og unge i grunnskole og videregående skole, og skal tilbys jevnlig. Sikre at barn og unge får likeverdig og profesjonelt kunst- og kulturtilbud av høy kvalitet uavhengig av hvor de bor slik at de kan gjøre seg kjent med og utvikle forståelse for et variert spekter av kulturuttrykk, bidra til barn og unges danning og utdanning, slik dette er formulert i overordnet del og læreplaner i fag. Formidle et kulturtilbud som blir opplevd som relevant og som representerer kulturelt mangfold og tilbud og utøvere. Være et samarbeid mellom kultursektoren og utdanningssektoren på alle nivå for å sikre god planlegging, forankring og tilrettelegging.» Mye av dette går jo rett inn i... «Bidra til å styrke norsk språk, de samiske språkene, de nasjonale minoritetsspråkene, og norsk tegnspråk som grunnleggende kulturbærere. Bidra til å formidle kunst- og kulturtilbud til barnehagebarn.» Den siste..der er vi ikke enda, for det følger ingen midler med. Så uten penger er det vrient.
- I: Hvordan er det kommunene kan eksempelvis velge 1/3 pott, til hva?
- IO: Ja, det som er..vi får jo en..vi får..det som videreformidles til kommunen, altså de pengene, de sender vi, og...for mange herrens år siden, så måtte vi ha en pla. Men det som er litt underlig med skolesekken og pengene og rapporteringen, det er at...Vi følger jo skoleåret på planleggingen. Så når vi planlegger..der henger årshjulet vårt der..Når vi planlegger programmet for skolesekken, så planlegger vi for et skoleår. Men når vi rapporterer, så rapporterer vi for et kalenderår. Noe som er litt underlig, og litt forvirrende. Så nå sender vi ut et brev til kommunene, kanskje nå, kanskje i høst, om at...Det er et slags sammendrag av det tildelingsbrevet vi har fått, for de skal og oppfylle disse kriteriene. Små kommuner...altså dette blir fordelt etter elevtall. Og etter en nøkkel som og tar litt hensyn til hvor stor kommunen er. For det er jo ganske dyrt å sende utøvere rundt i en stor kommune, selv om det er få elever. Så det var snakk om, i fjor eller i forfjor, å lage en ny sånn fordelingsnøkkel. Og den var ute på høring, men da protesterte vi, for den ga mer penger der det var mer elever. Men for eksempel i Oslo så er det ikke så dyrt å sende en utøver fra den ene enden av kommunen til den andre. Det er noe annet i små kommuner, kommuner med få elever og innbyggere, og store avstander og kan skje et par ferger og...Så de kommunene som er små. De som har så få elever at de ville få 10.000-20.000. Ingen kommuner får under 40.000 i året. For skal du hente noen utøvere, så koster det like mye, enten vi henter de til Kristiansand eller til Åseral. Og hvis du da har fått tildelt 15.000 fordi du har så få elever..du får ikke gjort så mye for 15.000. Kommunene får minimum 40.000. De fordeles etter en nøkkel.
- I: Ja. Elevtall.
- IO: Elevtall, og arealet i kommunen.
- I: Hvor kan jeg finne disse.. Hvor finnes den forklaringen der? Som ikke du har. Eller får du den infoen, hvordan det skal..
- IO: Det står i tildelingsbrevet, og da kan jeg gjerne bare gi deg et sånn tildelingsbrev.
- I: Ja, hvis jeg får lov, så er det jo kjempe..
- IO: Ja, for ingenting av dette er jo hemmelig. Så alt ligger jo i vår.. Du kan jo sende en e-post og be om innsyn, men jeg kan jo bare gi det til deg.
- I: Tusen takk, det vil jeg gjerne ha
- IO: Altså, det er jo my lettere, så slipper du det
- I: Så kan jeg lese meg opp
- IO: Så blir det ikke så byråkratisk. For du kan sende en såkalt innsynsbegjæring. Noen ganger er det de som gjør det. For postlistene våre er jo offentlige, og alt dette er jo åpent. Alt vi gjør er åpent, med mindre det involverer priser som ikke skal offentliggjøres, eller barnevern eller..sant..ting som skal holdes unntatt. Det står her i..her står det for eksempel.. «Fylkeskommunene og kommunene kan gjøre lokale og regionale prioriteringer for å ivareta og styrke bredden og mangfoldet av kunst- og kulturtil

- bud.» Men her skal det vel stå...fordelingsmodell.
- I: Men hvem i kommunen er det som får den 1/3 potten?
- IO: Det er.. Det er jo kommunen som får det, men ansvaret ligger hos.. hver kommune har en som er DKS ansvarlig. Alle kommunene skal ha en person som er det.
- I: DKS ansvarlig. Men de får potten for å da dytte ut?
- IO: Ja, de får potten for å lage et program. Noen har det sånn at skolene søker, noen har møter med skolen og lager det sammen med de, noen..det varierer..noen tar og legger alt i en pott og lager en festival for elevene kanskje et år. Så det varierer. Det er ganske omfattende, som du skjønner.
- I: Ja, veldig. Altså, det du egentlig også nå sier, det er at i iverksettingsprosessen, så er dere hakket over kommunene selvfølgelig, men det er fortsatt i DKS systemet, tildelingen?
- IO: Å ja, det er det. Og det er... jeg kan jo si litt om hvordan vi organiserer det, for det har jo litt med den iverksettingen.. Og det høres jo ut som det er veldig ovenfra og ned, men vi får inn ting..altså, det er ikke sånn. For vi bestemmer jo hva kommunene får. Ja..for i DKS portalen, det er et sånn åpent...det er et system for organisering av DKS, og det er et system som brukes av utøvere, altså et datasystem. Av utøvere, av skoler, av planleggere..Det er meningen at det skal være ting der for elevene.. 1.oktober er forslagsfristen for at utøver kan legge inn forslag til...Hvis du for eksempel har lyst til å komme inn i skolen med et smykkeverksted, da legger du inn ditt forslag der. Og da kan du legge inn ting som er ferdig, utprøvd eller en god idé som du har lyst til å jobbe videre med. Det legger du inn der. Og så...vi får ca mellom 1100 og 1200 forslag
- I: Og det er til neste år
- IO: Ja. Så det som nå.. for nå er jo programmet ferdig for skoleåret 22/23. 1. oktober 2022, der går fristen ut for skoleåret som begynner høsten 2023. Så det er en lang planleggingshorisont på det.
- I: Og i den portalen, kan jeg få en mulighet til å få en bruker der? Fra utsiden. Sånn at jeg kunne sett litt innsiden av det, ikke sant?
- IO: Det vet jeg egentlig ikke. Det måtte en spurt kulturtanken... Egentlig burde du snakke med kulturtanken og. Det synes jeg. Og jeg skal tenke på hvem det kan være lurt å ta kontakt med. Tenker kanskje Mats.. (uhørlig)
- I: Det er jo ikke krise om jeg ikke får tilgang, men det jeg tenker er at da får jeg litt følelsen av hvordan det er
- IO: For jeg vet ikke om du trenger å være på baksiden.
- I: Nei
- IO: For på fremsiden kan alle gå inn.
- I: Men får man, som en aktor da, hvis jeg hadde hatt lyst til å ha et opplegg..Så må jeg gjøre det innen 1. oktober for å være med, og så..Får jeg da en sjekklister om hvem som...Det står veldig tydelig hvem som får lov..?
- IO: Du går inn på denkulturelleskolesekken.no hvis du er utøver. (...noe uhørlig..) Klikker du på den. Her står det «Forslagsprosessen, behandlingstid, mer info.» Her står det veldig mye. Men har du en e-post adresse, så kan jeg bare ta kopi av de lenkene, er ikke det litt lurt?

LYDOPPTAK 5:

- IO: ...så du trenger jo ikke å være utlært i alt dette for å komme deg inn i skolesekkenn.
- I: Nei. Men da tenker jeg litt på i forhold til iverksetting av da fra et godt kulturtilbud til lærerne. Hvis da noen har tenkt at vi skal både vise samisk og demokrati og de skal vise litt dans inni. De vil ha en hel pakke på et tilbud, og man da møter en kulturkontakt som kanskje ikke har skjont hvordan dette kan brukes..
- IO: Ja, og sånn er det. Sånn skjer.
- I: Ja, for det blir ikke formidlet et forslag til..dette kan jo faktisk inn i disse timene.
- IO: Jo. Ofte er det forslag til forarbeid, forslag til etterarbeid, men det er jo ikke alltid at det blir brukt.
- I: Nei
- IO: Vi styrer ikke så mye. Vi kan bare vise.. «se her, alt dette kan du få.» Og hvis du går inn på, har du vært inn på vårt program? Der står det som regel..
- I: Når får de programmene for høst og vår?
- IO: Videregående skole får det i januar
- I: For høsten, ikke sant?
- IO: Ja, nei, de får altså.. 1. oktober, da er søknadsfristen. Og i og med at vi får såpass mange forslag som nesten 1200, så er det en del arbeid å gå gjennom de. For vi vil jo gjerne ha det beste programmet. Og så må det og være disse kriteriene profesjonelt, relevant for elevene, og så videre. Og så er det litt

- forskjell på grunnskolen og videregående skole. På grunnskolen..ser du at det henger et kart der som har delt Agder inn i ni forskjellige distrikt. Det er fordi alle elevene i grunnskolen får et tilbud i musikk. Musikk går til alle. Musikk er ofte sånn at de kan ta store flater. En konsert med 100 elever, 150 elever. Så musikk går til alle. Ellers går det distriktvis. Hvert distrikt får hvert skoleår to andre felt i tillegg.
- I: Ja. Hvilke to felt for eksempel?
- IO: For eksempel..feltene i skolesekken er..i tillegg til musikk så er det scenekunst, litteratur, kulturarv, film og visuell kunst. Tok jeg med alle nå? Musikk, film, litteratur, visuell kunst, scenekunst og kulturarv.
- I: Ja
- IO: 1,2,3,4,5. Det var vel de. Vi jobber jo med disse, og så har vi folk som har ansvaret for hvert av disse feltene. Sånn at for skoleåret 22/23 Kristiansand er det distrikt 5 og 6. Det er så stort at det er delt opp. Distrikt 5 som er stort sett sentralt og vestover, de skal ha kulturarv og scenekunst. Nei, det var 23/24. 22/23 skal de ha film og visuell kunst. Distrikt 6 skal ha litteratur og kulturarv. Og så veksler dette sånn at elevene får møtt alle feltene flere ganger gjennom..altså det går...enten så får de
- I: Gjennom grunnskolen?
- IO: Gjennom grunnskolen skal de møte... Noen andre fylker har kanskje sånn at de har..første og andre trinn får litteratur, tredje trinn får film, fjerde trinn får kulturarv.. mens vi alternerer slik at elevene får møtt alle..
- I: Hvor mye av årshjul, distrikter, planer og disse omrøkkeringene er det lærerne vet om?
- IO: Lærerne vet nok ikke så mye om det.
- I: Så det er rektor?
- IO: Nei. Altså dette er det jo vi som organiserer. Det er jo ganske stort program. Og for videregående skole, så er det ikke delt inn sånn. Men da lager vi et tilbud vi setter opp, sender det ut i januar, og da går det til skolens kulturkontakt, som har ansvaret for å spre dette videre til alle lærerne på skolen.
- I: Og det er..bare planen, eller hvor mye av dette får..
- IO: Nei, altså i videregående skole, i år har vi 27 produksjoner
- I: Men det er selve produksjonene som er plukket ut de får greie på?
- IO: Da får de greie på selve produksjonene. For hvis du skal..skolene har ikke tid til å gå gjennom 1150 forslag. Så vi har...hvis vi går inn på..søker produksjoner på videregående skole..
- I: Når fikk de planen for 22/23?
- IO: Altså for videregående skole, så får de...De fikk programmet i januar, men de velger selv hva de vil ha, og da må de melde seg på, eller melde interesse innen..i år var det vel 9. februar. Skolene. Og da begynner turneleggerne å sette opp en plan for alle får ikke alle ønskene sine oppfylt, men alle får noen ønsker oppfylt. For noen produksjoner er så populære at det blir fullt. Hvis det er plasser igjen, så legger vi de ut som restplasser fortløpende. Så før..rundt påske..før påske så var det programmet for videregående skole for neste skoleår ferdig. Og da ligger alle..
- I: Grunnskolen. Når fikk de i år?
- IO: De har allerede fått det..må bare se her på målgruppe videregående skole, så du får sett på én. For eksempel..(litt vanskeligå høre noen ord..) Vi tar den. Skjølningstad 22/23. Så kan de gå og se på dette når de skal melde seg på. Nyttig informasjon..
- I: Så da melder skolen seg på, eller klassen?
- IO: Da melder..Bindeleddet mellom skolen og oss som organiserer det er kulturkontakten. Kulturkontakten samler opp og melder på.
- I: De trykker send og påmeld?
- IO: Ja. Så her ligger eventuelle forberedelser, forarbeid.. «Det er en fordel om klassen har gått gjennom den industrielle revolusjonen på skolen, men det kan også fungere som en introduksjon til undervisning på skolen.» så her ligger formidlingsopplegget beskrevet, her ligger læreplanforankringen som et vedlegg. Jeg kan gå inn og se på Skjølningstad..så her ligger..her ligger all den informasjonen du egentlig trenger.
- I: Ja. Er det mer komplekst på grunnskolenivå enn på videregående?
- IO: Det er annerledes. Vi har et mer..altså når vi plukker ut produksjoner for videregående skole, så tenker vi aldri at nå må vi ha noe som passer på demokrati og medborgerskap, nå må vi ha noe som passer der, vi plukker de ut på samme kriterier som ellers, at det er kunstnerens kvalitet og formidlingskvalitet som skal være på plass. Og det er aldri vanskelig å finne en læreplanforankring, og det er og lærerne veldig flinke til å se selv. Så det er ikke mer kompleks..men hvis jeg tar læreplanforankringen på for eksempel den..så står det her..det vi alltid begynner med... «tematikk og stikkord» Da er det lettere. Og så står det.. Alle disse ligger..På alle opplegg for videregående skole, så ligger det..
- I: Ligger det ikke for grunnskolen dette?
- IO: Nei. Det ligger ikke for grunnskolen. I videregående skole så er det viktigere for lærerne å ha noe som de kan ta inn i undervisningen. Og særlig nå, med Visma in school. Du slipper ikke inni videregående

- skole hvis de ikke kan ta det rett inn i undervisningen.
- I: Men dette høres jo også ut som at det burde jo vært samme på grunnskolen, så kanskje lærerne hadde.. blitt mindre styrete?
- IO: Nei, jeg tror.. Det er ikke så styrete for lærerne i grunnskolen, for de har ikke..de har ikke et valg. På grunnskolen lager vi et ferdig program som vi sender ut. Stort sett så har en kommune for...altså det skjemaet som henger der, det store Excel-skjemaet, det er inneværende års program. Sånn at da hvis du er lærer på skolen, og har en klasse på..en ungdomsskoleklasse, da får du tidlig, altså på våren, sånn tidlig mai, så får du vite at dette er programmet for neste skoleår. Da får dere besøk av en scene kunstproduksjon som handler om mobbing. Du får besøk av..du får en konsert med samisk musikk, og du får et verksted i visuell kunst. For eksempel.
- I: Ja, og dette er..programmet for grunnskolen er obligatorisk på et vis?
- IO: Bare på et vis, for vi har ikke myndighet til å tvinge de, så de kan melde seg av. Men det er jo..en vil jo helst for elevenes skyld, at de tar det. Det hender jo at noen melder seg av for eksempel.. «Vi pusser opp gymsalen, så vi kan ikke ha det da.» Eller så er det noen av...det hender jo at noen av de privatskolene melder seg av et par ting. Noen er flinke til å ta det inn, men sånn som (IO ønsket at navnet ikke ble med). De ville ikke ha dans før, men det tar de nå. (Siste setning er ikke med, etter ønsker fra IO).
- I: Jeg kan skrive opp at «en privatskole»
- IO: Ja, det er jo ingen hemmelighet. Vi hadde jo for en del år siden..vi har hatt et opplegg...så har vi hatt et samarbeid mellom naturmuseet og Skjølvingstad for eksempel. Så har vi hatt Darwins orkideer. Darwin jobbet en del med orkideer. Og hatt Darwins skilpadder. Og der det har vært..altså orkideene.. først har de hatt en slags samtale og en slags presentasjon om Darwin og hvordan han jobbet med orkideer, Darwin og hvordan han jobbet med skilpadder. Og skilpaddene...og ta inn både det kunstneriske og det naturhistoriske og biologien i det, sånn at det har vært både en kunstner og en formidler fra naturmuseet. Men hun som er formidler på naturmuseet, hun er også kunstner, sånn at det.. så hun er både biolog og kunstner, så..
- I: Takk de nei da?
- IO: Nei, men da fikk hun beskjed om at «vi får så mye klager fra foreldrene hvis de hører om Darwin, så helst ikke nevne han». Så har de først hatt det, så har de hatt en verksted der de har tovet blomster eller et verksted der de har..hun hadde med seg ei presse, ei trykkpresse ut som laget grafikk. Enkel monotypi. Det er jo så stilig, det er jo så gøy. Og så er det en annen måte å lære ting på. Men en sjelden gang er det noen som takker nei, og «det passer ikke for våre elever». Jeg hadde jo en klasse, og det hadde ingenting med privatskoler å gjøre, for da har de hatt et opplegg fra stiftelsen Arkivet der elevene har, fra ungdomstrinnet, de eldste på ungdomstrinnet, har først hatt et opplegg i det ene tilfluktsrommet som er intakt i Kristiansand. Det er jo et på Lund, på den andre siden av broen..der du kan samles en klasse. Og det er litt sånn.. for det er ikke plass til mer enn 35 stykker der inne. Og da kan du sitte inni et tilfluktsrom, og så er det plass til å vise litt film, og da får de sett litt bilder fra krig og snakke litt om et tilfluktsrom, og at sånn hadde folk det. Og hvordan føler du det når du sitter her. Tenk deg at du var i byen, og så gikk flyalarmen, og så må du bare springe ned her. Hva tenker du da? Og så drar de opp på Arkivet, og så har de...Først begynte det med bare et skriveverksted, men så ble Askil Holm involvert, og da ble det også et låtskriververksted av det. For det går på..selv om vi ikke er i krig, og det det er mange former for krig, og det er mange former for tilflukt. Hva er ditt tilfluktsrom? Og da har det kommet ganske gode tekster ut av det. Rett og slett.
- I: Spennende.
- IO: Det er så mye fint
- I: Ja, veldig. Jeg fikk lov til å være med Stefan Strandberg på runde rundt, så det var også veldig sterk opplevelse.
- IO: Ja, det vil jeg tro. Vi har brukt han. Veldig bra.
- I: Skal vi se, om det er noe..
- IO: Så vi bestemmer hva skolene skal få. Vi hadde noen runder da vi var Vest-Agder og Aust-Agder, så har vi hatt sånne.. Vi har hatt litt forskjellig organisering, men nå har vi jo samlet oss. Men sist vi spurte i Vest-Agder, så var svaret fra de fleste «Bare velg for oss, det er så bra det som kommer.». De har såpass mye å gjøre, at hvis de skal sette seg inn i en haug med ting, så blir det litt mye. Rett og slett. Så de sier «Velg for oss». Men det vi har nå, i tillegg til det programmet som blir sendt til skolen, som er da til en viss grad obligatorisk, men de kan melde seg av..Vi har ei ønskeliste som de kan ønske seg produksjoner fra. Det begynte i fjor. For første gang hadde vi en ønskeliste med bare digitale produksjoner. Sånn at de ikke kommer med formidler. Da hadde vi på alle fagfeltene, med digi tale produksjoner som ble sendt ut. Når de ønsket seg det...og da kan de se de litt mer når de vil. Ellers

så hadde jeg ett opplegg i kulturer som var en omvisning på Eidsvollsbygningen som var digital. Og det som..det var gitt for mellomtrinnet. Da så de først en liten filmsnutt med en omvisning, ganske stilig faktisk, og så var det..så kunne de ringe opp, og så kunne de snakke med formidleren på skjerm, og spør om ting som de lurte på.

- I: Så tøft. Den aktørlisten som er for høsten nå, må jeg lete lenge før jeg får den, eller..?
- IO: Nei, det må du ikke.
- I: Kommer den i en Excel variant?
- IO: Ja, det kan du og få. Men du, programmet vårt er jo fullt ut offentlig og..utforsk våre produksjoner.. (søker seg frem, tar bort videregående skole..) Her kan du bare velge om du vil ha 1.-4., 5.-7. eller ungdomstrinnet. Hvis vi tar ungdomstrinnet..her ligger vårt program. Her står «arrangert av Agder fylkes kommune». Agder, Kristiansand kommune. Det er den kommunale skolesekken for Kristiansand kommune.
- I: Så det er DKS Kristiansand?
- IO: Ja. Og her står det..De som det står Kristiansand kommune på, er Kristiansand. Og så er det vel en som det står Lindesnes. For når vi jobber med å få kommunene inn i samme systemet.. Men hvis jeg går her på «Arrangert av Agder fylkeskommune». Sånn, her ligger vårt program for neste skoleår.
- I: Har du det på en tilgjengelig fil, og er det mulig å...ligger e-postadressene til de aktørene der?
- IO: Ja, når du går inn på..skal vi se her.. hvilket felt er du mest interessert i?
- I: Akkurat nå..veldig interessert i film
- IO: Da tar vi «Fuckings adoptert». Det er en fantastisk stilig film. Fuckings adoptert. Så står det beskrivelse, nyttig informasjon, kontakt. Ansvarlig planlegger, turneansvarlig. Thomas har laget turneen. Vigdis Blaker, det er hun som har jobbet på nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen i Bodø. Der står hun som arrangør, produsent, kontaktperson utøver, Nora ? Tvedt. Her står hennes e-postadresse. Så det står på hver produksjon.
- I: Så det jeg lurer på er om jeg kan få hurtigvarianten.
- IO: Jeg har ikke det.
- I: Nei, men da skal jeg gjøre jobben. For det hadde vært gøy og høre med de hvordan de opplever dette. Rett og slett. Kunne du..
- IO: Ja. Du kan til og med gå inn, og så kan du se på filmen. Her ligger «Fuckings adoptert»-filmen. (Lyder fra filmen i bakgrunnen)
- I: Artig
- IO: Ja, den er veldig fin altså. Det er en nydelig film.

LYDOPPTAK 6:

- IO: ..gøy synes du? Jaaa... Ja, ser du noe du liker? Ja, men jeg leser bare fantasy.
- I: *ler* Og da, hvor mange produksjoner hadde hun sett da?
- IO: Nei, jeg vet ikke, men da blir det jo litt sånn. Det har og vært undersøkelser om elevmedvirkning, det om å ha elevene med der, og der har det kommet uttalelser som «men du kan jo ikke spørre oss om det, vi vet jo ikke hva som er bra. Vi sier bare Justin Bieber hvis du spør oss hva vi har lyst til å høre på.» Så det er så mange sider.
- I: Så man må liksom tenke på vegne av..
- IO: Ja, men det skal jo være relevant. Og så er det noe med at du ikke alltid vet hva du synes er fint før du har sett det. Og så kan du få et utbytte selv om du ikke synes det er fint. Og så er det.. kanskje det treffer én elev i klassen, men tenk hvis det treffer den ene eleven, tenk så fint det er. Sånn som han her med slaveskip. Noen sier jo at «Jeg visste ikke at det gikk an å leve av å skrive bøker» for eksempel. Eller før jeg møtte en på skolen som..eller det løsnet aldri, eller så kommer det en utenfra som ser elevene på en annen måte, som ikke har med seg
- I: Rollene i klassen for eksempel
- IO: For eksempel. Og da hender det jo at den gutten som aldri har levert noe som helst, b plutselig blir sett. Altså, det høres jo ut som en naiv idealisering, men det skjer jo.
- I: Ja. I forhold til samarbeid som dere har, sånn utover aktørene som er et veldig tydelig samarbeid, har dere noe med kulturskoler å gjøre? Fritidstilbud ellers?
- IO: Hovedpoenget med dette er jo at det skal foregå i skoletiden, ikke i fritiden. Det varierer jo hvor mye vi har med kulturskolene å gjøre, men vi har jo med kommunene..vi har jo samarbeid med kommunene, og hun Vigdis som er ansvarlig for film hos oss og for visuell kunst på videregående skole, det er hun som har jobbet i Bodø. Hun er nå ansvarlig for kontakten med kommunene. Og kommunene, der er det jo av og til at det er kulturskolene som har..det er jo mer på kommunalt nivå at kulturskolen kommer

- inn.
- I: Ja, så for eksempel den 1/3 faktor, eller tildelingen, kan være en måte der andre kommunale tiltak..
- IO: Ja, det går jo til kommunen, og kommunen skal gi et tilbud til elevene, og noen kommuner lar kultur skolen ta seg av det.
- I: Altså noen DKS ansatte lar kulturskolen ta seg av det?
- IO: Ja, det er jo kommunens ansvar at DKS blir gjennomført. Og om da kommunen velger å gi det til den ene personen som i kommunen har ansvar for det, eller om de velger å gi det ansvaret til kulturskolen.. det er ikke bare den ene..altså...det er ingen kommuner som har en ansatt som kun driver med kulturell skolesekk. Det er den som er en sånn kulturpotet i mange kommuner, som har mye..kommunen har jo ikke så god økonomi at..
- I: Hvem er det som er Kristiansand sin?
- IO: Altså, det ligger i kulturskolen. Det er Tarjei Fjørtoft som har hatt det lenge, og så er det Helene Hostad. Men Tarjei har jobbet med det lengst trot jeg, så du kan snakke med Tarjei
- I: Ja. Så det er der du går hvis du vil bli en del av 1/3 pakka?
- IO: Ja, altså det kommer an på. Hvem er du? Hvis du er en utøver, hvis du søker i portalen, eller vi kaller det ikke for en søknad, for med en søknad følger det med sånne ting at de må..hvis det er offentlig, de skal ha et svar innen tre uker. De kan få et bekræftelse om at vi har mottatt søknaden, men vi svarer jo ikke 1150
- I: I løpet av tre uker
- IO: Nei, det gjør vi ikke. Så hvis du er utøver, så er det jo..og for skolen sin del, så vil jeg jo tro at det er hipp som happ om tilbudet kommer fra fylkeskommunen eller kommunen så lenge det er bra.
- I: Ja. Har du lov til å si hvor mye penger som er tre tredjedeler av..?
- IO: Ja, vi får mellom 21 og 22 millioner
- I: Til Agder?
- IO: Til Agder.
- I: Og så, hva er minste og øverste sjiktet som utøverne får?
- IO: Nei, altså, utøverne de får det samme. For det er en rammeavtale, og det har akkurat kommet en ny sats for inneværende skoleår. Altså det skoleåret som slutter nå, så var honorarsatsen for en dag 5151. For neste skoleår, for det er sånn felles for hele landet, det er en minimumssats, men det skal mye til før vi går utover den. Jeg synes det er en fin ting at de får det samme.
- I: Er det stor forskjell på hvor mange ganger, hvor mange dager de er på turné?
- IO: Ja, det er det.
- I: Hva er minimum? I løpet av et halvt år da, eller er det i løpet av ett år?
- IO: Det er i løpet av et skoleår. 5342 er satsen. Nei, altså noen turneer er jo korte, og så er det jo sånn på ønskelista nå, så kan det være det blir tre dager, men hvis du søker inn, så garanterer vi...hvis du er en del av det vanlige programmet på, for eksempel på videregående skole, så vet vi jo ikke hvor stor bestillingen vil være siden det er skolene som melder seg på, men vi garanterer for at de skal få et par dager altså. Vi garanterer sånn at..vi kan ikke holde en freelancer på graset i fjorten dager eller en måned, og så får han én dags jobb.
- I: Nettopp
- IO: Hvem var et som hadde lite i år? Altså, et par dager, men det er få turneer som er så korte. De fleste er..altså det kan være en, to, tre, fire, fem, seks, syv, åtte, ni, ti uker i løpet av et skoleår. Det er alt fra.. ja, det er så voldsom stor variasjon. Det kan være en konsert som drar over en haug med skoler i Kristiansand, det kan være at elevene blir busset en uke til Kilden, det kan være et slags smykkeverksted, det kan være et lite verksted som tar en og en klasse. Sånn at det varierer veldig hvor lange turneene er.
- I: Kan den oversikten der bli sendt på mail? Eller er det ikke..?
- IO: Nei, det er bare en standard kontrakt
- I: Ja. Kan jeg få låne den, holdt jeg på å si?
- IO: Ja, den kan du få lov til å se

LYDOPPTAK 7:

- I: Hvilke ord ville du pekt på, hvilke begrep, ord, ville du pekt på som viktige i møte med iverksettingen av kulturformidling i skolene fra DKS vinkel? Altså hvilke faktorer er det som er viktig for å få suksess?
- IO: Engasjert kulturkontakt. En kulturkontakt som har tid nok, interesse for og oversikt på skolen. En rektor på skolen som gir den kulturelle skolesekken nok rom, og som ser viktigheten.

- I: Ja, så du vil si..har kulturkontaktens bakgrunn noe å si?
 IO: Nei, det vil jeg ikke si
 I: Mer interessefelt
 IO: Ja, altså bakgrunn...Altså det å se viktigheten av å få inn kunst og kultur i skolen, en annen måte å lære ting på..for jeg hadde..det var det jeg begynte å si, det tilfluktsrommet som er så fint, det der opplegget. Der lærer de jo om andre verdenskrig på en helt annen måte. Da var det en skole i Kristiansand som skrev at «Våre elever har så mye om andre verdenskrig på dette klassetrinnet, vi er redd for å trøtte dem ut.» Så tenker jeg, jeg har vært lærer i ungdomsskolen. Hvis jeg hadde fått dette opplegget, jeg hadde vært så glad for en annen måte å se ting på. Det er jo mange måter å lære ting på, og elevene lærer på så forskjellige måter.
 I: Ja, og det er jo et av prinsippene. De skal lære hvordan de lærer, og kultur for læringen.
 IO: Ja, endelig. Endelig. Altså, jeg var flink på skolen, men jeg lærte vel aldri å lære. Så når jeg kom så langt at jeg måtte begynne å lese på ting for å få det med meg, så var det litt sånn «å, gud, må jeg gjøre noe». Og hvis jeg hadde lært å lære på en litt bedre måte, for jeg tok ting lett, men du flyter jo ikke gjennom hele videregående skole med å ta ting lett. Iallfall ikke når du begynner å gå hemningsløst på byen. *ler* Det må du jo og gjør en gang. Men altså denne med å lære å lære...endelig! Det er kanskje ikke så relevant for denne oppgaven.
 I: Jo, jeg tror det er ganske.
 IO: Ja, men det at jeg gikk hemningsløst på byen
 I: Ja, sånn, det kan godt hende at det ikke..
 IO: Det er en del av livet

LYDOPPTAK 8:

- IO: Elevene skal ha det fint på skolen
 I: Ja, så, er det noe, når du nevner det med lærerutdanning, hvordan har de lært det før?
 IO: Nei hvordan de har lært det før. De har ventet til de har kommet til skolen, eller så nå er det jo studenter som går på lærerutdanningen, som går der, som har hatt kulturell skolesekk selv på skolen.
 I: Ja
 IO: For nå har vi jo holdt på i 20 år
 I: Ja, nettopp ja
 IO: Altså, de har møttes som elever de som er der nå
 I: Så nå er det liksom modent for at utdanningen skal ta det inn?
 IO: Ja, det jobbes jo med forskjellige prosjekter på akkurat det. Å få det inn i lærerutdanninga, for det er jo lettere for..det vil jo gli lettere når lærerne vet om det.
 I: Ja. Og så til slutt, bare for å alltid promotere meg selv, så synes jeg det er veldig interessant hvis dere skal inn og lage sånne veiledervideoer til kulturkontaktene. Så jeg kan jo være med i prosess hvis
 IO: Jo,jo, det hender jo at vi.. det er jo glimrende å vite
 I: Fordi jeg tenker at det er ikke nødvendigvis jeg kan alt det tekniske rundt, men jeg synes det er veldig interessant å få ting on spot. Og så kan en kanskje være en ressurs med et eller annet organisatorisk.
 IO: Så tenker jeg at du skal få hilse på Vigdis før vi går. Hun jobbet også på nasjonalt senter og har kunst og kultur i opplæringen. Hun var tidligere DKS leder i Aust-Agder. Hun kan også være en ressurs altså, og hun har nå ansvar for kontakt med kommunene. Vigdis Blaker.
 I: Flott.

7.3 Samtykkeerklæring

Vil kulturkontakten delta i forskningsprosjektet “Kultur i skolesekken og implementering i penalet”

Dette er et spørsmål til kulturkontakten ved skolen om å delta i et forskningsprosjekt. Formålet er å gi et øyeblikksbilde av iverksettingen av kulturformidlingen på alle grunnskoler og videregående skoler i Kristiansand. I dette skrivet får kulturkontakten informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for den.

Formål

I masteroppgave skal det besvares tre problemstillinger knyttet til kulturformidling i grunnskolen og videregående opplæring i Kristiansand kommune.

**Hva sier Læreplanverket om formidling av kultur i grunnskoleopplæringen?
Hvordan realiseres det i Kristiansandsskolene?
Hva forklarer variasjonsoppnåelsen?**

Hensikten ved å innhente opplysninger er kun til bruk i denne studien.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Forsker ved SAKOM ved Universitetet i Agder
Are Vegard Haug
arehau@oslomet.no
mobil: 46410537

Hvorfor får kulturkontakt spørsmål om å delta?

Kulturformidling i skolen gjøres på ulike måter, gjennom forskjellige formidlere. Den kulturelle skolesekken er en nasjonal samarbeidspart i denne delen av opplæringen, og hver skole har sin utnevnte kulturkontakt. Det er tiltenkt at opplysningene som kommer inn til denne studien, skal besvares av den personen på skolen som innehar denne rollen i dag.

Hva innebærer det å delta?

Kulturkontakten skal besvare en undersøkelse i papirform, som er blitt utdelt skolen.

- Skjemaet bør ta ca 20 minutter å besvare. Det er delt opp i tre deler som har sine tema.
- Et skjema per skole man er kulturkontakt på (hvis man har flere skoler som ansvarsområde). En skole betyr grunnskole eller videregående, ikke nødvendig med flere skjema om skolen er oppdelt i flere lokasjoner/bygg.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis kulturkontakten velger å delta, kan den når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser om personen ikke vil delta eller senere velger å trekke seg.

Kulturkontaktens personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker personopplysningene

Det vil bare brukes opplysningene om kulturkontakten til formålene som fortelles i dette skrevet. Opplysningene behandles konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Skolene får sitt eget kodennummer som erstatter kulturkontaktens og skolens navn. Denne koden vil bli brukt i datamaterialet hvor besvarelsene skal registreres.

Hva skjer med personopplysningene når forskningsprosjektet avsluttes?

All informasjon rundt skolekodene, som er knyttet til besvarelsene blir destruert etter endt prosjektperiode. Masteroppgaven skal leveres innen 15.juni 2022, og prosjektperioden vil da vare til denne avhandlingen har blitt ferdig vurdert.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om kulturkontakten?

Jeg behandler opplysninger om kulturkontakten basert på dette samtykke.

Kulturkontaktens rettigheter

Så lenge kulturkontaktens kan identifiseres i datamaterialet, har den rett til: innsyn i hvilke personopplysninger som behandles, og å få utlevert en kopi av opplysningene

- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av personopplysninger

Hvis kulturkontakten har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte seg av sine rettigheter, ta kontakt med:

Fakultetet for samfunnsvitenskap ved Universitetet i Agder
Masterstudent i Kulturledelse
Maria Løland Jacobsen
maria.mia.jacobsen@gmail.com
mobil: 99226299

Forsker ved SAKOM ved Universitetet i Agder
Are Vegard Haug
arehau@oslomet.no
mobil: 46410537

Hvis du har spørsmål knyttet til Personverntjenester sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- Personverntjenester på e-post (personverntjenester@sikt.no) eller på telefon: 53 21 15 00.

Med vennlig hilsen

Maria Løland Jacobsen
Masterstudent i Kulturledelse ved Universitetet i Agder

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet "Kultur i skolesekken og implementering i penalet", og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

å delta i prosjektet "Kultur i skolesekken og implementering i penalet"
å besvare utlevert spørreundersøkelse om iverksetting av kulturformidlingen i grunnskolen og videregående opplæring i Kristiansand kommune.

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Kultur i skolesekken & implementering i penalet

**En studie av iverksetting og
påvirkende faktorer for kulturformidlingen i
grunnskolen og videregående opplæring i Kristiansand kommune**

Kultur i skolesekken & implementering i penalet

Del 1 Om kulturformidling i skolen

Del 2 Skolen som organisasjon

Del 3 Offentlig styring

Forkortelser: DKS = Det kulturelle skolesekken

Litt om kulturkontakten & skolen - Markér og skriv det som passer

Mitt kjønn:

Mann

Kvinne

Annet

Min alder:

Utdanningsnivå:

Lavere

Bachelorgrad

Mastergrad

Høyere

Jeg jobber på:

Privat

Grunnskole nivå

Videregående skole nivå

Antall år med kulturell utdanning:

Antall elever på skolen min:

"Kulturkontakten er eit viktig bindeledd mellom skulen og DKS. Oppgåva til kulturkontakten er å sørje for tilrettelegging i forkant av, under og i etterkant av kunstbesøket på skulen. Ein viktig del av kulturkontaktrolla er å koordinere DKS-tilbod med andre planar skulen har, men oppgåvene kan variere frå skule til skule. Langsiktig planlegging kan gjere det enklare for lærarane å setje DKS-opplevinga i kontekst med dei faglege måla i skulen. Slik kan opplevinga samspele med læreplanane, og den skulefaglege relevansen blir tydelegare for både lærarar og elevar."

DKS- portalen beskriver "Kulturkontaktens oppgaver"

DEL 1

Svært enig

Enig

Både og

Uenig

Svært uenig

1. Jeg kjenner meg svært godt igjen i beskrivelsen om kulturkontaktens oppgaver.

2. Kulturformidling er absolutt nødvendig for elevenes trivsel i skolen.

3. Kulturformidling øker elevenes prestasjoner i alle fag.

4. Kulturformidlingen øker lærernes undervisningskompetanse.

5. Kunst og kulturuttrykk brukes ofte som pedagogiske verktøy i fagundervisningen.

6. Anslå ukentlig antall timer med kulturell undervisning på min skole.

timer per uke

7. DKS utfører årlig kulturformidling på min skole. Skriv inn prosentandel per skoleår.

%

DEL 2

Svært enig

Enig

Både og

Uenig

Svært uenig

1. Jeg opplever absolutt ikke at jeg har handlingsrom som kulturkontakt på min skole.

2. Skoleledelsen legger godt til rette slik at kulturformidlingen kan gjennomføres på en tilfredsstillende måte.

3. Jeg opplever aldri at skolens ansatte ønsker kompetanseheving i forhold til kulturundervisningen.

4. DKS ledelsen uttrykker god oversikt over de utfordringene skolen har i kulturformidlingen.

5. Elevene kommer alltid godt forberedt når DKS har kulturformidling på skolen.

6. Skoleledelsen har en dyp forståelse av formålet med kulturformidlingen i skolen.

7. På en skala fra 1-10, hvor godt fornøyd er du med DKS sitt program på din skole?

KULTURRELATERTE ORD OG BEGREP

Merk av de ordene som realiseres gjennom den kulturelle skolesekken

Kulturell identitet
Kulturell forankring
Kulturell kompetanse
Språklig identitet
Uttrykksevne
Personlig utvikling
Egenverdi
Utviklingsvilje
Verdivalg
Identitet
Fremmedspråk
Selvhevdelse

Likestilling
Menneskerettigheter
Minoritetskunnskap
Konflikthåndtering
Folkehelse
Normer
Regler
Aktive borgere
Kulturtradisjoner
Kulturuttrykk
Nasjonal kulturarv

Kulturforståelse
Kulturelle grenser
Kristen kultur
Humanistisk kulturarv
Kulturelt mangfold
Internasjonal kulturtradisjon
Samisk urfolks kultur
Demokrati
Lære å lære
Dybdeløring
Livsmestring

Kulturelle opplevelser
Kunstuttrykk
Kulturell dannelse
Samisk kulturarv
Kreative fagområder
Skaperkraft
Kulturhistorie
Lek
Kreative ferdigheter
Formgivningsfag
Musikk

Positiv kultur
Kultur for læring
Delingskultur
Tilbakemeldingskultur
Faglig kultur
Kulturell innsikt
Kulturell bevissthet
Tilhørighet i samfunnet
Solidaritet
Kritisk tenkning
Eisk bevissthet

DEL 3

Svært enig

Enig

Både og

Uenig

Svært uenig

1. Min skole realiserer Læreplanverket innenfor kunst- og kulturfeltet på en tilfredsstillende måte.

2. Læreplanverket har konkret veiledning for hvordan de ulike kulturbegrepene skal formidles i praksis.

3. Med riktig bevilgning kunne skolen min tilbudt samme kulturformidling som DKS gjør idag.

4. Når jeg skal gi tilbakemelding på skolens kulturformidlingen utenfor min egen ledelse, vet jeg alltid hvor den kan leveres.

5. All kulturformidling på vår skole bygger på pedagogiske prinsipper.

6. Kulturformidling brukes tydelig som pedagogisk verktøy for å danne elevene til gode borgere.

FAKTORER SOM SKAPER UTFORDRINGER I KULTURFORMIDLINGEN

Merk av én eller flere faktorer

DKS program

Skolebygget

Skoleledelsen

Mange involverte

Skolens økonomi

Egen kompetanse

DKS ansatte

Presset timeplan

Handlingsrom

Ulik motivasjon

Utstyr og materiell

Kulturell bakgrunn

Annet: _____

Jeg opplever at denne undersøkelsen har påstander som er relevante for min hverdag som kulturkontakt.

Svært enig

Enig

Både og

Uenig

Svært uenig

**Tusen takk for ditt
bidrag!**

**Lykke til videre med
kultuformidlingen!**

**Innlevering av samtykkeerklæring og spørreskjema:
Innen 2.desember 2022**

**Levering skal skje slik:
Studenten henter skjemaet senest i uke 51,
eller det kan sendes i ferdig frankert konvolutt innen 19.desember.**